

4. schôdza

3. septembra 1990

Parlamentná knižnica
Národnej rady Slovenskej republiky

STENOGRAFICKÁ SPRÁVA
O SCHÔDZI
SLOVENSKEJ NÁRODNEJ RADY

Vládny návrh zákona SNR o obecnom zriadení

Správa o činnosti Predsedníctva SNR za obdobie od 29. augusta do 3. septembra 1990

Otázky poslancov.

Bratislava, september 1990

S t e n o g r a f i c k á s p r á v a
o 4. schôdzi Slovenskej národnej rady
konanej 3. septembra 1990

4. schôdza Slovenskej národnej rady

P r í t o m n í:

predseda Slovenskej národnej rady František M i k -
l o š k o, prvý podpredseda Slovenskej národnej rady Ivan
Č a r n o g u r s k ý, podpredsedovia Slovenskej národnej
rady Milan Z e m k o, Ján K l e p á č, László N a g y
a Oľga K e l t o š o v á.

Členovia vlády Slovenskej republiky: prvý podpredseda
vlády Ján Č a r n o g u r s k ý, podpredseda vlády Jozef
K u č e r á k, podpredseda vlády Vladimír O n d r u š,
podpredseda vlády Gábor Z á s z l ó s, minister hospo-
dárstva Jozef B e l c á k, minister výstavby a stavebníc-
tva Jozef D u b n í č e k, minister poľnohospodárstva a
výživy Michal D ž a t k o, minister pre hospodársku stra-
tégiu Rudolf F i l k u s, minister priemyslu Ján H o l-
č í k, minister kontroly Martin H v o z d í k, minister
obchodu a cestovného ruchu Jozef C h r e n, minister spra-
vodlivosti Ladislav K o š ť a, minister financií Michal
K o v á č, minister práce a sociálnych vecí Stanislav N o-
v á k, minister lesného a vodného hospodárstva Viliam
O b e r h a u s e r, minister zdravotníctva Alojz R a-
k ú s, minister kultúry Ladislav S n o p k o, minister
predseda Slovenskej komisie pre životné prostredie Ivan
T í r p á k.

Predseda Najvyššieho súdu SR Karol P l a n k.

Generálny prokurátor SR Vojtech B a c h o.

Vedúci ústredných orgánov štátnej správy SR.

141 poslancov podľa listiny o prítomnosti.

S t e n o g r a f i c k á s p r á v a
o 4. schôdzi Slovenskej národnej rady,
konanej 3. septembra 1990

Začiatok schôdze o 9.00 hodine./

redseda SNR F. Mikloško:

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,
vážení hostia,

otváraam rokovanie 4. schôdze Slovenskej národnej rady, na ktorej vás všetkých vítam.

Vítam na našom rokovaní prvého podpredsedu vlády Slovenskej republiky pána Jána Čarnogurského, členov vlády Slovenskej republiky a prizvaných hostí.

Prosím prítomných poslancov, aby sa prezentovali tlačítkom hlasovacieho tlačítka.

Zisťujem, že na dnešnom rokovaní je prítomných 128 poslancov, takže podľa článku 109 ústavného zákona o Slovenskej federácii je Slovenská národná rada schopná sa uznášať.

Predsedníctvo Slovenskej národnej rady odporúča tento program schôdze:

prvé: Vládný návrh zákona Slovenskej národnej rady o
obecnom zriadení

druhé: Správa o činnosti Predsedníctva Slovenskej národnej rady za obdobie od 29. augusta do 3. septembra 1990

po tretie: Otázky poslancov.

Má niekto z vás návrh na zmenu alebo doplnenie programu?

/Návrhy neboli./

Dávam hlasovať. Prosím, najskôr sa tlačítkom prezentujeme.

/Prezentovalo sa 131 poslancov./

Kto je za navrhovaný program, nech stlačí hlasovacie tlačítko.

/Za návrh hlasovalo 129 poslancov./

Kto je proti?

/Nikto./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržali 2 poslanci./

Ďakujem.

Zisťujem, že sme program 4. schôdze schválili.

P r v ý m bodom nášho programu je

Vládny návrh zákona Slovenskej národnej rady o obecnom zriadení.

Návrh ste dostali na rokovanie výborov ako tlač 19.

Na predchádzajúcej schôdzi bola rozdaná spoločná správa výborov k tomuto bodu programu, v ktorej neboli zahrnuté pripomienky Výboru Slovenskej národnej rady pre životné prostredie a ochranu prírody. Uvedený výbor vyjadril nesúhlas s predloženým vládny návrhom zákona, ale napriek

tomu odporučil zohľadniť niektoré úpravy. Preto vám bolo dnes rozdane nové znenie spoločnej správy ako tlač 19a.

Návrh zákona za vládu Slovenskej republiky odôvodní podpredseda vlády pán Gábor Zászlós. Prosim, aby sa ujal slova.

Podpredseda vlády SR G. Zászlós:

Vážený pán predseda,
vážené predsedníctvo,
vážené pani poslankyne,
vážení páni poslanci,

vláda Slovenskej republiky prijala 6. júna 1990 uznesenie č. 278 k návrhu reformy národných výborov a miestnej štátnej správy. Zmyslom a cieľom úloh z neho vyplývajúcich bolo zabezpečiť fungovanie obcí a miest v Slovenskej republike na nových princípoch, diametrálne odlišných od podstaty súčasných národných výborov, existujúcich na platforme plnenia trojjedinej funkcie, a to funkcie orgánu štátnej moci, štátnej správy i orgánu hospodárskeho riadenia. Spomínané uznesenie vlády obsahuje také úlohy pre jednotlivých ministrov, ktorých splnenie má vyústiť v predložení nových návrhov zákonov Slovenskej národnej rady v oblasti samosprávy, organizácie štátnej správy i v hospodárskej oblasti.

Vládny návrh zákona Slovenskej národnej rady o obecnom zriadení je jedným zo zákonných úprav, ktorou sa realizujú spomínané úlohy. Navrhovaným zákonom sa zrušuje trojstupňová sústava národných výborov, budovaná počas viac ako 40 rokov na princípoch administratívno-centralistickej správy štátu a vytvárajú sa na miestnej úrovni nové samosprávne orgány, obecné zastupiteľstvá, v mestách mest-

ské zastupiteľstvá. Cieľom návrhu je súčasne vytvoriť novým orgánom základné podmienky tak, aby mohli byť skutočnými suverénnymi pánmi vo svojich územných obvodoch, schopnými bezozvyšku realizovať záujmy svojho obyvateľstva a byť tak, na rozdiel od doterajšieho stavu, jeho reálnymi reprezentantami.

Ide preto o zásadnú zmenu v doterajšej právnej úprave. Podľa navrhovaného zákona obce a mestá prestanú plniť funkciu orgánov štátnej správy a doterajšia miestna štátna správa, vykonávaná národnými výbormi, sa organizačne novo usporiada do sústavy obvodných a okresných úradov a ďalších osobitných úradov. To je však predmetom ďalšej právnej úpravy zákona Slovenskej národnej rady o organizácii územnej štátnej správy, ktorý bude v najbližšej dobe predložený vláde a následne vám.

Oddelenie miestnej moci od štátnej správy, ktoré predkladaný návrh realizuje, sa javí ako reálny prostriedok ukončenia ovplyvňovania miestnych pomerov ústrednou štátnou správou, ktoré sa doteraz realizovalo národnými výbormi. Obce a mestá reprezentované doteraz národnými výbormi už naďalej nebudú len správcami majetku vo vlastníctve štátu. Vytvorí sa im nový ekonomický základ, budú mať vlastný majetok. Na realizáciu svojich úloh si obecné zastupiteľstvo ako orgán samosprávy bude môcť vytvoriť svoje pomocné orgány. Jeho administratívne záležitosti bude zabezpečovať obecný úrad. Štát na miestnej úrovni bude môcť zasahovať, t.j. riadiť a kontrolovať len v takých prípadoch, v ktorých osobitný zákon prenesie na samosprávu obcí a miest niektoré úlohy štátu z dôvodu ich racionálnejšieho a efektívnejšieho plnenia.

Ako špecifikum organizácie samosprávy v záujme jej bezporuchového výkonu v mestách, návrh umožňuje zriaďovať

v mestských častiach s vlastným, spravidla katastrálnym územím, výbory zložené z poslancov zvolených v príslušnej mestskej časti. Vzájomné vzťahy výborov mestských častí a mestských zastupiteľstiev, i ďalšie podrobnosti, upraví štatút mesta. Navrhované riešenie sa javí účelné najmä z dôvodu väčšieho počtu obyvateľov miest oproti ostatným obciam.

S predkladaným návrhom zákona Slovenskej národnej rady o obecnom zriadení a po jeho uverejnení v dennej tlači mali možnosť zoznámiť sa a vyjadriť sa k nemu nielen všetky národné výbory v Slovenskej republike, ale aj jej obyvatelia. Na vyhodnotenie uplatnených pripomienok laickej aj odbornej verejnosti sa uskutočnili tri celokrajské porady, na ktorých sme neustále zvažovali a hľadali zodpovedajúce optimalizujúce riešenia pre fungovanie organizácie samosprávy.

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,

vládný návrh zákona Slovenskej národnej rady o obecnom zriadení bol pripravený v zložitých podmienkach a navrhované znenie je konsenzom, ktorý sa rodil na mnohých rokovaníach. Spolu so zákonom o voľbách do orgánov miestnej samosprávy je predpokladom pre fungovanie samostatných samosprávnych subjektov obcí a miest na nových princípoch. Je prvým predpokladom pre to, že po jeho prijatí bude potrebné doriešiť ďalšie otázky dôležité pre život obecného a mestského organizmu. Tieto však súvisia s otázkami financovania a s ekonomikou a budú predmetom ďalších návrhov úprav zákonných noriem.

Z priebehu rokovaní jednotlivých výborov Slovenskej národnej rady možno konštatovať, že aj vy, poslanci, ste

svojím aktívnym prístupom prispeli k tvorbe takej právnej normy, ktorá rozhodujúcou mierou ovplyvní život našich obcí a miest, i každého občana.

Dovoľte mi v mene vlády poďakovať vám za aktívny prístup k tvorbe uvedeného návrhu zákona a zároveň vás v súlade so závermi rokovania Ústavnoprávneho výboru Slovenskej národnej rady požiadať o jeho schválenie.

Predseda SNR F. Mikloško:

Ďakujem podpredsedovi vlády pánovi Zászlósovi za odôvodnenie návrhu zákona. prosím spoločného spravodajcu výborov Slovenskej národnej rady poslanca Emila Lacku, aby predniesol spravodajskú správu.

Poslanec Ľ. Lacko:

Vážená Slovenská národná rada,
vážený pán predseda,
vážené poslankyne,
vážení poslanci,

súčasnú postavu národných výborov je vzhľadom na dynamiku spoločensko-politického vývoja prekonaná a stáva sa brzdou tvorby nového systému fungovania spoločenského mechanizmu na miestnej úrovni a zavedenia plnej samosprávy obcí. Je to dôsledok koncepcie a budovania národných výborov, v ktorých sa sústreďovala štátna moc, výkon štátnej správy a hospodárske riadenie pod hlavičkou miestneho orgánu so všeobecnou pôsobnosťou.

Postavenie národných výborov v súčasných podmienkach vytvárania trhového mechanizmu je oslabované a formalizované aj tým, že národné výbory nemajú vlastný majetok, s

ktorým by mohli v záujme obce samostatne hospodáriť. Ďalším negatívnym momentom je silná centralizácia národných výborov, založená na riadiacej a kontrolnej právomoci vlády a ústredných orgánov štátnej správy vo vertikálnom riadení z hľadiska výkonu štátnej správy. Národný výbor základného stupňa v podstate nemá zákonom zriadenú žiadnu pôsobnosť, do ktorej by nemohli legálne zasahovať národné výbory vyšších stupňov, ústredné orgány štátnej správy alebo vláda. Aj pokiaľ ide o vplyv národných výborov na správanie sa subjektov majúcich sídlo v ich územných obvodoch, ide o formálne ustanovenia súčasne platného zákona o národných výboroch, ktoré neumožňovali reálny vplyv národných výborov na rozvoj územných obvodov, ochranu životného prostredia a uspokojovanie potrieb občanov.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti je nevyhnutné, v súlade s rozhodnutím uskutočniť komunálne voľby koncom novembra 1990 a v nadväznosti na zrušenie národných výborov zmenou ústavného zákona č. 143/1968 Zb. o československej federácii novým spôsobom upraviť postavenie obcí ako základných územných samosprávnych jednotiek v Slovenskej republike. Ide o zásadnú zmenu, ktorá v procese budovania miestnej samosprávy predstavuje prvý nevyhnutný krok, ktorým však určite nevznikne okamžite plne fungujúca samospráva. K tomu by bolo potrebné riešiť túto nesmierne zložitú problematiku miestnej samosprávy a výkonu štátnej správy vo všetkých súvislostiach, konkrétne prijatím celého súboru zákonov upravujúcich komplexne celú problematiku. Takéto riešenie by však pravdepodobne znamenalo oddialenie zavedenia obecného zriadenia a sťaženie uskutočnenia volieb do orgánov obecnej samosprávy v novembri 1990. Tieto otázky však bude potrebné urýchlene dopracovať a predložiť na prerokovanie orgánom Slovenskej národnej rady v najbližšom období.

V súvislosti so skutočnosťou, že vládny návrh zákona Slovenskej národnej rady o obecnom zriadení bol predložený Slovenskej národnej rade 9. augusta 1990, kedy bol zároveň rozoslaný poslancom Slovenskej národnej rady a rokovania výborov Slovenskej národnej rady sa uskutočnili v týždni od 13. augusta 1990, treba povedať, že vzhľadom na závažnosť a rozsah predloženého návrhu zákona bolo ťažko možné tento dôležitý návrh dôsledne posúdiť a prerokovať. Priebeh rokovaní výborov Slovenskej národnej rady potvrdil túto časovú tieseň a v uzneseniach viacerých výborov bolo na to kriticky poukázané.

Vládny návrh zákona Slovenskej národnej rady o obecnom zriadení bol pridelený všetkým výborom Slovenskej národnej rady /okrem Mandátového a imunitného výboru SNR/ na prerokovanie do 16. augusta 1990 na základe rozhodnutia predsedu SNR č. 2 z 23. júla 1990. Spoločná správa výborov Slovenskej národnej rady o výsledku prerokovania vládneho návrhu zákona Slovenskej národnej rady o obecnom zriadení vám poskytuje prehľad, aké sú závery a odporúčania jednotlivých výborov Slovenskej národnej rady. Ako spoločný spravodajca výborov chcem povedať, že všetky výbory ho prerokovali veľmi starostlivo a zodpovedne a rozprava priniesla viaceré návrhy a pripomienky, ktoré vládny návrh zákona vecne zdokonaľujú a formálno-právne spresňujú. Aj keď sú mnohé stanoviská výborov premietnuté v ich uzneseniach rozdielne, je to vzhľadom na závažnosť a spoločenský význam predloženého vládneho návrhu zákona pochopiteľné.

Pri prerokúvaní predloženého vládneho návrhu zákona okrem spomínaného nedostatočného časového priestoru na kvalifikované posúdenie tohto zákona odznelo najviac kritických pripomienok v súvislosti s chýbajúcimi návrhmi ďalších zákonov, súvisiacich s posudzovaným zákonom /najmä vládny návrh zákona o organizácii územnej štátnej správy,

vládný návrh zákona Slovenskej národnej rady o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave a vládný návrh zákona o územnom členení Slovenskej republiky/. Nespokojnosť bola vyslovená aj v súvislosti s nedostatočným zohľadnením ustanovení Európskej charty miest a obcí a neuspokojivým riešením ekonomickej základne obcí a miest. Napriek týmto skutočnostiam všetky výbory Slovenskej národnej rady /okrem Výboru SNR pre životné prostredie a ochranu prírody/ vyjadrili súhlas s vládnym návrhom zákona Slovenskej národnej rady o obecnom zriadení, s úpravami uvedenými v ich uzneseniach a premietnutými v spoločnej správe výborov Slovenskej národnej rady. Spoločnú správu ste dostali.

Výbor Slovenskej národnej rady pre životné prostredie a ochranu prírody zo spomínaných dôvodov vyjadril nesúhlas s predloženým návrhom zákona, odporučil vládný návrh zákona dopracovať a pozmenený znovu predložiť výboru na prerokovanie. Napriek vyjadrenému nesúhlasu však súčasne odporučil zohľadniť pripomienky, ktoré sú taktiež uvedené v spoločnej správe výborov Slovenskej národnej rady pod bodmi 11, 15, 18 a 22.

Vzhľadom na rozdielnosť stanovísk jednotlivých výborov Slovenskej národnej rady Ústavnoprávny výbor Slovenskej národnej rady prerokoval úpravy k vládnemu návrhu zákona Slovenskej národnej rady o obecnom zriadení navrhované v uzneseniach jednotlivých výborov a podľa § 72 ods. 1 zákona SNR č. 44/1989 Zb. o rokovacom poriadku Slovenskej národnej rady pôsobil na ich zjednotenie. Po dlhej a zložitej rozprave Ústavnoprávny výbor Slovenskej národnej rady odporučil Slovenskej národnej rade zvážiť schválenie úprav, ktoré sú vecne i formálo-právne sporné a sú uvedené ako body 2, 3, 4, 5, 9, 11, 14, 15, 18, 22, 26, 29, 32, 34, 36, 37, 39, 40, 42, 43, 47, 49, 51 a 53 spoločnej správy o výsledkoch prerokovania uvedeného vládneho návrhu zákona.

Vážená Slovenská národná rada,
vážení pán predseda,
vážené poslankyne,
vážení poslanci,

ako spoločný spravodajca výborov Slovenskej národnej rady vzhľadom na stanovisko Ústavnoprávneho výboru Slovenskej národnej rady odporúčam Slovenskej národnej rade, aby predložený vládny návrh zákona o obecnom zriadení s úpravami uvedenými v bodoch 1, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 16, 17, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 27, 28, 30, 31, 33, 35, 38, 41, 44, 45, 46, 48, 52, 54, 55 a 56 schválila. Pokiaľ ide o úpravy uvedené v bodoch 2, 3, 4, 5, 9, 11, 14, 15, 18, 22, 26, 29, 32, 34, 36, 37, 39, 40, 42, 43, 47, 49, 50, 51 a 53, v súlade so stanoviskom Ústavnoprávneho výboru Slovenskej národnej rady ich neodporúčam schváliť z dôvodu ich vecnej a formálno-právnej spornosti.

Ďakujem vám za pozornosť.

Predseda SNR F. Mikloško:

Ďakujem pánovi poslancovi Lackovi za prednesenie spravodajskej správy. Otváram rozpravu o prvom bode programu.

Vzhľadom na vystúpenie spoločného spravodajcu a odporúčanie Ústavnoprávneho výboru Slovenskej národnej rady, skôr ako pristúpime k rozprave, dávam vám do pozornosti hlavne tie sporné body, ktoré sú uvedené na strane 14 spoločnej správy a u ktorých sa odporúča zvážiť ich schválenie. Zjednodušilo by to naše hlasovanie o predloženom vládnom návrhu.

Prosím poslancov, aby v rozprave vždy uvádzali konkrétny bod, o ktorom žiadajú osobitné hlasovanie, prípadne

znenie pozmeňujúceho návrhu. Týka sa to všetko druhej skupiny bodov. V prípade potreby by mal odporúčanú úpravu bližšie odôvodniť predseda príslušného výboru, z ktorého vzišla tá-ktorá pripomienka.

Teraz pristúpime k rozprave, do ktorej sa písomne prihlásili poslanci Strýko, Krajčovič, Černák, Chmelo, Vilčeková a Prokeš.

Dávam slovom poslancovi Strýkovi, pripraví sa poslanec Krajčovič.

Poslanec M. Strýko:

Vážená Slovenská národná rada,

Plenárne zasadanie Národného výboru mesta Košíc 22. júna 1990 vyslovilo požiadavku osobitného právneho postavenia tohoto mesta pri reforme verejnej, štátnej a samosprávnej správy. Na tomto základe Rada národného výboru mesta Košíc vyslovila požiadavku riešenia tejto otázky formou osobitného zákona o samospráve mesta. Požiadavka, aby organizácia miestnej samosprávy veľkých miest, osobitne Bratislavy a Košíc, sa koncipovala na demokratických princípoch delegovania právomoci zdola nahor, bola jednomyseľne prijatá prehlásením na konferencii miest a obcí na Slovensku, ktorá sa konala v Bratislave 24. júla 1990.

Orgány Národného výboru mesta Košíc od počiatku legislatívneho procesu upozorňovali kompetentné orgány vlády Slovenskej republiky na potrebu osobitnej právnej úpravy postavenia mesta Košíc, štruktúry jeho samosprávnych orgánov a ich pôsobnosti. Pre nedostatočné zastúpenie mesta v prípravnom legislatívnom procese a pre absenciu iniciatívneho záujmu legislatívnych pracovníkov o túto otázku nepo-

darilo sa im však uplatniť svoje požiadavky. Napriek tomu 31. júla 1990 predložili námestníkovi ministra vnútra páno-
vi Ing. Petrovi Berčíkovi návrh základných ustanovení bu-
dúceho možného zákona o meste Košice. Legislatívna rada
vlády Slovenskej republiky už 30. júla 1990, a v ďalších
dňoch samotná vláda, sa zaoberali otázkou právneho rieše-
nia samosprávy v Košiciach v budúcej sústave samosprávy
miest a obcí.

Na základe týchto a ďalších rokovaní sa do vládneho
návrhu zákona Slovenskej národnej rady o obecnom zriadení
v § 22 ods. 3 dostalo síce ustanovenie, že mestá nad 200
tisíc obyvateľov budú mať osobitné postavenie a odchýlky
od zákona Slovenskej národnej rady o samospráve obcí a
miest v súvislosti s týmito mestami bude riešiť ich šta-
tút. Ide o tzv. štatutárne mestá. Avšak po konzultácii s
právníkmi teoretického i praktického zamerania dochádzame
k záveru, že toto riešenie z hľadiska právnej regulácie
nemôže byť uspokojivé, pretože odchýlky od zákona sa musia
riešiť len normou minimálne na tej istej úrovni, to znamená
zákonom.

Riešenie odchýliek od zákonov Slovenskej národnej ra-
dy v súvislosti s postavením samosprávy mesta Košice, jej
orgánov a ich pôsobnosti štatútom by porušovalo základné
tény právneho poriadku. Preto opätovne upozorňujeme Slo-
venskú národnú radu, že odchýlky od základných zákonov
Slovenskej národnej rady o samospráve obcí a miest a o
voľbách do samosprávnych orgánov možno riešiť len osobit-
ným zákonom. Preto my, poslanci Slovenskej národnej rady,
v súlade s legislatívnymi pravidlami odporúčame a žiadame,
aby znenie § 22 ods. 3 navrhovaného zákona Slovenskej ná-
rodnej rady o obecnom zriadení sa upravilo nasledovne:
"Právne postavenie, územné usporiadanie a štruktúru orgá-
nov samosprávy miest s počtom obyvateľov nad 200 tisíc

upraví osobitný zákon." Súčasne bude predložený iniciatívny návrh paragrafovaného znenia návrhu zákona Slovenskej národnej rady o meste Košice.

Ďakujem.

Predseda SNR F. Mikloško:

Ďakujem poslancovi Strýkovi. S faktickou poznámkou sa hlási podpredseda vlády pán Kučerák.

Podpredseda vlády SR J. Kučerák:

Vážené predsedníctvo,
dámy a páni,

dovoľte, aby som využil § 19 vášho rokovacieho poriadku a zameral na chvíľku vašu pozornosť na prozaické veci ekonomiky. Myslím, že máte právo na to, aby ste boli ako prví informovaní o určitých krokoch, ktoré podniká slovenská vláda v riešení ekonomických problémov na Slovensku. Dnes popoludní odlietame s ministrom priemyslu pánom Holčíkom do Moskvy, aby sme rokovali s Ruskou federatívnou republikou o nadviazaní hospodárskych kontaktov.

O čo ide? Pred niekoľkými mesiacmi sa začal vlastne rozpadávať náš vzájomný styk, začala sa rozpadávať sovietska i naša ekonomika. Vzájomné styky boli založené vlastne iba na plnení plánu a tak dochádzalo k tomu, že sovietske podniky, ktoré vyvážali k nám, iba plnili plány a spätne z toho nemali nič. Preto dochádza k zvýšeniu určitej zainteresovanosti a v tejto zainteresovanosti sa delia kompetencie medzi úroveň federácie, jednotlivých republík a medzi podniky.

Sovietsky trh sa stáva od budúceho roku trhom ako každý iný, to znamená, že vzájomné zúčtovanie medzi našimi a sovietskymi podnikmi sa bude diať v konvertibilnej mene. Myslím, že to prispeje k tomu, aby naše podniky si naďalej riešili svoje výrobné programy a udržali si sovietsky trh tak ako tomu bolo dosiaľ, prípadne aby rozšírili svoje vývozné možnosti. Vzťahy medzi ruskou federáciou, resp. medzi všetkými oblasťami a podnikmi, s ktorými budeme obchodovať, nebudú sa teda zakladať na falošných ideologických princípoch, ale na jednoduchých ekonomických vzťahoch, na tom, že podniky a občania sa budú vzájomne potrebovať. Pokúsime sa podpísať memorandum a neskôr uzavrieť dohodu o obchodných vzťahoch. Domnievam sa, že to prispeje k tomu, aby naše podniky zastavili pokles výroby, ku ktorému došlo nie v dôsledku reformy, ale v dôsledku rozpadu tzv. plánovanej ekonomiky. Preto vás prosím, aby ste naše kroky v tomto smere chápali vo vysvetlení, ktoré som podal.

Ďakujem vám.

/Potlesk./

Predseda SNR F. Mikloško:

Ďakujem pánovi podpredsedovi vlády. Vystúpi poslanec Krajčovič, pripraví sa poslanec Černák.

Poslanec M. Krajčovič:

Vážená vláda,

vážená Slovenská národná rada,

vládný návrh zákona o obecnom zriadení považujem za pozitívny krok k ozdraveniu našej spoločnosti. Som presvedčený, že začiatky samosprávy budú v nejednej obci veľmi ťažké, ale verím, že občania Slovenska i tak privítajú

možnosť rozhodovania o veciach verejných a počiatočné ťažkosti, ktoré sme zdedili, rýchlo prekonajú. Chcel by som však pripomenúť, že tak ako Bratislava a Košice, o ktorých tu už bola reč, sú mestá so svojimi špecifickými problémami a predpokladajú sa isté zmeny. Existuje však aj celý rad miest, ako napríklad Nitra, Banská Bystrica, Žilina a ďalšie, ktoré majú tiež svoje odlišnosti.

Z tohto dôvodu chcem podať svoj prvý protinávrh, ktorý sa dotýka problematiky počtu členov rady mestského zastupiteľstva v mestách nad 50 tisíc obyvateľov. Z návrhu zákona o obecnom zriadení vyplýva, že v takýchto mestách môže byť mestské zastupiteľstvo až šesťdesiatčlenné. Z toho vyplýva, že podľa § 14, odseku 2 by mestská rada mala až 20 členov. Zdá sa mi, že tak veľký orgán by ku konštruktívnemu a operatívne riadeniu mesta neprispieval. Preto navrhujem, aby § 14, odsek 2, bol pozmenený v tomto znení: "Počet členov obecnej rady určuje a schvaľuje obecné zastupiteľstvo. Obecnú radu tvorí maximálne jedna tretina poslancov obecného zastupiteľstva".

Ďalšiu pripomienku mám tiež v súvislosti s mestami nad 50 tisíc obyvateľov, konkrétne k problematike organizačnej štruktúry. Model organizačnej štruktúry, ako ju podáva ministerstvo vnútra, je alternatívny. V prvej alternatíve sa navrhuje, aby mestské zastupiteľstvo zvolilo dvoch zástupcov mešťanostu, jedného pre podnikateľskú činnosť a správu obecného majetku a druhého pre výstavbu mesta a regionálnu politiku. Druhá alternatíva navrhuje funkcie dvoch zástupcov prednostu úradu s obdobnými okruhmi pôsobenia ako v prvej alternatíve. Mám však pocit, ktorý som konzultoval s odborníkmi na štátnu správu, ktorí ho potvrdili, že funkcie námestníkov, resp. zástupcov primátora by mali byť chápané na vysokej odbornej úrovni a nezávislosti. Mám preto návrh na tretiu, myslím si že opod-

statnenú a akceptovateľnú alternatívu aparátu samosprávy miest nad 50 tisíc obyvateľov. Priamo primátorovi by podliehal prednosta úradu a námestník primátora pre podnikateľskú činnosť a správu majetku, námestník primátora pre výstavbu a regionálnu politiku a námestník primátora pre prevádzku a údržbu mesta. Každý námestník by mal svoj koncepčný útvar a pripravoval by pre primátora podklady na riadenie a rozhodovanie. Tým by sa zamedzilo poúradničeniu koncepcnej práce, čoho riziko prináša práve druhá alternatíva návrhu a zabezpečila by sa odbornosť, čím zasa vylučuje prvú alternatívu ministerstva vnútra. Podľa tohto návrhu by úradný výkon na nižšom stupni riadil prednosta úradu podľa pôsobnosti ustanovení § 4, odsek 3.

Z tohto dôvodu predkladám ešte jeden návrh, a to na doplnenie § 24 o odsek 4 v znení: "Členmi mestskej rady s hlasom poradným v mestách nad 50 tisíc obyvateľov sú: prednosta úradu a námestníci primátora".

Ďakujem za pozornosť.

Predseda SNR F. Mikloško:

Ďakujem poslancovi Krajčovičovi, vystúpi poslanec Černák.

Poslanec D. Černák:

Vážaná Slovenská národná rada,
vážaná vláda,
vážené poslankyne,
vážení poslanci,

budem sa zaoberať § 7, financovanie obce. Ani návrh zákona, ani dôvodová správa nevyjadruje, či navrhnuté zdroje príjmu budú postačovať na krytie výdavkov obce. Kým

táto nebude vyjadrená ekonomickou veličinou tiež ako určitá zásada, nie je možné prijať zákon o samospráve, ktorý by okrem iného riešil aj ekonomickú samostatnosť, teda odstránil chyby doterajšieho systému. Túto ekonomickú samostatnosť však netreba chápať zúžene len ako je uvedené v dôvodovej správe, strana 38, posledný odsek, na to, že obce budú mať príjmy kontrolované štátom, tie, ktoré im štát poskytne, pretože ich uvoľnenie bude schvaľovať vláda, ba dokonca aj Slovenská národná rada.

Vlastných príjmov bude mať obec veľmi málo a doteraz aj pri schvaľovaní tohto zákona nikto nevie povedať, koľko to bude. A preto dotácie, čiže starý rozdeľovací systém bude mať všetky chyby ako doposiaľ. Je to vlastne ďalší alebo pokračujúci byrokratický systém a centralizmus, ktorého sa centrálné orgány aj pri schvaľovaní tohoto zákona nechcú vzdať. Samostatnosť, samosprávnosť, najmä ekonomickú, je potrebné chápať ako zabezpečenie základného štandardu v zdrojoch pre normálny chod, život obce, i mesta, ktoré chápame tiež ako obec. A možnosť podnikania chápať ako zabezpečenie nadštandardu finančných možností. Tieto sú odrazom šikovnosti a pružnosti vedenia obce v trhovom mechanizme.

Je teda nutné § 7 upraviť z pohľadu formálneho aj obsahového takto:

"Zdroje príjmu samosprávy obce pre štandardné zabezpečenie:

a/ príjmy z miestnych daní a poplatkov /mal by byť už schválený zákon o daniach, teda vedieť ich výšku a teda výšku príjmu do rozpočtu obce/,

b/ príjmy z povinného 50 %-ného odvodu z vyplatených miezd z podnikov a ostatných ekonomických subjektov do

rozpočtu obce podľa trvalého bydliska pracovníka organizácie /tento príjem je už zavedený do štátneho rozpočtu a jeho priame smerovanie do obce by vylúčilo rozdeľovanie zhora dolu/.

c/ príjem do štátneho rozpočtu ako základný príspevok štátu obci v objeme štátom uznaného minimálneho príjmu občana - životné minimum /tento príjem by vyplňoval rozpočet hamosprávy, ale zároveň by mohol tvoriť regulačný ventil dotácie v prípade hromadenia nevyužitých finančných zdrojov.

Zdroje príjmu nadštandardné:

a/ príjmy z majetku obce a majetku štátu prenechaného obci na dočasné užívanie /dediny nemajú veľa vlastného majetku alebo ho nemajú vôbec. Mestá majú oveľa viac a teda by boli oveľa bohatšie, ako boli aj doteraz/.

b/ príjmy z ostatných daní a poplatkov /sú to nepravidelné príjmy, ktoré môžu, ale nemusia byť/.

c/ výnos z pokút a za priestupky /sú obce, ktoré nemajú vôbec priestupky a teda nebudú mať ani príjem/.

d/ výnos z dobrovoľných zbierok, dobrovoľných príspevkov a darov /keď budú veľké dane, nie je možné očakávať aj nejaké dary a príspevky od občanov/.

e/ príjmy z úverov a pôžičiek /sú aktuálne, avšak keď obec nebude mať možnosť splácať úver z iných príjmov, nebude ich brať z banky/.

f/ iné príjmy".

Odôvodnenie primárnych štandardných zdrojov príjmov do rozpočtu samosprávy. Obec ako je naša, ktorá má počet obyvateľov 3 500, na normálny chod a rozvoj potrebuje ročne cca 6 miliónov korún. Príjem z daní a poplatkov možno uvažovať po zavedení tvrdšieho daňového systému zhruba na 500 tisíc korún. Príjem z 50 %-ného povinného odvodu z vyplatených miezd na pracovníka, teda práceschopného obyvateľstva - podľa štatistiky 57 % z celkového počtu obyvateľov obce - by činil 3 092 000 korún. Príjem vo výške životného minima na jedného občana by činil 3 045 000 korún. Nadštandardný príjem by sa mohol pohybovať od nuly do x, ale môže byť aj nula. Preto je ho potrebné uvažovať ako príjem sekundárny. Navrhujem v zákone riešiť prípadný odvod do štátneho rozpočtu z rozpočtu obce a nie opačne.

Ďakujem.

Predseda SNR F. Mikloško:

Proším poslanca Černáka, aby svoje pripomienky odovzdal organizačnému odboru, aby tento ich do hlasovania rozdal.

S faktickou poznámkou sa prihlásil prvý podpredseda SNR pán Čarnogurský.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Vážení páni poslanci,

dovoľte mi uviesť jednu vecnú pripomienku k priebehu prerokovávania tohoto vládneho návrhu zákona. Ide o zákon, ktorý nielenže predkladá vláda, ale ktorého výkon bude plne spadať do kompetencie vlády, a teda v akýchkoľvek čiastkových nejasnostiach by nemohol byť ani na tomto ro-

kovaní prijatý a odhlasovaný, ak by sa k nemu s plnou vážnosťou a so všetkými dôsledkami nevyjadrila vláda.

Už len z tohoto začiatku rozpravy vidíme, že poslanci prichádzajú s ďalšími novými doplnkami, ktoré nie sú obsiahnuté ani v spoločnej správe spravodajcu, ani neboli predtým uplatnené vo výboroch. Pritom všetci páni poslanci mali možnosť vo výboroch vzniesť akékoľvek pripomienky. Vzhľadom k závažnosti problému predpokladáme, že aj tak urobili. Musím len upozorniť, že ak týmto spôsobom budeme tento zákon prerokovávať, na konci budeme môcť iba konštatovať ďalších 30-40 pripomienok, ktoré musíme postúpiť najprv vláde. Vláda ich bude musieť mimo nás v klude prerokovať, vyjasniť, dať k nim stanovisko, a teda vlastne na dnešnom rokovaní tento zákon nebude môcť byť uzavretý.

Prosím vás, aby ste si túto skutočnosť uvedomili. Je to v intenciách normálnej parlamentnej demokracie. Všetkých 150 poslancov je zaradených do výborov a v týchto výboroch jednak prednášali návrhy, jednak sme mali možnosť vo výboroch hlasovať o prijatí alebo neprijatí. Čiže snaha, ak som neprešiel s pripomienkou vo výbore, uplatním to teraz v pléne, je síce možná, rokovací poriadok ju umožňuje, ale spôsobí to, čo som povedal, že vlastne tento zákon dnes neprerokujeme, neodsúhlasíme a vlastne tým ovplyvníme aj termín volieb a všetko, čo s tým súvisí. Prosím vás, berte túto moju pripomienku v dobrom, nechcem tu vyvíjať žiaden nátlak.

Ďakujem.

Predseda SNR F. Mikloško:

Ďakujem prvému podpredsedovi. Prosím, vystúpi poslanec Chmelo, pripraví sa poslankyňa Vilčoková.

Poslanec J. Chmelo:

Vážený pán predseda,
vážené predsedníctvo
pani poslankyne,
páni poslanci,

v zhode s dôvodovou správou k návrhu zákona o obecnom zriadení konštatujem, že národný výbor ako orgán štátnej moci je silne závislý od štátnej správy. Riadiaca a kontrolná úloha vlády zasahuje do vecí, ktoré by mali byť ako prejav suverenity ľudu rozhodované na miestnej úrovni, bez zásahov z centra. Po účinnosti tohto zákona bude možné ukladať obci povinnosti alebo obmedzovať jej oprávnenia iba zákonom. Zákon je najdôležitejší druh normatívneho právneho aktu najvyššej právnej sily - po ústavnom zákone - prijímaný najvyšším orgánom štátnej moci. Niektoré ustanovenia navrhovaného zákona o obecnom zriadení odkazujú vykonávanie práv a povinností na osobitný zákon, napríklad § 4 odsek 1, § 5 odsek 2, na osobitný predpis, napríklad § 3 odsek 7, § 7 odsek 2, ale aj napríklad § 29, odsek 1. Popri zákonoch existujú ešte ďalšie normatívne právne akty výkonných orgánov a tieto právne akty majú povahu odvodených právnych predpisov, to znamená, že majú nižšiu právnu silu. Právnu normu považujeme za platnú vtedy, keď sa v procese jej tvorby splnili všetky náležitosti predpísané príslušným právnym poriadkom.

Uvedomujem si, že nie je možné okamžite prebudovať celý právny poriadok, ale nemôžem súhlasiť s predkladateľom, ktorý v dôvodovej správe k § 1, strana 34, odsek 3, tlač SNR 19, tvrdí - dovoľujem si citovať: "... k tomuto dňu...", myslí sa deň účinnosti tohto zákona o obecnom zriadení, teda "k tomuto dňu zostanú však platiť aj právne predpisy nižšej právnej sily, keďže nie je možné okamžite

V § 3, odsek 2, písm. f/ sa uvádza: "požadovať ochra-
nu svojej osoby a rodiny a svojho majetku nachádzajúceho
sa v obci." Tu doplniť: "Samosprávny orgán je povinný za-
siahnuť ihneď po žiadosti o pomoc vo veci."

V § 5, odsek 2 začína veta "Obce podliehajú dozoru
štátu v rozsahu vymedzenom osobitnými zákonmi...". Medzi
slová "štátu" a "v rozsahu" vložiť "v mimoriadnych opatre-
niach, ako napríklad stanné právo a keď je ohrozená územná
štátotvornosť v Slovenskej republike". Čiže celá veta
znie: "Obce podliehajú dozoru štátu v mimoriadnych opatre-
niach, ako napríklad stanné právo a keď je ohrozená územná
štátotvornosť v Slovenskej republike v rozsahu vymedzenom
osobitnými zákonmi,..."

Predseda SNR F. Mikloško:

Ľani poslankyňa, je tu pripomienka pána podpredsedu
vlády, či to nemôžete odovzdať písomne tak ako v prípade
poslanca Černáka.

Poslankyňa A. Vilčeková:

Nie, rada by som to prečítala.

V § 6, odsek 2 je posledná veta: "Nariadenie stráca
platnosť aj rozhodnutím ústavného súdu." To ponechať a do-
písať ... "pokiaľ zasadnutie Slovenskej národnej rady ne-
rozhodne o prioritnejšej platnosti príslušného zákona."

§ 7 Financovanie obce, odsek 1 doplniť o písmeno ch/
"príjmy od štátu obciam a nízkym alebo žiadnymi príjmami".
Taktiež v tomto odseku 1 písm. d/ výnos pokút za priestu-
pok doplniť "ktoré však nesmú byť účelom zisku."

§ 8, odsek 2 doplniť vetou "Nehnutelnosti obce sú tiež pod ochranou Slovenskej republiky".

V § 9, odsek 5 sa uvádza: "Prebytky rozpočtu obce možno previesť do rozpočtu obce na ďalší kalendárny rok alebo do účelového fondu obce." Doplniť takto: "Najmenej však tri štvrtiny zisku sa musia použiť na rozvoj obce v ďalšom kalendárnom roku".

§ 10, odsek 1 Orgánmi obce sú a/ obecné zastupiteľstvo, b/ starosta obce a doplniť písmeno c/ "primátor v určených mestách".

§ 11, odsek 3, písm. a/ - za čiarkou doplniť "tiež musí mať prehľad o stave majetku".

V § 11, odsek 3, písm.d/ sa uvádza: "rozhodovať o zavedení dane alebo poplatku a určovať ich náležitosti, ako aj o prijatí úveru alebo pôžičky" doplniť "na základe referenda, ak o to požiadajú občania, prípadne ich poslanci".

§ 11, odsek 3, písm. g/ - doplniť vetou: "Hlavný kontrolór musí byť z opozície, prípadne referendum zvolený občan, ktorý je neutrálny."

§ 11, odsek 4, písm. a/ doplniť: "v súlade s potrebami Slovenskej republiky". Celá veta znie: "a/ na zlúčenie, rozdelenie alebo zrušenie obce v súlade s potrebami Slovenskej republiky."

§ 12, odsek 5 slovo "môže" nahradiť slovom "musí". "Musí sa udeliť aj ktorémukolvek obyvateľovi obce."

§ 13, k názvu "Starosta obce" pripojiť "alebo primátor mesta".

tovať územnú ekológiu v pôsobisku národného výboru. Pokiaľ dôjde k rozporu, rozhodne ústavný súd.

V ďalšom odseku sa hovorí: "Aby obce mohli zabezpečovať všetky požiadavky občanov a cieľavedome zabezpečovať svoj rozvoj, je potrebné v nadväznosti na..." nie "novely ústavy ČSFR", ale "na ústavu Slovenskej republiky uskutočniť zásadnú zmenu v právnej úprave postavenia obcí."

K paragrafu 5 dôvodovej správy, strana 37 hore, druhá veta: "Podrobné presuny úloh štátu na obce budú taktiež uvedené v osobitných zákonoch upravujúcich štátnu správu na jednotlivých jej úsekoch". Doplniť: "Treba, aby sa to odrazilo úmerne na znížení počtu federálnych zamestnancov a riešilo v rámci Slovenskej republiky."

V paragrafe 7 dôvodovej správy, strana 38, štvrtý odsek, kde končí veta "...Združenia miest a obcí Slovenska na zakotvenie zákonnej povinnosti štátu poskytovať obciam dotácie zo štátneho rozpočtu" dopĺňujem vetou "Možno to akceptovať v prípade priority ústavy Slovenskej republiky a z nej odvodených zákonov Slovenskej republiky. Túto musí odsúhlasiť Slovenská národná rada."

Tak to je zatiaľ všetko. Odporúčam tento vládny návrh vrátiť na prepracovanie.

Predseda SNR F. Mikloško:

Po vystúpení poslankyne Vilčekovej zo Slovenskej národnej strany žiadam podpredsedu vlády pána Zászlósa, aby sa zásadne vyjadril k tomuto vystúpeniu. Potom sa ešte hlási predseda ústavnoprávneho výboru.

Podpredseda vlády SR G. Zászlós:

Vážený pán predseda,
vážené predsedníctvo,
vážené plénum Slovenskej národnej rady,

vláda Slovenskej republiky a členovia vlády Slovenskej republiky si mimoriadne vážia úsilie a snahu poslancov vyvinutú v smere zdokonalenia prijímaných a predkladaných noriem. Zásadne však nemôžeme súhlasiť s tým, čo tu teraz odznelo. Pani poslankyňa zrejme konala v súlade s § 22 rokovacieho poriadku a využila svoje právo predniesť pozmeňovacie návrhy. Odkazujem však na to, čo tu už povedal pán prvý podpredseda Čarnogurský.

Tento návrh bol prerokovaný na niekoľkých veľmi obťažných rokovaníach. Snahou vlády bolo predložiť návrh, ktorý pomôže veci v prechodnom období. Je tu však zjavná snaha rozbiť predložený návrh zákona. Pokiaľ zotrváme na tejto platforme, vláda tento návrh navrhuje stiahnuť z programu.

Okrem iného pani poslankyňa hovorila k § 6. V rozpore so stanoviskom Ústavnoprávneho výboru Slovenskej národnej rady vypustiť poslednú vetu, ona navrhuje doplnenie, pritom apeluje na prioritnejšiu platnosť príslušných zákonov. Prosím vás, treba poznať aj hierarchiu zákonov. Základným zákonom, základnou normou každej republiky je predsa ústava, od ktorej sa odvíjajú ďalšie normy, ktoré nemôžu byť s ústavou v rozpore. Sú to teda ústava, zákony, vládne nariadenia, vyhlášky, atď.

Tento návrh zákona bol pripomienkovaný, ako sme uviedli, aj na troch celokrajských poradách. Domnievam sa, že takýto prístup k riešeniu problémov, ktorý stojí pred nami, nie je možné kvalifikovať tak, že je snaha pomôcť

prijat túto normu. Pripomienky, ktoré ste mali uplatniť vo výboroch, ako na to poukazovali už aj moji predrečníci, vyžívate teraz, resp. namiesto toho, aby ste využili priestor vo výboroch, vyžívate teraz plénum na to, aby ste predkladali zmeny, ktoré vyžadujú od vlády čas, aby sa k veciam vrátila naprosto z iných zorných uhlov a s novým prístupom. Dávam na zváženie a navrhujem: pokiaľ na tejto platforme zotrávame, vláda rozhodne túto predlohu zákona stahuje, aby sa mohla k nemu v zásade vyjadriť a predložiť nový návrh.

Ďakujem.

/Potlesk./

Predseda SNR F. Mikloško:

Vystúpi predseda ústavnoprávneho výboru poslanec Sečánsky.

Poslanec M. Sečánsky:

Pán predseda,
páni poslanci,
dámy a páni,

v zásade nesúhlasím s pánom podpredsedom, aby zákon bol stiahnutý z rokovania Slovenskej národnej rady. Návrh zákona bol riadne prerokovaný vo výboroch. Podopieram to, o čom sa tu hovorilo dvakrát, že každý mal možnosť vo výbore dať pripomienky ku konštrukcii tohoto zákona, aj ku paragrafovanému zneniu. Prosím vás, ak sa tak nestalo, predižte sa diskusia. Keď sme minule rokovali do tretej ráno, môžeme zasadať aj dnes. A teraz nám aspoň nebudú vytýkať, že sme sedeli len preto, že sa prerokovávali poslanecké platy. Prerokujme tento návrh dôkladne.

K tomu, čo hovorila pani poslankyňa. Priatelia, ja sa právom zaoberám celý život. A nielen ja. Ale myslím si, že poslanec Slovenskej národnej rady by si mal zvážiť následky toho, čo hovorí. Veď tu nejde o pasenie husí. Tu ide o prijímanie zákona, ktorým sa bude riadiť naša spoločnosť v budúcnosti. Prosím vás, ako dáme do súladu napríklad to, že obec tri štvrtiny zisku musí minúť na budúci rok. Praktický príklad: obec si bude šetriť napríklad na vodovod päť rokov. To znamená, že nemôže šetriť, lebo tri štvrtiny zisku musí minúť na budúci rok. Prepáčte za výraz, to sú predsas nezmysly! Teda uvažme si, čo hovoríme. A v žiadnom prípade neprípustíme rozbitie prerokovávanía návrhu tohto zákona. To je moje stanovisko.

Veľa času na to nemáme. Zákon o voľbách sme schválili, ale na zákon o voľbách prakticky veľmi úzko nadväzuje tento zákon a zákon o územnej štátnej správe. Navrhujem tento postup: v § 21 rokovacieho poriadku máte napísané, že poslanec sa má vyjadrovať k veci, teda má hovoriť vecne. Ak dodržíme túto zásadu, musíme pristúpiť k tomu, že po skončení tejto všeobecnej rozpravy budeme hovoriť o jednotlivých pripomienkach tak ako to navrhoval spravodajca vo svojej správe. Ak sú nejaké nové návrhy, prosím, ro-
kujme aj o nich, ale zásadne nesúhlasím stiahnuť zákon z dnešného programu.

Ďakujem.

/Potlesk./

Predseda SNR F. Mikloško:

Hovoriť bude poslanec Tatár.

Poslanec P. Tatár:

Vážené dámy,
vážení páni,

chcel by som sa vyjadriť k priebehu prerokovania tohto zákona v našom výbore, ktorého členkou je aj pani poslankyňa Vilčeková. Prerokovali sme tento zákon pozorne, žiadne podobné návrhy, aké ste teraz počuli, tam neodznegli. Pokladám vystúpenie pani poslankyne Vilčekovej za zaujímavý individuálny prístup k tomuto problému s významnými vecnými nedostatkami a tiež som za to, aby sme zákon z rokovania nestiahli. /Potlesk./

Predseda SNR F. Mikloško:

Prosím poslankyňu Vilčekovú zo Slovenskej národnej strany, keby odovzdala svoje pripomienky organizačnému odboru, aby ich mohol rozmnožiť a dať všetkým poslancom.

Vyhlasujem desaťminútovú prestávku. Po prestávke bude hovoriť poslanec Prokeš.

/Po prestávke./

Predseda SNR F. Mikloško:

Pokračujeme v rokovaní rozpravou. Teraz vystúpi poslanec Prokeš, pripraví sa poslanec Hykisch.

Poslanec J. Prokeš:

Vážený pán predsedá,
vážená vláda,
vážené plénum,

dovoľte, aby som prv než uvediem samotné poznámky k predmetnému zákonu, povedal niekoľko slov o vystúpení, ktoré tu odznelo predtým. Osobne mám výhradu voči vystúpeniu pána predsedu ústavnoprávneho výboru z toho dôvodu, že to považujem za snahu ovplyvniť poslancov, ako majú hlasovať. Po druhé - vytvára sa nám tu precedens, vlastne už druhý prípad, keď máme veľké množstvo pripomienok, formulácií k zákonu a vlastne ho tu dočisťujeme. To znamená, že predkladateľ urobil len kostru zákona a my ho tu máme dopracovať. Ďalej si myslím, že je neseriózne napadnúť poslankyňu za to, že niektoré jej formulácie sú nesprávne, ak máme výhradu voči formuláciám, ktoré sú uvedené v tomto zákone a ktoré zjavne robili odborníci.

A teraz dovoľte, aby som predniesol niekoľko pripomienok k vlastnému zákonu. V § 3 sa hovorí o obyvateľoch obcí. Avšak hovorí sa o právach. Ako obyčajný Slovák sa domnievam, že slovo obyvateľ je od slova bývať, zatiaľčo slovo občan je od slova obec. A preto by sa malo hovoriť o občanoch obce, ktorí majú nejaké práva, pretože občan znamená príslušnosť k určitému združeniu obyvateľov tejto obce. To, že niekto býva v nejakej obci, ešte neznamená, že musí byť občanom tejto obce. Takisto ako príslušník iného národa alebo iného štátu, bývajúcí na našom území, ešte nemusí byť občanom tohto štátu. Preto navrhujem, aby predkladateľ príslušne preformuloval všetky paragrafy a zmenil slovo obyvateľ za slovo občan.

Ďalej v § 6 ods. 3 a 4: Je technickým problémom vyhlásiť v obci nad 1000 obyvateľov nejaké nariadenie na ú-

radnej tabuli. Viete si, páni a dámy poslanci, predstaviť, že by sa v Bratislave všetci Bratislavčania chodili pozerat na nejakú úradnú tabuľu? Osobne sa domnievam, že otázka zverejnenia musí byť sformulovaná jasne a striktne aj v takých prípadoch, ako je tento.

V § 11 ods. 4 sa hovorí o petícii skupiny obyvateľov obce v počte 20 % všetkých oprávnených voličov. Dovolím si upozorniť, že v Bratislave to znamená 100 000 ľudí. Viete si predstaviť, že niekto bude zbierať 100 000 podpisov? Aj keď má pravdu.

Ďalej § 11 ods. 6 - hlasovanie je platné, ak sa ho zúčastní nadpolovičná väčšina obyvateľov. A čo ak ho tri štvrtiny obyvateľstva ignorujú? Jednoducho tým dajú najavo, že sa zdržujú hlasovania. Navrhujem, aby tam bolo vynechané, že hlasovanie je platné, ak sa ho zúčastní nadpolovičná väčšina obyvateľstva, pretože sa nám môže jednoducho stať, že sa nikdy k nejakému hlasovaniu nedopracujeme. Nakoniec sme túto klauzulu vypustili aj zo zákona o voľbách.

Ďalej § 13 ods. 7 a § 14 ods. 2 predpokladajú pomerne zastúpenie politických strán v rade obce, ale pritom sme schválili zákon o voľbách, ktorý hovorí o väčšinovom zastúpení. Navyše § 13 ods. 7 vyžaduje pomerne zastúpenie politických strán pri pomocníkoch starostu a tí sú len dvaja. Takže si myslím, že je to trochu logicky nezmyselné.

Ďakujem.

Predseda SNR F. Mikloško:

Znovu by som prosil pozmeňovací návrh konkretizovať.

Poslanec J. Prokeš:

Vynechať poslednú vetu v § 13 ods. 7. U § 14 ods. 2 sa priznám, že neviem povedať čo konkrétne, pretože je to v rozpore s duchom zákona o voľbách.

Predseda SNR F. Mikloško:

Mám faktickú poznámku. Hovorili ste o obyvateľoch obce. § 3 ods. 1 hovorí: "Obyvateľom obce je občan, ktorý je v nej prihlásený na trvalý pobyt. Čiže pojem obyvateľa je definovaný cez pojem občana. Ak by sme vymenili slovo obyvateľ za slovo občan, dostane formuláciu "občanom obce je občan, ktorý je prihlásený na trvalý pobyt". Myslím si, že obyvateľ je definovaný cez občana, čo v ďalšom má už ten zmysel, ktorý navrhujete.

Poslanec J. Prokeš:

Keď sa dôkladne zamení slovo občan za slovo obyvateľ, dostaneme formuláciu, že občanom obce je obyvateľ, ktorý tam má trvalý pobyt, takže k takémuto problému by tam nedošlo.

Predseda SNR F. Mikloško:

Ďakujem poslancovi Prokešovi. Vystúpi poslanec Hykisch, pripraví sa poslanec Huba.

Poslanec A. Hykisch:

Vážené predsedníctvo,
vážení prítomní,

chcel by som za Výbor Slovenskej národnej rady pre vzdelanie, vedu, kultúru a šport povedať niekoľko prípo-

mienok k prerokúvanému vládne mu návrhu zákona. Vládn y návrh zákona o obecnom zriadení, o samospráve považujeme za pozitívny a myslím, že by sme mali zabrániť snahám, aby nebol prijatý. Všetky pripomienky treba seriózne prerokovať. Je to podľa mňa jeden z centrálnych zákonov celého procesu premeny našej spoločnosti.

Chcel by som vás ako kultúrny pracovník upozorniť, že veľká postava slovenskej kultúry spisovateľ Dominik Tatarka vždy hovoril o obci ako o združení samosprávnych slobodných ľudí. O obci sníval. A teraz máme možnosť tento tatarkovský sen uviesť do konkrétnej praxe.

Chcel by som konkrétne vyjadriť nesúhlas nášho výboru so stanoviskom ústavnoprávneho výboru k spoločnej správe, že neprijal pripomienku č. 11 k § 4. Za Výbor Slovenskej národnej rady pre vzdelanie, vedu, kultúru a šport znova navrhujeme, aby bola prijatá pripomienka č. 11 na strane 4 hore, v znení ako je tam uvedená. V odseku 3, písm. g/, kde sa hovorí o tom, aké právomoci obec má, doplniť na konci za čiarkou slová: "ako aj vytvárať podmienky pre vzdelávanie, kultúru, záujmovú umeleckú činnosť, telovýchovu a šport." Teda trváme na tom, aby táto pripomienka bola prijatá v plnom znení. Poznámam, že podobnú pripomienku k § 4, trochu inak formulovanú, má aj zahraničný výbor. Je to pripomienka č. 9. A úplne zhodné stanovisko s našim výborom má aj Výbor Slovenskej národnej rady pre životné prostredie a ochranu prírody. Takže vlastne tri výbory sú za túto pripomienku. Úprimne povedané, celkom dobre nechápem, v čom je táto pripomienka vecne i formálne sporná, ako ju charakterizoval spravodajca.

Predovšetkým sa nám zdá čudné, že v právomoci obcí je vymenované všeličo, od daní cez vodovody, čintoríny, odpadové vody, dozor nad podnikaním, ale starostlivosť o to,

aby občan, ktorý má nielen materiálne potreby, ale aj nejaké duchovné a kultúrne, by vypadla z takéhoto dôležitého zákona. To považujeme za absurdné. Takže trváme na tom, aby táto stať tam bola. Vedú nás k tomu aj veľmi praktické dôvody. Ak sledujete dennú tlač, viete, že práve teraz v rámci komercializácie dochádza k takému generálnemu útoku na miestnu kultúru, keď národné výbory v panike rozpredávajú a prepúšťajú ľudí z miestnej kultúry atď. To všetko jedno s druhým súvisí. Ak teraz nedáme do tohto zákona menovite a meritórne aj povinnosť, že obce a mestá sa majú starať aj o kultúrny rozvoj občanov, teda v širšom zmysle aj o vzdelávanie, kultúru, záujmovú umeleckú činnosť, telovýchovu a šport, tak zákon bude mať podstatný nedostatok. Myslím si, že je našou povinnosťou zaviazat obce, aby dbali na rozvoj kultúry v obciach, pretože ak to tam nedáme, vytvoríme predpoklady na zničenie miestnej kultúry, ešte aj tej, ktorá sa nejako doteraz zachovala.

Ďakujem vám za pozornosť.

/Potlesk./

Predseda SNR F. Mikloško:

Ďakujem poslancovi Hykischovi. Ďalej sa do rozpravy hlási pán poslanec Huba. Pripraví sa pán poslanec Asványi.

Poslanec M. Huba:

Vážený pán predseda,
dámy a páni,

ak výbor pre životné prostredie a ochranu prírody odporučil v duchu pripomienok návrh zákona prepracovať, neznamená to, že by v princípoch nesúhlasil s predloženým návrhom. Naopak, podporuje ho a najmä princípy, ktoré ten-

to zákon chce v spoločnosti presadiť. Veď vyššia samostatnosť, svojbytnosť, svojprávnosť obcí je, samozrejme, aj v záujme lepšieho zachovávanía životného prostredia, podstatne zlepšeného vzťahu obyvateľov k svojej obci. Dôvody, pre ktoré sme navrhli alebo pre ktoré sme v ten kritický deň návrh zákona odmietli, som zrekapituloval presne pred týždňom vo svojom kritickom vystúpení na tomto mieste a nechcem ich opakovať.

Vrátil by som sa formou viac-menej faktickej pripomienky k niektorým formuláciám, k niektorým paragrafom, pretože nie všetko a nie celkom presne bolo z uznesenia nášho výboru ústavoprávnym výborom prevzaté.

K bodu 10, ktorý sa týka § 4, by sme sa chceli pripojiť. Tú požiadavku sme formulovali trochu inak, ako povinnosť obce chrániť životné prostredie. Ale pripájame sa k týmto dvom výborom a netrváme na našej pôvodnej formulácii, pretože sa podstatným spôsobom nelíši od tej, ktorá je tu navrhnutá.

Predseda SNR F. Mikloško:

Môžeme tým považovať bod 10 za stiahnutý?

Poslanec M. Huba:

Nie za stiahnutý, ale že to, čo sme v ňom požadovali, je analogické návrhom týchto dvoch výborov. Čiže touto formou sa premieta naša pripomienka do návrhu.

Bod 15 - to je pripomienka k § 4, ods. 3 by sme prosili rozšíriť asi v tejto podobe: vnutím formulácie "zachovávať tradičný kolorit obce", ktorý by bol vnutený za slová "ostatných historických diel". Teda by bolo takéto

znenie: "o/ zabezpečiť ochranu kultúrnych pamiatok, ostatných historických diel, zachovávať tradičný kolorit obce a dbať o zachovanie prírodných hodnôt chránených podľa zákona o ochrane prírody a ďalších príslušných zákonov a vyhlášok."

V bode 22, kde požadujeme zakotviť povinnosť obce využívať ekonomické nástroje, došlo k preklepu. Pôvodne v našom znení bolo: "...aj ako účinné regulatíva na podporu ochrany životného prostredia." Do správy sa to uviedlo ne-logicky "ako aj". Práve tieto nástroje su myslené ako účinné regulatíva, a to nielen, že obec bude tieto dane a poplatky využívať ako zdroj príjmov, ale aj ako účinné regulatíva na podporu ochrany životného prostredia. Prosím teda upraviť slovosled na "aj ako".

Posledná moja pripomienka, ktorá by sa mohla číslovať ako 47a, je k § 22, kde sa hovorí o mestách s osobitným štatútom. Už sa tu spomínalo, že osobitný štatút by mali mať kúpeľné mestá. Vlastne ho mali aj doteraz. Túto požiadavku by sme chceli rozšíriť, a to tak, že by odsek 3 pokračoval novou vetou: "Osobitným štatútom bude upravené postavenie mestských pamiatkových rezervácií". Zôdvodňujem to ich mimoriadnym poslaním a zvýšenými nárokmi na financovanie zo štátneho rozpočtu. Ale myslím, že by stačilo zakotviť navrhovanú formuláciu.

Na záver si myslím, že by sme mali hlasovať aj o tých ďalších pripomienkach, ktoré boli označené ako sporné. Prihováram sa menovite za tie, ktoré uvádzal náš výbor, ale myslím si, že aj celý rad ďalších pripomienok by bolo žiadúce posúdiť hlasovaním, vzhľadom na to, že aj v textovej časti spoločnej správy sa odporúča zvážiť schválenie úprav. V ústnom prejave, ktorý pán poslanec predniesol, odporúčal niečo iné. Odporúčal od nich upustiť. Takže pri-

hováram sa za pôvodné znenie spoločného stanoviska, resp. pôvodne upravené, ale nie to prednesené.

Ďakujem pekne.

Predseda SNR F. Mikloško:

Ďakujem poslancovi Hubovi. Pri hlasovaní ho znovu požiadam, aby uviedol doplňujúci text. Teraz vystúpi poslanec Ásványi.

Poslanec L. Ásványi:

Vážené predsedníctvo,
dámy a páni,

hovorím za MKDH. Do tejto rozpravy som sa prihlásil preto, že nie každý návrh, konkrétne aj môj návrh v našom výbore neprešiel, resp. v spoločnej správe vidím také návrhy, ktoré došli z iných výborov, teda za tieto máme možnosť, ale je aj potrebné sa prihovoriť. Budem veľmi stručný a budem sa snažiť byť konkrétny.

V § 3, ods. 1 sa hovorí: "Obyvateľom obce je občan, ktorý je v nej prihlásený na trvalý pobyt". Považujem to za dostačujúce, veľmi konkrétne a bezosporné. Som však proti návrhu podľa bodu 2 spoločnej správy, kde sa návrhuje doplniť "alebo mu bolo udelené čestné občianstvo". Použijem extrémne prípady, ktoré sú však možné. Za čestného občana možno zvoliť v Bratislave - možno už aj je - prezidenta Havla, mohli by sme za čestného občana zvoliť Georga Busha - ak navštíví našu republiku, alebo in memoriam generála Ľudvíka Svobodu. To všetko je možné. Ale v odseku 2 tohoto paragrafu sa hovorí, že títo čestní občania - po prijatí bodu 2 spoločnej správy - majú právo voliť a môžu

byť zvolení za poslanca alebo aj za starostu. Tak to, myslím, už nepôjde, pretože Georg Bush nedôjde voliť do republiky a my ho v Senci nezvolíme za poslanca. Teda odporúčam ponechať pôvodný text v odseku 1 § 3. Inak o občanovi, aj o čestnom občanovi sa hovorí ďalej v tomto paragrafe a veľmi správne. Konkrétne v odseku 5, kde pod písmenom c/ sa hovorí, že na samospráve sa má podieľať aj čestný občan, teda môže darovať obci svoj polročný príjem, prípadne môže žiadať pomoc v prípade havárie. Myslím, že takto je navrhovaný § 3 správny.

K § 4 - samospráva obce. V spoločnej správe sa odporúča doplniť odsek 3 o ďalšie písmeno n/ "viesť obecnú kroniku aj v úradnom jazyku". Odporúčam prijať text pod bodom 14 spoločnej správy, kde úradný jazyk nie je uvedený. Túto otázku bude riešiť zákon o jazyku. Nezaoberajme sa tým, pretože by sme museli uvádzať, v akom jazyku sa robí zápisnica zo zasadnutia zastupiteľského orgánu. To sa bude riešiť tiež niekde inde.

K § 11, kde sa hovorí o obecnom zastupiteľstve, spoločná správa pod bodom 27 odporúča doplniť odsek 5 takto: "Výsledok hlasovania obyvateľov..." - poznamenávam, že je to plebiscit - "...obce nahrádza rozhodnutie obecného zastupiteľstva..." na zlúčenie, rozdelenie alebo zrušenie obce". Podľa mňa takýto doplnok, aby namiesto plebiscitu rozhodoval orgán, ktorý síce je zastupiteľským orgánom celej obce, by sa nemal prijať, pretože aj v minulosti sme v tejto oblasti urobili dosť chýb, napáchali sme dosť krivd a je to veľmi citlivá vec. Napríklad v obecnom zastupiteľstve môže prevažovať zastúpenie poslancov z tej časti obce, ktorá si chce tú druhú ďalej podmaniť, prípadne pripojiť k sebe. Neodporúčam preto prijať pod bodom 27 navrhované odporúčanie o prijatí odseku 5.

V tom istom odporúčaní sa hovorí aj o tom, že rozhodnutie zastupiteľského orgánu by malo rušiť plebiscit vo veci zavedenia alebo zrušenia dane, verejných dávok a poplatkov. Považujem to za určitú "zmätočnosť" v návrhoch, pretože v odseku 3 § 11 pod písmenom d/ sa dáva plné právo obecnému zastupiteľstvu rozhodovať o tom, či sa zavedie alebo nezavedie daň.

Predseda SNR F. Mikloško:

Pán poslanec, môžete skonkretizovať avoj návrh?

Poslanec L. Asványi:

V bode 27 sa odporúča nový odsek 5 "Výsledok hlasovania obyvateľov obce nahrádza rozhodnutie obecného zastupiteľstva v prípadoch uvedených v odseku 4, písmeno a/ a b/. To sa týka spojenia a zrušenia obcí, resp. zavedenia a zrušenia daní." Takže o tomto bude rozhodovať buď obecné zastupiteľstvo alebo vyvolaný plebiscit. Je nesprávne, aby jedno druhé rušilo. Je na zákonodarcovi, aby to uviedol do poriadku, resp. aby neprijal návrh uvedený v spoločnej správe pod bodom 27.

Ešte k §§ 17 a 18, týka sa to bodov 39 a 40 spoločnej správy. V odseku 3 týchto paragrafov je uvedené, že prednosta obecného úradu a hlavný kontrolór sa zúčastňujú zasadnutí obecného zastupiteľstva s hlasom poradným. V spoločnej správe pod bodmi 39 a 40 sa navrhuje vypustiť z textu toto konštatovanie. Mój názor je, že z hľadiska postavenia a vzájomných vzťahov orgánov je dôležité, aby sa vedelo, aké právo má prednosta obecného úradu a hlavný kontrolór, ktorí nie sú volenými, ale vymenovanými orgánmi, či a s akým právom sa môže zúčastniť zasadnutia zastupiteľského orgánu.

V § 17 a 18 chýba ustanovenie o možnosti a forme odvolania prednostu obecného úradu a hlavného kontrolóra, najmä z toho dôvodu, že ide o vymenovaných pracovníkov, u ktorých - podľa mojich vedomostí - nefunguje výpovedný systém podľa Zákonníka práce. Tito vymenovaní pracovníci môžu byť pozbavení funkcie aj skrátenou formou. Bolo by žiadúce, aby sa táto otázka riešila.

Ďakujem za pozornosť.

Predseda SNR F. Mikloško:

Môžete túto poslednú pripomienku formulovať konkrétne?

Poslanec L. Ásványi:

Odporúčam riešiť možnosti a formu odvolania prednostu obecného úradu a hlavného kontrolóra. Týka sa to ešte aj náčelníka inšpekcie, ktorý je takisto vymenúvaný v medziach platného ustanovenia Zákonníka práce. Aj v tomto prípade treba riešiť otázku odvolania.

Predseda SNR F. Mikloško:

Ďakujem poslancovi Ásványimu. Faktickú poznámku má pán poslanec Brndiar.

Poslanec I. Brndiar:

Vážený pán predseda,
vážení páni poslanci,

v spoločnej spravodajskej správe si body 13 a 14 vzájomne protirečia. V jednom prípade je formulácia "viest obecnú kroniku aj v úradnom jazyku", v druhom "viest obec-

nú kroniku". Výbor pre národnosti, etnické skupiny a ľudské práva taktiež prijal stanovisko a pripomienku, ktorá tu nie je zohľadnená. Prijal ju tak, ako je uvedená v bode 14, bez dodatku "v úradnom jazyku". Spravodajca pán Lacko odporučil bod 13 a ako sporný uviedol bod 14. Mám práve opačný návrh, aby bod 14 sme odporučili a bod 13 bol ako sporný.

Ďakujem.

Predseda SNR F. Mikloško:

Ďakujem. Prosím, vystúpi poslanec Lupták.

Poslanec I. Lupták:

Vážený pán predseda,
vážené plénum,

chcem sa vyjadriť k pripomienkam národohospodárskeho a rozpočtového výboru, ktoré ústavnoprávny výbor neodporučil na schválenie. Ide o body 36 a 37, čiže § 16 a § 17.

§ 17, odsek 1 znie: "V obciach s väčším počtom pracovníkov obce vedie obecný úrad a organizuje jeho prácu prednosta". Avšak nikde nie je určené, za akých podmienok má byť funkcia zriadená. Národohospodársky a rozpočtový výbor preto navrhuje za odsek 4 § 16 vložiť odsek 5, ktorý znie: "V obciach s väčším počtom pracovníkov môže byť zriadená funkcia prednostu obecného úradu". O tom, či si obec zriadi funkciu prednostu, nech rozhodne obecné zastupiteľstvo podľa vlastného uváženia. Návrh preto znie, že funkcia môže byť zriadená, podľa toho ako sa tá-ktorá obec cíti.

Následne treba zmeniť aj § 17, odsek 1 až po čiarku, ktorý bude znieť: "Ak je v obci zriadená funkcia prednostu obecného úradu, obecný úrad vedie a organizuje jeho prácu prednostu".

Pokiaľ ide o ostatné pripomienky nášho výboru, ktoré ústavnoprávny výbor neodporúča, súhlasíme s tým, že nemusia byť prerokovované.

Ďakujem.

Predseda SNR F. Mikloško:

Ďakujem poslancovi Ľuptákovi. Hlásí sa ešte niekto z poslancov do rozpravy? Prosím, pán poslanec Pirovits.

Poslanec L. Pirovits:

Podobne ako väčšina prítomných cítim potrebu tohoto zákona, preto aj moje pripomienky budú takého charakteru. Predovšetkým sa chcem vyjadriť k tomu, čo tu odznelo ohľadom písmena n/ v § 4, odseku 3, to znamená, aby sme nedávali tomuto zákonu iný akcent, než aký musí mať. Keď vymedzuje pôsobnosť a práva obce, myslím si, že jazykový akcent tam nemusí byť a nie je vhodný už aj z toho titulu, že návrh vládneho zákona tento prípad rieši. Potom by bolo potrebné upraviť aj ostatné obdobné ustanovenia tak, aby to bolo v súlade.

Na druhej strane aby bol tento zákon jednoduchý a zrozumiteľný, musí rešpektovať niektoré ustanovenia iných zákonov. Jedným z dôvodov zániku mandátu poslanca je choroba, ale v § 25 odsek 2 je veľmi správne uvedená ročná lehota. Všeobecná obligatórna podporná doba podľa zákona o nemocenskom poistení je jednoročná. Bolo by veľmi tvrdé

voči starostovi, keby tam táto lehota nebola dodržaná. Navrhujem upraviť znenie § 13, odsek 7, časť druhej vety nasledovne: "Nie je spôsobilý počas jedného roka vykonávať obecnú správu pre chorobu alebo pre neprítomnosť v obci." Myslím si, že ak je niekto chorý, pôjde ešte na kúpeľnú liečbu, niektorí by mohli túto šesťmesačnú dobu zneužiť, keby napríklad vstúpil do siedmeho alebo ôsmeho mesiaca a navrhli by nové voľby starostu.

Pokiaľ ide o § 17, som toho názoru, že keď starostu vymenúva do funkcie obecné zastupiteľstvo, aj zodpovednostný vzťah by mal byť odvodený od zastupiteľstva obdobne ako v prípade hlavného kontrolóra. To znamená, že treba slovo "starostovi" nahradiť slovami "obecnému zastupiteľstvu", ako je to v prípade hlavného kontrolóra.

Predseda SNR F. Mikloško:

Pán poslanec, prosím vás, upresnite to.

Poslanec L. Pirovits:

§ 17, odsek 2, nahradiť, že za výkon svojej funkcie zodpovedá obecnému zastupiteľstvu, aby nedošlo k tomu, že hlavný kontrolór je zodpovedný zastupiteľstvu a prednosta by bol zodpovedný starostovi. Nech aj on, keď je vymenovaný zastupiteľstvom, jemu zodpovedá aj za výkon svojej funkcie.

Podporujem návrh pána poslanca Strýka ohľadom osobitného zákona pre mesto Košice. Tu si však musíme niektoré veci vyjasniť, pretože máme mestá, ktoré budú riadené osobitným zákonom - Bratislava, Košice a sú tu mestá, ktoré budú mať štatút. To znamená, že v § 22 sme zabudli na určité ustanovenie. Treba zabezpečiť oddelenie štatutárnych

miest od miest, ktoré sú riadené osobitnými zákonmi. Môj návrh je, aby 22 ods. 3 znel nasledovne: "Výkon samosprávy štatutárnych miest podrobne upraví v medziach ústavy a zákonov štatút týchto miest. V ňom môžu ustanoviť v medziach tohto zákona štruktúru a postavenie svojich orgánov." Štatutárne mestá predpokladá aj ustanovenie § 23, ods. 3, podľa ktorého všetky mestá, kde sa zriadia výbory, budú tiež štatutárnymi mestami, ako aj § 24, ods. 1, písm. a/, podľa ktorého do výpočtu právomocí mestského zastupiteľstva patrí schvaľovať štatút mesta. Z uvedeného jasne vyplýva, že to musíme oddeliť - mestá na základe osobitných zákonov a mestá štatutárne.

Môj posledný návrh sa týka § 29, ods. 2, ktorý stanovuje, že štátne podniky, ku ktorým majú národné výbory postavenie zakladateľa, sa dňom účinnosti tohto zákona stávajú podnikmi obcí. Ale ktorých obcí? Obcí z hľadiska zriaďovateľa alebo obcí, kde majú tieto podniky sídla? Poviem príklad. Niektoré podniky, ako napríklad OPP boli zriadené okrseným národným výborom, ale sídlo má takýto podnik niekde v inej obci alebo meste toho-ktorého okresu. Bolo by to potrebné určiť. Navrhujem v § 29, ods. 2 za slovo "obcí" doplniť slová "v ktorých majú tieto organizácie sídlo". To znamená tam, kde tieto organizácie existujú a kde majú sídlo.

Ďakujem vám za pozornosť.

Predseda SNR F. Mikloško:

Ďakujem pánovi poslancovi Pirovitsovi. Faktickú pripomienku má poslanec Kmeť.

Poslanec V. Kmeť:

Som Kmeť, poslanec za KDH.

Vážená Slovenská národná rada,
vážená vláda,
vážené pani poslankyne,
vážení páni poslanci,

môj príspevok nebude mať formu pozmeňovacieho návrhu, avšak považujem za potrebné vysvetliť okolnosti, ktoré viedli zahraničný výbor k pripomienkovaniu návrhu zákona a k pripomienkam uvedeným pod bodmi 3, 9 a 42.

Pod bodom 3 - v ods. 3 za písm. d/ vložiť nové písmeno e/, ktoré znie: "dodržiavať nariadenia obce". Vychádzali sme z toho stavu, že obec ako samosprávny orgán môže a určite bude prijímať vlastné nariadenia, vyhlášky, ktoré majú povahu zákona. Zákon uvažuje o schvaľovaní takýchto nariadení trojpätinovou väčšinou. Domnievame sa, že takéto verejnoprospešné nariadenia by mali občania rešpektovať, čo by tento doplnok mal náležite vyjadriť.

Pripomienka pod bodom 9 je takým obširnejším stvárnením pripomienky 11. Tu navrhujeme zmeniť poradie prerokovania alebo hlasovania o týchto zmenách, to znamená prednostne hlasovať o pripomienke v bode 11 a keby táto nebola prijatá, prosím hlasovať o pripomienke v bode 9, ktorá je v podstate vyjadrením tej istej problematiky len v obširnejšom svetle.

Pod bodom 42 je pripomienka k § 19 a vzťahuje sa na inšpekciu verejného poriadku a čistoty. Vieme dobre o tom, že tento orgán pôsobil aj za éry fungovania národných výborov. Akým spôsobom fungoval, hovorila alebo varujú nie-

ktoré naše mestá a obce. Aby sme zdôraznili váhu tohto orgánu, odporučili sme zmeniť názov a nahradiť ho slovami "obecná polícia". Táto dikcia vychádza z toho, že obdobné znenie alebo názov sa používa v rade vyspelých európskych štátov. Tým chceme akcentovať dôležitosť tohto orgánu v budúcnosti.

Ďakujem za pozornosť.

Predseda SNR F. Mikloško:

Ďakujem poslancovi Kmetovi. Hlásí sa poslanec Hrnko.

Poslanec A. Hrnko:

Vážený pán predseda,
vážené predsedníctvo,
vážená vláda,
vážení poslanci,

buďem vo svojom vystúpení stručný, pretože predložený návrh zákona v podstate vo svojom komplexe, po zvážení všetkých pripomienok, ktoré tu boli vznesené zo strany poslancov a poslancov, spíňa tie nároky, ktoré treba na to, aby sme po štyridsiatich rokoch opäť obnovili tradíciu, ktorá v našom priestore je už 800 rokov, že obce, mestá majú svoj zákonný podklad na existenciu a vymedzenie svojich práv. Z hľadiska zákona ma však určitým spôsobom napadla myšlienka, či taký rýchly presun od direktívneho centralistického riadenia obcí k tomuto predloženému návrhu, určitým spôsobom nevyvolá zmätky, chaos a či by vláda resp. ministerstvo vnútra mali až tak benevolentne postúpiť svoje práva nad obcami smerom dole. Preto by som navrhol v § 1, ods. 4 doplniť za slová "obec má" slová "po schválení Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky"

...právo združovať sa s inými obcami v záujme dosiahnutia spoločného prospechu. K tomuto ma vedie v podstate obava, aby nevznikla situácia, že sa nám budú v niektorých regiónoch spájať obce za účelom dosiahnutia vlastného prospechu proti ďalším obciam. Teda určitým spôsobom tento proces spájania resp. rozpájania obcí regulovať. Takisto navrhujem v bode 5 za slová "obec má svoj" doplniť dve slová "úradne stanovený" názov.

A ešte jedna vec z hľadiska celkového znenia zákona. Nie som si totiž istý, či semantika slov, ktoré sme zvolili na označenie predstavených obcí, zodpovedá zaužívanej slovenskej terminológii, či starosta nie je termín, ktorý skôr sedí mestám a či slovo primátor by sme nemali znížiť z toho jeho doterajšieho skodifikovaného semantického významu, keď sa používalo len pri obciach s osobitným štatútom, teda pri Bratislave, resp. pri Košiciach. Mój pozmeňujúci návrh je, aby sa slovo starosta pre obce zamenilo slovom richtár, slovo primátor pre mestá nahradilo slovom starosta a slovo primátor ponechalo len mestám s osobitným štatútom.

Ďakujem za pozornosť.

Predseda SNR F. Mikloško:

Ďakujem poslancovi Hrnkovi. Hlásí sa poslanec Galanda.

Poslanec M. Galanda:

Vážený pán predseda,
vážené dámy,
vážení páni,

dovolím si obrátiť vašu pozornosť opäť na § 29, konkrétne odsek 4. V tomto odseku sa spomína riadenie rozpoč-

tových a príspevkových organizácii, ktoré z národných výborov prechádzajú na obce. Okrem toho sú tam vymenované organizácie, ktoré obce nebudú riadiť. Tu by som si dovoľil navrhnúť doplnenie takej formulácie, aby tu boli zaradené i krajské a okresné kultúrne zariadenia. Vychádzam z toho, že sú tu vymenované napríklad osvetové strediská, štátne bábkové divadlá, múzeá, galérie. V rámci kultúry existujú ešte niektoré zariadenia, ktoré obce nezvládnu a ktoré by mali patriť štátu.

Predseda SNR F. Mikloško:

mohli by ste to konkretizovať?

Poslanec M. Galanda:

Namiesto slov "krajské a osvetové strediská" použiť formuláciu "krajské a osvetové kultúrne zariadenia". Tento pojem by zahŕňoval aj tento použitý pojem. Bolo by to širšie a tým aj jednoznačnejšie.

Navrhujem ešte doplniť jednu vetu tohto znenia: "Riadenie a financovanie organizácii uvedených v prvej vete prechádza na príslušný ústredný orgán štátnej správy". Je to analógia voči § 3, kde sa spomína, že štátne podniky, ktorých zakladateľom nebude obec, prechádzajú na ústredný orgán štátnej správy. Vychádzam z toho, že sa tu spomína, že tieto taxatívne určené organizácie nebudú riadené ani financované obcami, ale potom mi tam chýba, kým budú riadené a financované.

Ďakujem.

Predseda SNR F. Mikloško:

Ďalej sa hlási poslanec Brestenský.

Poslanec R. Brestenský:

Vážený pán predseda,
vážené dámy,
vážení páni,

v § 3 ods. 2 písm. f/ je ustanovené, že občan má právo požadovať ochranu svojej osoby a rodiny a svojho majetku nachádzajúceho sa v obci. Obec ako taká pravdepodobne k tomu bude potrebovať niečo alebo niekoho, kým to bude schopná zabezpečiť. Preto si dovoľujem navrhnúť v zákone menovite uviesť možnosť zriadiť obecnú /mestskú/ políciu ako ustanovizeň pre realizáciu uvedeného cieľa. Keď som tento návrh predkladal vo výbore, predkladateľa zákona, zástupcovia ministerstva vnútra boli vehementne proti. Je fakt, že návrh pri hlasovaní vo výbore neprešiel. Vo výbore sme pochopili, že ak zákon dá možnosť zriadiť tento inštitút menovite, je vážny predpoklad, že tam, kde to bude potrebné a možné, sa tento inštitút určite zriadi. Z toho ovšem vyplýva jedna maličkosť, a to, že všetky policajné orgány na území republiky nebudú riadené výlučne ministerstvom vnútra. Čiže z toho zrejme vyplýva, prečo zástupcovia mali dosť negatívny postoj k tomuto návrhu.

Preto si dovoľím pracovne navrhnúť § 19a - potom by sa tie paragrafy prečíslovali - tohto znenia:

Obecná polícia

/1/ Obec má právo zriadiť obecnú /mestskú/ políciu, ktorá jej podlieha.

/2/ Vzťah medzi obecnou /mestskou/ políciou a štátnou políciou upraví osobitný zákon. - Tam dávam na zváženie ešte slovo predpis.

/3/ Na činnosť obecnej /mestskej/ polície môže štát prispievať podľa osobitného predpisu.

Ďakujem.

Predseda SNR F. Mikloško:

Prihlásil sa poslanec Fogaš.

Poslanec L. Fogaš:

Vážené predsedníctvo,
vážení členovia vlády,

vo svojom vystúpení by som chcel byť naozaj stručný. Súhlasím s predsedom ústavnoprávneho výboru v tej časti jeho vystúpenia, kde navrhoval, aby sme boli vecní, a keď treba, boli tu dostatočne dlho v záujme toho, aby sa zákon čo najlepšie dopracoval. Preto mám dva konkrétne návrhy.

Prvý návrh sa týka § 13, ods. 4 a 5, kde sa upravuje možnosť starostu pozastaviť výkon uznesenia obecného zastupiteľstva, ak sa domnieva, že odporuje zákonu alebo je pre obec zjavne nevýhodné. Ide o sistačné právo starostu. Toto opatrenie však môže zrušiť obecné zastupiteľstvo trojpäťtinovou väčšinou hlasov, a to i vtedy, ak pôvodné uznesenie bolo v rozpore so zákonom. Odporúčam neprípustiť túto zmenu zo strany zastupiteľstva, ak pozastavené uznesenie odporuje zákonu. Tiež navrhujem stanoviť lehotu, do kedy môže dôjsť k zrušeniu. Navrhujem 15-dňovú lehotu, ktorá je všeobecnou lehotou. Ide o to, aby neobmedzene nepretrvával stav neistoty. Teda tam, kde pôvodné uznesenie obecného zastupiteľstva je v rozpore so zákonom a starosta ho pozastaví, toto pozastavenie by malo zostať v platnosti.

Druhú pripomienku mám k § 25 a máte ju uvedenú aj v bode 45 spoločnej správy. Ide o pripomienku, ktorá bola predmetom diskusie v Ústavnoprávnom výbore Slovenskej národnej rady a pokiaľ mám správne poznámky z tohto rokovania, tak ods. 3 § 25 sme odporúčali vypustiť. Chcem vysvetliť prečo. Po prvé starosta je výkonným orgánom. Poslanci zastupiteľstva sú poslancami obce a nie starostu a preto sa mi zdá byť nesprávne, keď ich starosta môže sankcionovať. Po druhé starosta túto právomoc nemá uvedenú ani vo výpočte právomoci podľa § 13 ods. 2 zákona, ktorý schvaľujeme. Po tretie - to ustanovenie je dosť všeobecné a nie je totiž definované, čo je to neprístojné správanie sa a rovnako sa nerieši, ako sa bude postupovať v prípade, ak sa neprístojne správa sám starosta. Bolo by tu možné určité riešenie, že by starosta v určitých prípadoch mohol navrhnúť zastupiteľstvu, aby postupovalo tak ako je to pôvodne navrhované. Odporúčal by som však, aby sme odsek 3 § 25 vypustili. Tým nenarušíme vôbec žiadnu koncepciu zákona a myslím si, že takto to bude správnejšie.

Záverom mám jednu kratučkú poznámku. Pri formulovaní jednotlivých návrhov sledujeme všetci i to, čo je v kompetencii Slovenskej republiky. Vo vystúpeniach niektorých z nás sú totiž aj návrhy, ktoré má upraviť norma Federálneho zhromaždenia. Myslím, že sa to týka napríklad aj 50-percentného odvodu z miezd podnikov.

Ďakujem.

Predseda SNR F. Mikloško:

Ďakujem. Vystúpi poslanec Brňák.

Poslanec P. Brňák:

Vážený pán predseda,
pani a páni poslanci,
dámy a páni,

chcem reagovať na vystúpenie poslancov Ásványiho a Pirovitsa, ktorí popri inom vo svojom vystúpení namietali aj proti bodu 13 spoločnej správy, kde sa hovorí okrem iného aj o vedení obecnej kroniky v úradnom jazyku. Je pravdou, že doterajšia ústavná podoba pojem úradného jazyka nepozná. Preto navrhujem, aby uvedené novonavrhnuté písm. n/ ods. 3 v § 4 znelo nasledovne: "Viesť obecnú kroniku aj v slovenskom alebo českom jazyku", čo je plne v súlade s článkom 6, ods. 2 ústavného zákona č. 143/1968 Zb.

Ďakujem.

Predseda SNR F. Mikloško:

Ďakujem poslancovi Brňákovi. Hlásí sa poslankyňa Homolová.

Poslankyňa Š. Homolová:

Vážená Slovenská národná rada,
milí poslanci,

volám sa Homolová, som za KDH.

Budem úplne stručná držiac sa zásady, že krátky prejav hýbe mozgom a dlhý stoličkami. Moja pripomienka sa týka iba § 4. Vo výpočte úloh samosprávy obcí v bode e/ sa uvádza iba to, že majú vykonávať správu atď. Avšak pojem "vykonávať správu" nevystihuje povinnosť starostlivosti o

rozvoj všetkých významných zložiek miestnej kultúry. Z toho vzniká oprávnená obava, že orgány miestnej samosprávy nebudú tieto úlohy v žiadúcej miere vykonávať. Predpokladáme, že vám netreba dokazovať nevyhnutnosť zachovania a rozvíjania miestnej kultúry ako neoddeliteľnej zložky kultúry celého národa.

Osobitne chceme zdôrazniť prácu knižníc ako konsolidovanej a stabilnej zložky kultúry. Bez primeraného organizačno-inštitucionálneho systému, bez nutných ľudských i finančných vkladov do tejto oblasti, sa za krátky čas môže národná kultúra zmeniť na vyprahnutú púšť, kde vyschli žriedla ľudskej tvorivosti, kde sa stráca cenný odkaz minulých pokolení, kde nefunguje životadarný tok transferu kultúrnych hodnôt medzi tvorcami a prijímateľmi. Kto sa spolieha len na všemocné pôsobenie televízie a ostatných masmédií, ten odsudzuje kultúru svojho národa k zániku. Takéto vyústenie našej nežnej revolúcie by bolo jej zradou. Preto sme sa rozhodli požiadať vás, aby ste do zákona o miestnej samospráve, konkrétne v § 4, odsek 3 zaradili osobitný bod tohoto znenia: "Vytvárať podmienky pre bohatý kultúrno-spoločenský život obyvateľov obce, pre ochranu kultúrnych hodnôt a prírody.

Ďakujem.

Predseda SNR F. Mikloško:

Ďakujem. Faktickú pripomienku má poslanec Hykisch.

Poslanec A. Hykisch:

Ďakujeme za pekný návrh, ale pani poslankyňa ni ne-
všimla, že to sme pred desiatimi minútami veľmi prosne vy-
riešili dodatkom, ktorý navrhujeme. Dodatok g/, kde sa po-

drobne píše o tom, že obec má starostlivosť o rozvoj miestnej kultúry, záujmovej umeleckej činnosti, telesnej výchovy a športu.

Ďakujem.

Predseda SNR F. Mikloško:

Pani poslankyňa, pýtam sa vás, či po tejto faktickej poznámke prípadne svoj návrh neodvoláte.

Poslankyňa S. Homolová:

Ano.

Predseda SNR F. Mikloško:

Ďakujem. Vystúpi poslanec Géci.

Poslanec M. Géci:

Pán predseda,
páni poslanci,

§ 14 bod 5 navrhujem doplniť: "Obecná rada sa schádza podľa potreby, ale najmenej jedenkrát mesačne jej zasadnutie zvoláva a vedie starosta obce." Navrhujem to preto jedenkrát mesačne, aby sa v našich malých obciach nestalo, že do roka nikto nezvolá radu a v obciach nebude vôbec kolektívne riešenie.

Ďakujem za pozornosť.

Predseda SNR F. Mikloško:

Ďakujem poslancovi Gécimu. Hlásí sa ešte niekto do rozpravy? Prosím, poslankyňa Tóthová.

Poslankyňa Z. Tóthová:

Vážený pán predseda,
vážená vláda,
poslanci a poslankyne,

k uvedenému zákonu mám dve poznámky. K spomínanému § 4, ods. 3 písm. g/ by som chcela podporiť návrh poslanca Hykischeho v znení "ako aj vytvárať podmienky pre vzdelávanie, kultúru, záujmovú umeleckú činnosť, telovýchovu" - tam by som navrhovala čiarku, "šport a ochranu prírody". Čiže v obci by sa mali vytvárať podmienky aj na to, aby sa okrem kultúrnych, záujmovo-umeleckých, telovýchovných organizácií a podmienok vytvárali aj podmienky pre ochranárske hnutie.

Druhá poznámka. Vzhľadom na to, že pri študovaní návrhu zákona o obecnom zriadení sme nemali ešte k dispozícii návrh zákona o štátnej správe, nie je mi jasná delimitácia právomocí medzi obce a štátnu správu. Miestna samospráva by mala označovať stav, keď miestne orgány majú právo a možnosť mať v správe podstatnú časť vecí verejných a riadiť ich podľa záujmov miestneho obyvateľstva. V zmysle navrhovaného zákona o obecnom zriadení sa napríklad také dôležité oblasti pre život obyvateľov miest a obcí, ako sú napríklad školstvo a zdravotníctvo, majú zveriť len do pôsobnosti štátnej správy. Nie je tu zabezpečené náležité kontrolné oprávnenie miestnej samosprávy voči miestnej štátnej správe.

Predseda SNR F. Mikloško:

Pani poslankyňa, môžete to konkretizovať do nejakého bodu?

Poslankyňa Z. Tóthová:

Mne len nie je jasná delimitácia v § 29, pretože školstvo a zdravotníctvo majú prechádzať do štátnej správy a neviem, aká je tu záruka, že samospráva môže zasahovať do takých vecí, ako je školstvo a zdravotníctvo v obci.

Predseda SNR F. Mikloško:

Ďakujem. Hlásí sa ešte niekto do rozpravy? Hlásí sa poslanec Sládek.

Poslanec V. Sládek:

Mám dve krátke poznámky. Výbor pre štátnu správu a územnú samosprávu v bode 14 navrhol, aby miestna kronika nebola vedená v úradnom jazyku a dostali sme tu aj podporu od výboru. Ešte by som upriamil pozornosť na bod 53. Je v ňom zlá formulácia. Ide o to, že slová "podľa stavu k 1. januáru 1990" by mali byť zaradené za slovo "patriacich" a pokračuje sa: "... patriacich podľa stavu k 1.1.1990 do odvetví potravinárskeho priemyslu ..." O tomto návrhu by sa malo dať hlasovať.

Ďakujem.

Predseda SNR F. Mikloško:

Ďakujem. Hlásí sa ešte niekto do rozpravy? Prosím, pán poslanec Snopko.

Poslanec L. Snopko:

Vážený pán predseda,
vážení poslanci,

k § 29 navrhujem aj takú alternatívu, ktorá by umožnila vypustiť body 2, 3, 4 - ponechať len bod 1 - a tie potom detailne riešiť zákonom o majetku obcí. Je to jedna z možných ciest. Tu sa nám hromadí podstatne viac problémov a ich záväzné riešenie by mohlo ísť aj týmto smerom. Dávam to ako alternatívny návrh.

Predseda SNR F. Mikloško:

Ďakujem. Hlásí sa ešte niekto do rozpravy?

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,

vyhlasujem rozpravu o prvom bode programu za skončenú.

Teraz bude prestávka, po ktorej budeme o návrhoch hlasovať. Počas tejto prestávky bude potrebné zladať vaše pripomienky s návrhom spravodajcu výborov na hlasovanie o návrhu zákona. Prosím poslancov, ktorí mali v rozprave pozmeňovacie návrhy, aby počas prestávky pomohli zladať tieto pripomienky s návrhom spravodajcu na hlasovanie v súvislosti s tými bodmi spravodajskej správy, ktoré odporučil schváliť an blok.

Vyhlasujem 15-minútovú prestávku.

/Po prestávke./

Predseda SNR F. Miloško:

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,

pokračujeme v rokovaní.

Pýtam sa, či sa chce k rozprave vyjadriť podpredseda vlády pán Zászlós. Prosím, dávam mu slovo.

Podpredseda vlády SR G. Zászlós:

Vážený pán predseda,
vážená Slovenská národná rada,

máme predložený návrh zákona, ktorý bol široko diskutovaný ako v kvalifikovanej tak v odbornej verejnosti. Snahou vlády pri koncipovaní tohto návrhu bolo jednoznačne upustiť od direktívneho spôsobu riadenia, od administratívneho a centrálného spôsobu riadenia samosprávnych orgánov.

V bohatej diskusii sme boli svedkami možno povedať aj opačných názorov. Čiastočne pri konkrétnych jednotlivých ustanoveniach sa k tomu dostaneme.

Ako prvý v diskusii vystúpil pán poslanec Strýko a žiadal o osobitné právne postavenie mesta Košíc zákonom. Uvádza, že legislatívna rada vlády sa týmto problémom zaoberala 30. augusta 1990. K tomu treba povedať, že pokiaľ nebude zákon o Košiciach, resp. pokiaľ by bol, tak v odseku 3 § 22 predlohy je problém obcí nad 200 tisíc obyvateľov riešený. Takže sa domnievame, že nie je potrebné v tomto zákone riešiť osobitne aj problém mesta Košíc.

Pán poslanec Krajčovič hovoril o odlišnostiach počtu poslancov mestských zastupiteľstiev. Dotkol sa § 14, odseku 2. Treba tu jasne povedať, že je to fakultatívne ustanovenie a príslušný orgán - obecné zastupiteľstvo - si predsa určí, koľko bude mať námestníkov, primátora a podobne. Možno to určiť v rokovacom poriadku, štatúte atď., v organizačných normách nižšej právnej sily ako je zákon. Dotkol sa tiež § 24 predlohy, kde odporúčal, že členmi mestskej rady s hlasom poradným v mestách nad 50 tisíc obyvateľov sú prednosta úradu, námestníci úradu a podobne. Odporúčame separátne len v obci nad 200 tisíc obyvateľov. Je to tiež v podstate - tak ako som uvádzal - vec riešenia internými normami.

Páni poslanci Černák a Kováč sa dotkli osobitne § 7, t.j. financovania obcí. K financovaniu celkovo sa potom vyjadrí minister financií Slovenskej republiky pán Kováč.

Pán poslanec Chmelo sa dotkol otázok právnej sily právnych noriem, hierarchie noriem atď. Na začiatku, keď som reagoval na to, ako tu vystúpila pani poslankyňa Vilčeková, čiastočne som sa snažil poukázať na to, že základnou normou je ústava. Od ústavy sa odvíjajú ďalšie zákonné úpravy, ďalšie normy, ktoré, pochopiteľne, nemôžu byť nikdy v rozpore s ústavou. Tiež môžem odkázať na štatúty a organizačné normy nižšej právnej sily a navyše otázka prednesená pánom poslancom Chmelom je pokrytá aj zákonom 20/1966 Zb. o starostlivosti o zdravie ľudu.

Z prednesu pani poslankyne Vilčekovej je vyhotovený záznam. Je to celkom 38 bodov. Myslím, že sa k tomu vyjadrí spoločný spravodajca. Tejto otázky sa momentálne nedotknem.

K pánovi poslancovi Prokešovi - dotkol sa jednak obyvateľa - občana, /§ 3/, ďalej spôsobu oznamovania na tabuľi, potom v § 11 - petície 20 % oprávnených voličov, ďalej v § 13, odsek 7 navrhoval vynechať poslednú vetu. K pojmom obyvateľ a občan - predpokladám, keďže zákon je koncipovaný tak, že niektoré právomoci resp. práva občana viaže na trvalé bydlisko občana, že termín obyvateľ v tomto prípade by bol v zákone správnejší.

Pokiaľ ide o tabuľu, myslí sa tým, že sa na nej majú oznamovať nariadenia miestnej samosprávy. Je to právna fikcia. Neznamená to, že potom sa neoznamuje spôsobom v mieste obvyklým. To znamená, že je to právna fikcia podobne, ako je Zbierka zákonov. Navyše spomenul tu Bratislavu v súvislosti s petíciami, aby sme si predstavili, že by sa malo zistiť vyše 100 tisíc ľudí, keď je potrebných 20 %. Zákon nevylučuje, aby sa hlasovalo v územných celkoch a možnosť zistiť sa v mestských častiach.

Súhlasíme s vypustením § 13, odseku 7. Čo sa týka mimoriadnej dôležitosti a významnosti pri zlučovaní, rušení obcí, treba povedať, že ak by sme ukladali alebo nejakým spôsobom podmieňovali zrušovanie a rozdelenie obcí, bolo by to obmedzovanie demokracie, pretože ich rozhodnutia v podstate nie je možné teraz kvalifikovať v súvislosti s rozhodnutiami týkajúcimi sa volieb. Predstavte si, že občania budú hlasovať o daniach a nepride nadpolovičná väčšina. Domnievam sa, že budú mať eminentný záujem, aby boli pri tom, keď sa vlastne rozhoduje o ich ekonomických prostriedkoch.

Pán poslanec Hykisch sa súhlasne vyjadril k stanovisku ústavnoprávneho výboru. Akceptujeme to. Takisto pán poslanec Huba sa dotkol § 4, písm. g) - povinnosti obce riešiť ochranu životného prostredia. Tomu táto predloha

vôbec nebráni, lebo sa to dá riešiť v štatútoch historických miest. Je to aj v zákone č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti, takisto je tam obsiahnutá ochrana prírody aj kúpeľné mestá.

Pán poslanec Ásványi stiahol svoj návrh, medzitým sa vysvetlilo.

Pán poslanec Pirovits sa dotkol otázky, či má byť starosta podľa § 13 odvolaný do 6 mesiacov a apeloval pritom na úpravu o nemocenskom poistení, keď sa poskytuje ročná ochranná lehota. Domnievame sa, že post starostu je natoľko významný, že pokiaľ by absentoval viac ako 6 mesiacov, už aby sa táto otázka riešila vzhľadom na závažnosť funkcie.

Pán poslanec Pirovits sa ďalej dotkol paragrafu 29, odseku 2, otázky odvodov podnikov. Mal za to, že odvody by sa mali odvádzať do rozpočtov obcí tam, kde tieto organizácie majú sídlo a nie len riadiacu zložku.

Pán poslanec Galanda sa dotkol ohodnotených problémov. Bolo to vysvetlené, stiahol svoju pripomienku.

Pán poslanec Kmeť k bodu 3 spoločnej správy - nariadenia a zákony sa majú dodržiavať. Dožadoval sa toho, aby to bolo ešte stanovené a zakotvené v zákone. Je to otázka interpretácie ústavy vôbec, nie je to potrebné ešte osobitne uvádzať v zákone alebo v nariadení. Tie sa majú dodržiavať.

Pán Brestenský sa dotkol obecnej polície. Treba povedať a odkázať zároveň na § 10, odsek 2, že tento zákon nebráni, aby si obec vytvorila obecnú políciu. Na druhej strane sa pripravuje zákon o bezpečnostnej polícii. Samo-

zrejme, je treba vidieť, že otázky riadenia resp. bezpečnostných vzťahov, hodnotných záležitostí a podobne podľa praxe vo svete sa riešia prostredníctvom príslušného rezortu, teda ministerstva vnútra.

Pán poslanec Hrnko chcel, aby sa v zákone zakotvil - podľa môjho názoru, aj podľa názoru ústavoprávneho výboru v podstate centralistický prvok, že by sa združenie obcí podmieňovalo schválením ministerstva vnútra. Potom sa dotkol terminológie názvov starostu, richtára a primátora. Treba povedať, že v pripomienkovom konaní zo 102 opýtaných bolo 101 za názov starostu, len jeden bol za názov richtár.

K Úradnému schváleniu názvu obce, podľa § 1, odsek 5 treba povedať, že je to upravené v platnom právnom poriadku vyhláškou ministerstva vnútra č. 93 z roku 1970 Zb., ale úradný názov obcí bude v podstate predmetom riešenia pripravovanej normy zákona o územnom členení.

Pán poslanec Fogaš sa dotkol § 13, odseku 4, 5 - pozastavenia výkonu rozhodnutia starostu a lehoty 15 dní. Domnievam sa, že pokiaľ je zistená nejaká nezákonnosť, obmedzovať to len na možnosť odstránenia v priebehu 15 dní je nesprávne. Môže sa stať, že primátor alebo starosta nebude prítomný, vráti sa po troch týždňoch a zistí nejakú nezákonnosť v rozhodnutí orgánu. Nemal by možnosť túto napraviť. Takže si myslím, že tá lehota tu nie je namieste.

Pán poslanec Fogaš sa ešte dotkol otázky vypustenia pokút. Pokiaľ sa pokuty - tých 300 Kčs, ktoré starosta môže ukladať - upravia v zákone, budú vymáhateľné. Pokiaľ sa upravia v internej norme - organizačnej, v štatúte alebo rokovacom poriadku príslušného zastupiteľstva, vymáhateľné nebudú.

Pán poslanec Brňák sa dotkol vedenia kroniky v úradnom jazyku. Predniesol tu návrh, aby bolo učinené zadost' ústavnoprávnemu princípu dvojajazyčnosti, čiže kronika by sa podľa jeho návrhu mala viesť v českom aj slovenskom jazyku. Súhlasíme s tým.

Pani poslankyňa Homolová sa dotkla knižníc a vytvárania podmienok. Tohto okruhu problémov sa dotkli aj pán poslanec Hykisch a pán poslanec Huba. V podstate ten návrh podporili. Pani poslankyňa Tóthová tiež podporila návrh pána poslanca Hykisha a v podstate to ešte rozšírila na šport a ochranárske hnutie.

Pán poslanec Sládek sa dotkol účinnosti pri delimitácii podnikov. K účinnosti a platnosti noriem mám všeobecnú poznámku. Norma je vždy platná dňom vyhlásenia. Účinnosť sa stanoví buď na deň vyhlásenia, alebo sa v norme odkáže na neskoršie vyhlásenie. Nie je možné v tomto prípade uplatňovať retroaktivitu, teda spätnú účinnosť normy. Zhodujeme sa s tým, čo bolo uvedené v spoločnej správe a so stanoviskom výborov.

Ďakujem.

Predseda SNR F. Mikloško:

Ďakujem pánovi podpredsedovi Zánzlósovi. Žiada si slovo spoločný spravodajca výborov pán poslanec Lacko?

Poslanec E. Lacko:

Vážený pán predseda,
vážení členovia slovenskej vlády,
vážené poslankyne a poslanci,

chcel by som ako spravodajca zaujať stanovisko k pripomienkam pani poslankyne Viličkovéj. Každý poslanec má

nie právo, ale podľa môjho názoru povinnosť vyjadriť svoje stanoviská predovšetkým vo výbore. Na pléne sa majú predniesť pripomienky, ktoré sa z výborov nejakým spôsobom nedostali do správy predloženej plénu.

Cez prestávku sme podrobne preštudovali pripomienky pani poslankyne a zistili sme, že neobsahujú nič také, pre čo by bolo potrebné preberať všetkých 38 bodov jej pripomienok k zákonu a dokonca ešte osobitne 8 bodov k dôvodovej správe. Preto si dovoľím plénu navrhnúť, aby sme o pripomienkach pani poslankyne hlasovali an blok a aby sme ich kompletne zamietli. Bude to tiež poučenie pre nás všetkých, aby sme v budúcnosti svoje pripomienky prednášali predovšetkým vo výboroch a nie na pléne.

Ďakujem.

/Potlesk./

Predseda SNR F. Mikloško:

Ďakujem pánovi poslancovi Lackovi. O slovo sa ešte hlási minister financií pán Kováč.

Minister financií SR M. Kováč:

Vážený pán predseda,

vážené poslankyne,

vážení poslanci,

chcel by som zareagovať na niektoré pripomienky, ktoré sa týkajú finančnej základne hospodárenia obcí. Vopred sa priznám, že obhajujem to, čo ste dostali predložené. Tým zároveň reagujem na niektoré pripomienky, o ktorých sa nedomnievam, že by finančnú základňu obcí skutočne vylepšovali.

Koncepcia, ktorá je založená v návrhu zákona, vychádza z nasledovného: jednotlivé druhy príjmov, poplatkov a daní budú taxatívne vymenované v rozpočtových pravidlách. Obsahujú príjmy od 1. po ch/, to znamená, že sa tam nachádzajú aj netradičné príjmy, ktoré majú zabezpečiť dostatok prostriedkov pre samosprávnú činnosť, údržbu a prevádzku majetku a iných zariadení obce. Okrem toho vychádzame z toho, že v prípadoch, keď by obec nemala dostatok peňazí z takto ustanovených príjmov na to, aby mohla zabezpečiť samosprávnú činnosť, údržbu, prevádzku existujúcich zariadení, dostane globálnu dotáciu, ktorú nemusí zúčtovávať, ale ktorá má zabezpečiť, aby mohla vykonávať samosprávnú činnosť v rozsahu stanovenom v zákone.

Okrem výdavkov, ktoré definujeme ako výdavky na údržbu, prevádzku a samosprávu, sú výdavky na rozvoj obcí, investičné výdavky. A tam vieme, že situácia vo východisku je veľmi rozdielna, že jedny obce majú dnes slušnú, štandardnú, niektoré až nadštandardnú vybavenosť a iné majú podštandardnú vybavenosť. Rátame preto, že tie obce, ktoré sú v súčasnosti vo vybavenosti pod štandardom, budú dostávať účelové dotácie tak, aby sa mohli v priebehu troch, najneskôr piatich rokov dostať na takú štandardnú úroveň, ako ju vo východisku označíme, že predstavuje náš štandard. Teda v dôsledku tejto dotácie je záruka, že na jednej strane obce, ktoré budú mať dostatok príjmov, môžu a budú ďalej svoju vybavenosť zlepšovať, ale to preto, že majú dostatok príjmov. Obce, ktoré majú horšiu východiskovú základňu, nemajú dostatok príjmov, dostanú z centrálneho rozpočtu na vyrovnanie svojej východiskovej úrovne.

Je už pripravený návrh rozpočtových pravidiel a návrh zásad finančného hospodárenia obcí. Návrh zásad finančného hospodárenia obcí nebudeme schvaľovať v Slovenskej národnej rade, ale rozpočtové pravidlá budeme. Čiže po schvále-

ni rozpočtových pravidiel a po prerokovaní návrhu zásad financovania obcí vo vláde budú mať obce k dispozícii kompletne základné dokumenty k tomu, aby vedeli, s akými príjmami môžu rátať, odkiaľ tieto príjmy dostanú a akým spôsobom majú zostavovať rozpočet.

Je pravdou, že ideme do úplne novej situácie, pretože rozpočet bude zostavovať 2 850 obcí. Doteraz, ako viete, ministerstvo financií pracovalo s tromi krajskými národnými výbormi a s Národným výborom hlavného mesta Bratislavy, teda so štyrmi partnermi, a tito partneri potom pracovali s okresnými národnými výbormi vo svojich krajoch. Vzhľadom na novú situáciu pripravujeme určité opatrenia, aby sme ju mohli zvládnuť. Na jednej strane chceme vyzbrojiť tých pracovníkov, ktorí budú národným výborom pomáhať zostavovať rozpočty, inštruovať ich, dať im perfektný výklad toho, ako treba zostaviť rozpočet obce. Okrem toho chceme na ministerstve zostaviť vlastnú predstavu s tým, aby sme v štádiu rokovania naše názory a návrhy rozpočtov obcí skonfrontovali a definitívne ich uzavreli.

Ako viete, rozpočty obcí nebudeme schvaľovať v Slovenskej národnej rade, pretože si ich budú schvaľovať vo svojich samosprávnych orgánoch. V Slovenskej národnej rade budeme schvaľovať iba celkové dotácie v položke účelová a globálna, ktoré budú k dispozícii pre rozpočty obce. Chcem vás ubezpečiť že to, čo je v návrhu zákona, a ďalšie opatrenia, ktoré to konkretizujú a detailizujú, sú skutočne koncipované tak, aby zabezpečovali ekonomickú samostatnosť jednotlivých obcí a zaostalejším obciam pomohli z centrálnych prostriedkov dostať sa na úroveň štandardného vybavenia.

Ďakujem za pozornosť.

/Potlesk./

Predseda SNR F. Mikloško:

Ďakujem ministrovi financií pánovi Kováčovi. Týmto vyhlasujem rozpravu o prvom bode programu za skončenú.

Pristúpime k hlasovaniu. V súlade s návrhom spoločného spravodajcu výborov Slovenskej národnej rady a odporúčaním Ústavnoprávneho výboru Slovenskej národnej rady navrhujem, aby sme najprv hlasovali vcelku o zjednotených pripomienkach, ktoré dopĺňajú vládny návrh z hľadiska jeho funkčnosti a realizovateľnosti v praxi. V rozprave boli vznesené k týmto pripomienkam, k týmto bodom dve výhrady. Týka sa to bodu 13 a bodu 35. Tieto body teda presúvame z tohto celku do celku, o ktorom budeme hlasovať jednotlivo. Prosím, aby ste si vyčiarkli body 13 a 35 z bloku, o ktorom budeme hlasovať súhrnne.

Teraz budem pomaly čítať body, o ktorých budeme hlasovať vcelku. Sú to body 1, 6, 7, 8, 10, 12, 16, 17, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 27, 28, 30, 31, 33, 38, 41, 44, 45, 46, 48, 52, 54, 55 a 56.

Prosím, aby sme sa tlačítkom prezentovali.

/Prezentovalo sa 131 poslancov./

Kto je za uvedené úpravy v predloženom vládnom návrhu zákona?

/Za návrh hlasovalo 119 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovali 4 poslanci./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 8 poslancov./

Konštatujem, že sme pripomienky odporúčané spoločným spravodajcom schválili.

Osobitne je potrebné hlasovať o pripomienkach z rozpravy. Prosím, aby ste si zobrali nové znenie spoločnej správy a budeme hlasovať o jednotlivých pripomienkach uvedených v spoločnej správe.

Hlasujeme o bode 2, ktorý sa týka § 3 ods. 1.

Posím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 129 poslancov./

Kto je za navrhovanú úpravu?

/Za návrh hlasovalo 42 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 78 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 9 poslancov./

Konštatujem, že navrhovanú pripomienku sme neschválili.

Hlasujeme o bode 3, ktorý sa týka § 3 ods. 3.

Prosím, aby sme sa predstavili.

/Prezentovalo sa 129 poslancov./

Kto je za navrhovanú úpravu?

/Za návrh hlasovalo 41 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 70 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 18 poslancov./

Konštatujem, že navrhovanú zmenu sme neprijali.

Prístupujeme k hlasovaniu o bode 4.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 129 poslancov./

Kto je za navrhovanú zmenu?

/Za návrh hlasovalo 56 poslancov./

Kto je proti navrhovanej zmene?

/Proti návrhu hlasovalo 60 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 13 poslancov./

Konštatujem, že sme navrhovanú zmenu neschválili.

Prístupujeme k hlasovaniu o bode 5.

Prosim prezentáciu.

/Prezentovalo sa 129 poslancov./

Kto je za navrhovanú zmenu?

/Za návrh hlasovalo 83 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 31 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 15 poslancov./

Konštatujem, že navrhovanú zmenu sme schválili.

Prosim, hlási sa pán poslanec Majer.

Poslanec J. Majer:

Podľa výsledku hlasovania k bodu 5 sme schválili znenie "Obci patrí právo...". Bod 6 sme schválili an blok. Navrhuje sa v ňom "Obec spravuje...". Správne by potom malo byť znenie "Obec má právo spravovať...", alebo sme o bode 5 nemali hlasovať.

Predseda SNR F. Mikloško:

Hlási sa pán poslanec Sečánsky.

Poslanec M. Sečánsky:

V tomto prípade pripomienka č. 6 je bezpredmetná, ale bola schválená ešte predtým an blok.

Predseda SNR F. Mikloško:

Osobne si myslím, že pripomienka v bode 5 prevyšuje pripomienku v bode 6.

Prosím, hlási sa podpredseda vlády pán Zászlós.

Podpredseda vlády SR G. Zászlós:

V alternatíve bodu 6 je to správne. Pokiaľ sme to prijali tak, že "obec má právo", interpretuje sa to tak, že v niektorých prípadoch nemusí. Je to zhodné s tým, čo sa navrhuje v bode 6, teda "spravuje".

Predseda SNR F. Mikloško:

Pán podpredseda Zászlós, otázka znie, či sa tie dva body vylučujú.

Podpredseda vlády SR G. Zászlós:

Áno.

Predseda SNR F. Mikloško:

To znamená, že bod 5 sa vylučuje z hlasovania, aj keď sme o ňom už hlasovali.

Pokračujeme v hlasovaní. Keďže bod 11 vylučuje bod 9, budeme najprv hlasovať o bode 11.

Prosím, aby sme sa prezentovali.

/Prezentovalo sa 121 poslancov./

Kto je za to, aby sme prijali pripomienku k bodu 11?

/Za návrh hlasovalo 101 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 5 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 15 poslancov./

Konštatujem, že pripomienku v bode 11 sme prijali. V dôsledku toho o bode 9 netreba hlasovať.

Pristupujeme k bodu 13, v ktorom sa navrhuje v § 4 ods. 3 za písm. m/ vložiť nové písmeno n/, ktoré znie: "viesť obecnú kroniku aj v úradnom jazyku". Alternatívny návrh bol: "viesť kroniku aj v slovenskom alebo českom jazyku".

Hlásí sa pán poslanec Košický.

Poslanec M. Dziak-Košický:

Body 13 a 14 sú v protiklade. V bode 13 sa žiada viesť obecnú kroniku aj v úradnom jazyku, v bode 14 sa žiada viesť obecnú kroniku. Žiada sa, aby sa obecná kronika viedla, pretože býva zdrojom informácií o histórii obce atď. a nevedie sa. Tu sa ukladá povinnosť. Ide o to, či sa má viesť v úradnom jazyku alebo ju stačí viesť v tom jazyku, v ktorom je zvykom.

Predseda SNR F. Mikloško:

Navrhujem, aby sme hlasovali najprv o bode 14 a potom bod 13 je doplňujúci.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 131 poslancov./

Kto je za návrh v bode 14?

/Za návrh hlasovalo 108 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 8 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 15 poslancov./

Zisťujem, že sme zmenu v bode 14 prijali.

Teraz k bodu 13. Osobne sa domnievam, že prijať uznesenie viesť obecnú kroniku aj v úradnom jazyku nemá zmysel, pretože zatiaľ pojem úradného jazyka u nás neexistuje. Čiže v tomto zmysle má význam hlasovať len o tom návrhu poslanca Brňáka.

Prosím, hlási sa poslanec Brňák.

Poslanec P. Brňák:

Myslím si, že hlasovať o pozmeňovacom návrhu v bode 13 je potrebné. Ja som dal návrh viesť obecnú kroniku aj v slovenskom alebo českom jazyku. Je to v súlade s ústavným zákonom č. 143/1968 Zb.

Predseda SNR F. Mikloško:

Problém je v tom, že podľa ústavy v Československu sú štátnymi jazykmi čeština a slovenčina. Keďže slovenčina zatiaľ nie je definovaná ako úradný jazyk, nemôžeme ísť v rozpore s ústavou. Preto tam musí byť aj čeština. Ideme teda hlasovať o pripomienke poslanca Brňáka, to znamená, že bod n/ bude znieť: "viesť obecnú kroniku aj v slovenskom alebo českom jazyku".

Hlas z pléna:

Prečo je slovo "aj"?

Predseda SNR F. Mikloško:

Preto, že pôvodne bolo viesť obecnú kroniku aj v úradnom jazyku. Úradný jazyk neexistuje, teda miesto úradného jazyka bude výraz "aj slovenský alebo český jazyk".

Hlásí sa poslanec Košický.

Poslanec M. Dziak-Košický:

Treba tu objasniť, že platí návrh v bode číslo 14 - znenie "viesť obecnú kroniku". Za toto znenie treba doplniť: "aj v slovenskom alebo českom jazyku".

Predseda SNR F. Mikloško:

Áno, takto sa to myslí.

Prosím, hlási sa pán profesor Plank.

Predseda Najvyššieho súdu SR K. Plank:

Vážená Slovenská národná rada,

dovoľte niekoľko pripomienok k tomuto problému. Domnievam sa, že v tomto zákone by bolo treba ustanoviť, že kroniku treba viesť v slovenskom jazyku, pretože úradný štátny jazyk ešte nemáme vyriešený. /Potlesk./

Na Slovensku by mali byť kroniky písané v slovenskom jazyku. Nanajvýš navrhujem takú doložku, že jazykový zákon

ustanoví, kedy, za akých okolností sa môže kronika viesť aj v inom jazyku. Teda, aby sme túto otázku oddialili a potom riešili spolu s jazykovým zákonom, lebo jazykový zákon zrejme prihliadne aj na potrebu používania jazyka národnosti v niektorých veciach.

V návrhu ústavy, ktorý zatiaľ bol vypracovaný, máme jednoznačné ustanovenie, že na území Slovenskej republiky je úradným jazykom slovenčina. To znamená, že v slovenčine treba pojednávať na súdoch, konať na národných výboroch atď. Potom máme ustanovenie o tom, že čeština je postavená na roveň slovenčine. To znamená, že občania, prípadne aj pracovníci súdov a národných výborov môžu používať češtinu. Ale tým čeština nie je povýšená na úradný jazyk, to je len možnosť používania v záujme rovnoprávnosti českého jazyka u nás a slovenského jazyka v Čechách, aby sme nemuseli žiadať tlmočníkov, keď príde sem Čech alebo Slovák pôjde do Českej republiky.

Keďže v národnostne zmiešaných oblastiach treba v súlade s medzinárodnými dohodami, ktoré boli v Európe schválené, zabezpečiť možnosť používania jazyka menšiny, bude to treba riešiť až v jazykovom zákone. Nenavrhujem, aby sa to riešilo tu a keď, snáď len s takouto doložkou, že jazykový zákon upraví tieto otázky podrobnejšie.

Predseda SNR F. Mikloško:

Pán profesor Plank nie je poslancom a nemá právo dávať doplňovacie návrhy. Bola to jeho faktická poznámka.

Prosím hlási sa poslanec Brňák.

Poslanec P. Brňák:

Vzhľadom na fundovanejšie vysvetlenie tejto otázky navrhujem, aby uvedený bod n/ znel: "viesť obecnú kroniku v slovenskom jazyku". /Potlesk./

Predseda SNR F. Mikloško:

Ak to dávate ako doplnovací návrh, budeme o ňom hlasovať, aj keď osobne, dokiaľ nie je prijatý zákon o úradnom jazyku, by som bol v tom opatrný.

Prosím, hlási sa poslanec Rózsa.

Poslanec E. Rózsa:

Navrhujem, aby § 4 podľa návrhu predložitého diskutéra bol doplnený slovami "jazykový zákon stanoví, v ktorých jazykoch sa má kronika viesť".

Predseda SNR F. Mikloško:

O návrhu budeme hlasovať.

Ďalej sa hlási poslanec Sečánsky.

Poslanec M. Sečánsky:

Pretože pán prof. Plank nie je poslancom, beriem jeho pripomienky na seba. Prosím, aby ste ich brali ako moje pripomienky s tým, že navrhujem pripomienku v bode 13 zmeniť takto: "viesť obecnú kroniku v slovenskom jazyku a prípadne aj v jazyku príslušnej národnosti".

Predseda SNR F. Mikloško:

Prosím, pán podpredseda Zászlós.

Podpredseda vlády SR G. Zászlós:

Vážené plénum Slovenskej národnej rady,

Vzhľadom na to, že jazykový zákon zatiaľ prijatý nie je, pokiaľ by sme teraz jednoznačne povedali, že kroniky sa môžu viesť výlučne v jazyku slovenskom, myslím, že by sme predbehli jazykovú úpravu a nebolo by to v súlade so zamýšľaným jazykovým zákonom.

Predseda SNR F. Mikloško:

Ešte sa hlási poslanec Brestenský.

Poslanec R. Brestenský:

Keďže podľa rokovacieho poriadku opäť začala rozpráva, prikláňam sa k návrhu predsedu najvyššieho súdu a tiež ho beriem za slovo.

Predseda SNR F. Mikloško:

Prosím, aby sme pripomienky zhrnuli. Prvá bola pripomienka poslanca Brňáka, druhá je pripomienka poslanca Rózsú. Prvá pripomienka poslanca Brňáka je: "viesť obecnú kroniku v slovenskom jazyku", pripomienka poslanca Rózsú je v tom, aby sa uviedlo, že jazyk pre vedenie kroniky stanoví jazykový zákon.

Hlási sa poslanec Brestenský.

Poslanec R. Brestenský:

Návrh jasne formuloval pán poslanec Sečánsky.

Predseda SNR F. Mikloško:

Pán poslanec Sečánsky, prosím, zopakujte to ešte raz.

Poslanec M. Sečánsky:

Viesť kroniku v slovenskom jazyku, prípadne aj v jazyku príslušnej národnosti.

Predseda SNR F. Mikloško:

Najskôr dávam hlasovať o návrhu poslanca Brňáka, kde sa navrhuje "viesť obecnú kroniku v slovenskom jazyku".

Prosím, aby sme sa zaprezentovali.

/Prezentovalo sa 131 poslancov./

Kto je za návrh poslanca Brňáka?

/Za návrh hlasovalo 51 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 65 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 15 poslancov./

Konštatujem, že návrh poslanca Brňáka neprešiel.

Dávam hlasovať o návrhu poslanca Sečánskeho.

Prosím, aby sme sa najprv prezentovali.

/Prezentovalo sa 133 poslancov./

Kto je za návrh?

/Za návrh hlasovalo 99 poslancov./

Kto je proti návrhu?

/Proti návrhu hlasovalo 25 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 9 poslancov./

Konštatujem, že návrh poslanca Sečánskeho bol schvá-
lený.

Pristúpime k bodu 15.

Prosim, aby sme sa zaprezentovali.

/Prezentovalo sa 127 poslancov./

Kto je za navrhovanú zmenu v bode 15?

/Za návrh hlasovalo 91 poslancov./

Kto je proti?

/Proti hlasovalo 13 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 23 poslancov?

Konštatujem, že zmena navrhnutá v bode 15 bola pri-
jatá.

Pristúpime k hlasovaniu o bode 18.

Prosim, prezentujme sa.

/Prezentovalo sa 130 poslancov/.

Kto je za zmenu, ktorá je navrhnutá v bode 18?

/Za návrh hlasovalo 93 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 16 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 21 poslancov./

Konštatujem, že zmena navrhnutá v bode 18 bola pri-
jatá.

Pristúpime k hlasovaniu o bode 22.

Prosim, prezentujme sa.

/Prezentovalo sa 127 poslancov./

Kto je za návrh?

/Za návrh hlasovalo 99 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 11 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 17 poslancov./

Konštatujem, že zmena navrhnutá v bode 22 bola prijatá.

Pristúpime k hlasovaniu o bode 26.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 129 poslancov./

Kto je za túto zmenu?

/Za návrh hlasovalo 53 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 47 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 29 poslancov./

Konštatujem, že zmena navrhovaná v bode 26 nebola prijatá.

Pristúpime k hlasovaniu o bode 29.

Prosím prezentujme sa.

/Prezentovalo sa 123 poslancov./

Kto je za návrh?

/Za návrh hlasovalo 72 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 31 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 20 poslancov./

Konštatujem, že zmena navrhnutá v bode 29 bola prijatá.

Pristúpime k hlasovaniu o bode 32.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 130 poslancov./

Kto je za?

/Za návrh hlasovalo 71 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 24 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 35 poslancov./

Konštatujem, že táto zmena bola prijatá.

Pristúpime k hlasovaniu o bode 34.

Prosím, prezentujme sa.

/Prezentovalo sa 131 poslancov./

Kto je za návrh?

/Za návrh hlasovalo 88 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 25 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 18 poslancov./

Konštatujem, že táto zmena bola prijatá.

Pristúpime k hlasovaniu o bodoch 35, 36, 37. Prosím poslanca Fráčnika, aby vysvetlil, akým spôsobom sa tieto body vzájomne vylučujú resp. dopĺňajú.

Poslanec M. Fráčník:

V bode 35, ods. 4 v pôvodnom návrhu je to, že prácu obecného úradu organizuje starosta. Navrhovaná zmena v bode 35 hovorí o tom, že ak nie je ustanovený podľa § 17, ods. 1 prednosta obecného úradu, vtedy riadi jeho prácu

starosta. Podľa pôvodnej formulácie sa odsek 4 s paragrafom 17, ods. 1 vylučujú. Tam by sa hovorilo, že taxatívne to menuje starosta a potom v § 17, odsek 1 sa hovorí, že vo väčších obciach organizuje prácu prednosta. Snahou pripomienky ústavoprávneho výboru v bode 35 je odstrániť tento nesúlad. Teda iba tam, kde nebude prednosta, vedie jeho prácu starosta. Malý problém je v tom, že v § 16 sa odvolávame na § 17.

Pripomienka v bode 36 vlastne len upresňuje to isté, čo sa hovorí v odseku 1 § 17, že v obciach s väčším počtom pracovníkov môže byť zriadená funkcia prednostu obecného úradu.

V pripomienke 37 sa opakuje alebo precizuje tá formulácia, ktorá tam pôvodne je, ale s tým, že body 36 a 37 musia byť spoločné, pretože v bode 36 sa hovorí o tom, že bude zriadená funkcia prednostu a v bode 37 o tom, čo bude robiť. Čiže bod 36 a 37 patria spolu a proti nim je bod 35. Ak odhlasujeme bod 35, tak bod 36 a 37 sa vylučujú.

Predseda SNR F. Mikloško:

S faktickou pripomienkou sa hlási poslanec Brestenský.

Poslanec R. Brestenský:

Pripomienky v bodoch 35 a 37 sú totožné, len v inom znení. Pripomienka v bode 36 precizuje pôvodné znenie § 17, ods. 1, kde je stanovené, že v obciach s väčším počtom pracovníkov vedie obecný úrad prednosta. Vychádza sa z toho, že keď vedie, musí aj byť. A keďže tu je alternatívne povedané, že s väčším počtom pracovníkov - ak toto je stanovené alternatívne, aj to, že to vedie, musí byť alternatívne. O to tu išlo. Nakoniec znenie pozmeňujúceho návrhu

v bode 35 to rieši, takže ak sa prijme bod 35, body 36 a 37 možno stiahnuť.

Predseda SNR F. Mikloško:

Máte pravdu. Je tu však problém, že ak by sme prijali úpravu v bode 35, používa sa tam pojem, ktorý ešte nie je definovaný a bude až v ďalšom paragrafe. V tom zmysle je to trochu nelogické. Ak by sme prijali pripomienky v bodoch 36 a 37, rieši sa to isté. Je to o niečo dlhšie, ale je to logicky nenapadnuteľné.

Navrhujem, aby sme hlasovali o bodoch 36 a 37. Keď ich prijmeme, ale musíme ich prijať obidva potom bod 35 stráca zmysel.

Prosim, prezentujme sa.

/Pržentovalo sa 132 poslancov./

Kto je za zmenu v bode 36?

/Za návrh hlasovalo 116 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 5 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 11 poslancov./

Konštatujem, že bod 36 sme schválili.

V nadväznosti na to by sme mali schváliť bod 37, ale formálne o tom musíme ešte raz odhlasovať.

Prosim o prezentáciu.

/Prezentovalo sa 133 poslancov./

Kto je za prijatie bodu 37?

/Za návrh hlasovalo 123 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovali 2 poslanci./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 8 poslancov./

Konštatujem, že aj bod 37 sme prijali, preto o bode 35 nie je potrebné hlasovať.

Pokračujeme bodom 39.

Prosim prezentáciu.

/Prezentovalo sa 128 poslancov./

Kto je za zmenu v bode 39?

/Za návrh hlasovalo 44 poslancov./

Kto je proti tejto zmene?

/Proti návrhu hlasovalo 65 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 19 poslancov./

Konštatujem, že zmenu v bode 39 sme neprijali.

Pristupujeme k bodu 40.

Prosim prezentáciu.

/Prezentovalo sa 134 poslancov./

Kto je za zmenu v bode 40?

/Za návrh hlasovalo 66 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 44 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 24 poslancov./

Konštatujem, že zmena navrhnutá v bode 40 neprešla.

Budeme hasovať o bode 42.

Prosim, prezentujme sa.

/Prezentovalo sa 133 poslancov./

Kto je za zmenu navrhovanú v bode 42?

/Za zmenu hlasovalo 70 poslancov./

Kto je proti?

/Proti hlasovalo 46 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 17 poslancov./

Konštatujem, že zmena navrhovaná v bode 42 je prijatá.

Hlasujeme o bode 43.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 132 poslancov./

Kto je za zmenu navrhovanú v bode 43?

/Za návrh hlasovalo 108 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 14 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 10 poslancov./

Konštatujem, že zmena navrhnutá v bode 43 bola schválená.

Hlásí sa pán poslanec Prokeš.

Poslanec J. Prokeš:

Chcem podotknúť, že je to v rozpore s nasledovným bodom, ktorý sme schválili predtým an blok. Prijali sme bod 44, v ktorom sa za slovo "vyhlási" doplnilo "Slovenská národná rada na návrh vlády Slovenskej republiky", a teraz sme prijali "Predsedníctvo Slovenskej národnej rady na návrh vlády Slovenskej republiky". Čiže o bode 43 sme nemali hlasovať, lebo je v rozpore s bodom 44, ktorý sme už prijali.

Predseda SNR F. Mikloško:

Prosím pána poslanca Sečánskeho, keby túto otázku objasnil.

Poslanec M. Sečánsky:

Poznámka 44, k § 22, koniec vety na strane 23 predlohy zákona hore "...predpisov platných pred dňom účinnosti zákona, a obce, ktoré za mestá vyhlási..." - podľa poznámky 44 "Slovenská národná rada na návrh vlády Slovenskej republiky". To znamená, že poznámka pod bodom 43 je v rozpore s poznámkou v bode 44, pretože tam sa nehovorí o Slovenskej národnej rade, ale o Predsedníctve Slovenskej národnej rady. Odporúčam ponechať v platnosti bod 44, ktorý sa týka toho istého.

Predseda SNR F. Mikloško:

S faktickou poznámkou sa hlási pán poslanec Košický.

Poslanec M. Dziak-Košický:

Mám faktickú poznámku. Keďže opäť sme sa dostali do situácie, že sme odhlasovali rozporné stanovisko, navrhujem, aby sa celé rokovanie spomalilo, pretože sa dostávame do akéhosi stresu. Venujeme čas pripomienkam, ktoré sú založené len na emóciách a nemajú absolútne žiadny racionálny základ, ale tam, kde ide o racionálne jadro problému, nenecháme si čas, aby sme naň prišli a potom odhlasujeme rozpor. Prosím, aby rokovanie bolo spomalené.

Predseda SNR F. Mikloško:

Tempo môžeme spomaliť. Podotýkam, že materiál bol daný na preštudovanie, čiže každý si mohol napísať poznámky.

Ďalej sa hlási poslanec Galanda.

Poslanec M. Galanda:

Mám faktickú pripomienku. V rámci bodov, ktoré sme schválili an blok, sme pod bodom 41 v § 19 z názvu Inšpekcia verejného poriadku a čistoty vypustili slovo "čistoty". Tým sme vlastne túto inšpekciu verejného poriadku schválili. Potom sme následne schvaľovali výmenu inšpekcie za obecnú políciu.

Predseda SNR F. Mikloško:

Ďalej sa hlási poslanec Tatár.

Poslanec P. Tatár:

Mám faktickú poznámku. Ak sme v pôvodnom výraze "inšpekcia verejného poriadku a čistoty" vynechali slovo "čistoty" a potom sme ho vynechali celý a nahradili to výrazom "obecná polícia", tak by mohla zostať obecná polícia.

Predseda SNR F. Mikloško:

V tom zmysle, ako to povedal pán poslanec Tatár, to môžeme brať, že je prijatý názov "obecná polícia".

Teraz k bodu 43 a 44: tým, že sme schválili bod 44, bod 43 neplatí. Pristupujeme k hlasovaniu o bode 49.

Prosím, hlási sa pán poslanec Huba.

Poslanec M. Huba:

Mal som pripomienku, ktorú som označil ako bod 47a. išlo o doplnok k mestám, ktoré budú mať osobitný štatút.

Navrhoval som § 22, ods. 3 rozšíriť o formuláciu: "Osobitným štatútom bude upravené postavenie mestských pamiatkových rezervácií."

Predseda SNR F. Mikloško:

Pán poslanec, teraz hlasujeme o spoločnej správe. K vašej pripomienke sa vrátíme, keď budeme hlasovať o jednotlivých pripomienkach z rozpravy. Pristupujeme k bodu 49.

Ešte sa hlási pán poslanec Fogaš.

Poslanec L. Fogaš:

Keďže som v rozprave navrhoval niečo obdobné, navrhujem, aby sme spojili prerokúvanie bodu 49 s návrhom, ktorý som predniesol. Myslím si, že to, čo povedal pán podpredseda vlády, či ide o vymáhateľnosť pokút alebo nie, nie je dôležité. Ide o to, či principiálne môže výkonný orgán ukladať poslancom pokuty. S tým sa celkom súhlasiť nedá, preto to navrhujem vypustiť. To predseda nie sú poslanci starostu, ale poslanci obce. Takto treba chápať moju pripomienku. Navrhujem to spojiť, aby sme sa k tomu už nemuseli vracieť.

Predseda SNR F. Mikloško:

Dobre. Hlasujeme o bode 49 - vypustiť celý odsek 3.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 133 poslancov./

Kto je za návrh?

/Za návrh hlasovalo 120 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 8 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 5 poslancov./

Konštatujem, že pripomienku k bodu 49 sme prijali.
Tým je bezpredmetná pripomienka k bodu 50.

Pristúpime k hlasovaniu k bodu 51.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 122 poslancov./

Kto je za prijatie pripomienky?

/Za návrh hlasovalo 93 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 14 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 15 poslancov./

Konštatujem, že pripomienku v bode 51 sme prijali.

Pristúpime k bodu 53.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 132 poslancov./

Kto je za to, aby sme prijali túto pripomienku?

/Za návrh hlasovalo 66 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 29 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 37 poslancov./

Konštatujem, že táto pripomienka nebola prijatá.

Týmto sme prebrali všetky pripomienky zo spoločnej
správy, o ktorých bolo treba hlasovať jednotlivo.

Vyhlasujem teraz desaťminútovú prestávku.

/Po prestávke./

Predseda SNR F. Mikloško:

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,

pokračujeme v rokovaní hlasovaním o jednotlivých pripomienkach poslancov z rozpravy.

Prosím poslancov, ktorí vystúpili v rozprave, aby ešte raz presne zopakovali, o akú zmenu ide, aby sme to mohli kontrolovať.

Prosím poslanca Strýka, aby zopakoval svoju pripomienku.

Poslanec M. Strýko:

Vážená Slovenská národná rada,

chcem povedať len niekoľko pripomienok k odpovedi pána podpredsedu vlády.

Predseda SNR F. Mikloško:

Pán poslanec, to už nie je rozprava. Prosím už len zopakovať svoj návrh a budeme o tom hlasovať.

Poslanec M. Strýko:

Dobre, teda nebudem vysvetľovať, prečo nemôžem súhlasiť s podpredsedom vlády, hoci dôvody mám, a teda trvám na tom, aby výkon samosprávy miest s počtom obyvateľov nad 200 tisíc podrobne upravil osobitný zákon.

Predseda SNR F. Mikloško:

To znamená, že v paragrafe 22, ods. 3, dať formuláciu, ktorú ste navrhli: "Právne postavenie, územné usporiadanie a štruktúru orgánov samosprávy miest s počtom obyvateľov nad 200 tisíc upraví osobitný zákon."

Dávam o tomto návrhu hlasovať.

Prosím prezenciu.

/Prezentovalo sa 126 poslancov./

Kto je za túto zmenu, ktorú navrhuje poslanec Strýko?

/Za návrh hlasovalo 88 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 18 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 20 poslancov./

Konštatujem, že návrh, ktorý predniesol poslanec Strýko, bol prijatý.

Ďalším v rozprave bol poslanec Krajčovič. Navrhoval v § 14, ods. 2 dať nasledové znenie: "Počet členov obecnej rady určuje a schvaľuje obecné zastupiteľstvo, Obecná rada tvorí maximálne jednu tretinu obecného zastupiteľstva."

Hlásí sa poslanec Sečánsky.

Poslanec M. Sečánsky:

Kto riadi obecnú radu, to je v paragrafe 14, ods. 1, teda netreba to duplikovať v ods. 2. Navrhujem túto zmenu formulovať takto: "Počet členov obecnej rady tvorí najviac tretina počtu poslancov obecného zastupiteľstva."

Predseda SNR F. Mikloško:

Pán poslanec Krajčovič, súhlasíte s takouto zmenou?

Poslanec M. Krajčovič:

Áno.

Predseda SNR F. Mikloško:

Dávam hlasovať o zmene, ktorú tu predniesol poslanec Sečánsky.

Prosim, prezentujme sa.

/Prezentovalo sa 129 poslancov./

Kto je za túto zmenu?

/Za návrh hlasovalo 124 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovali 2 poslanci./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržali 3 poslanci./

Konštatujem, že táto zmena bola prijatá.

Ďalší návrh poslanca Krajčoviča je v paragrafe 24 doplniť ods. 4 nasledovného znenia: "Členmi mestskej rady s hlasom poradným v mestách nad 50 tisíc obyvateľov sú: prednosta úradu a námestníci primátora."

Prosim, hlási sa poslanec Hudec.

Poslanec I. Hudec:

Mám dôležitú otázku. V ustanoveniach tohto zákona sa presne hovorí o tom, ako sa robí hlasovanie. Preto sa pýtam, aký zmysel má termín "hlas poradný" v tomto zákone.

Predseda SNR F. Mikloško:

Pán poslanec Krajčovič, môžete vysvetliť, čo ste mysleli pod pojmom poradný hlas?

Poslanec M. Krajčovič:

Podľa môjho návrhu ide hlavne o to, aby námestníci primátora a prednosta úradu mali právo hovoriť v rámci zastupiteľstva, aby tam mohli informovať a aktívne vstupovať do rokovaní. Z toho dôvodu navrhujem zmenu v tom, že námestníci primátora by mali byť na jednej úrovni s prednostom úradu. Nemali by byť volení, ale menovaní.

Predseda SNR F. Mikloško:

Teda pod hlasom poradným myslíte právo vstupovať do diskusie. Pán poslanec Hudec, stačí takéto vysvetlenie?

Poslanec I. Hudec:

Nesúhlasím. Legislatívne správna je formulácia "má právo sa zúčastňovať rokovania". Hlas poradný sa používa vtedy, keď tento hlas môže nejakým spôsobom ovplyvniť hlasovanie.

Predseda SNR F. Mikloško:

Pán poslanec Krajčovič, vzhľadom na rozpornosť trváte na svojom návrhu?

Poslanec M. Krajčovič:

Myslím si, že je to správne, pretože keď má len právo byť na zasadaní, nemusí mať právo vstupovať do rokovania.

Predseda SNR F. Mikloško:

Podľa pripomienky by to znelo takto: "Členmi mestskej rady s právom zúčastňovať sa porady v mestách nad 50 tisíc obyvateľov sú: prednosta úradu a námestníci primátora.

Faktickú poznámku má pán podpredseda Čarnogurský.

Prvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Mám faktickú pripomienku. Samotný priebeh rokovania, resp. práva jednotlivých orgánov zastupiteľstva, sú dané v ostatných paragrafoch. Pýtam sa, či by to malo zmysel, keby na rokovaní Slovenskej národnej rady ešte sedel niekto, kto by mohol len ďalej rozširovať diskusiu, ale by nemohol o ničom rozhodovať. Domievam sa, že zákon by sme nemali ďalej rozširovať.

Predseda SNR F. Mikloško:

Hlásí sa poslanec Krajčovič.

Poslanec M. Krajčovič:

Myslím si, že v mestskej rade by mali poznať názory týchto odborníkov. Trvám na svojej pripomienke.

Predseda SNR F. Mikloško:

Budeme hlasovať. Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 129 poslancov./

Kto je za túto zmenu?

/Za návrh hlasovalo 20 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 96 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 13 poslancov./

Konštatujem, že druhá pripomienka poslanca Krajčoviča nebola schválená.

Ako ďalší v rozprave vystúpil poslanec Černák, ktorého pripomienky ste dostali písomne. Navrhol celý § 7 upraviť z pohľadu formálneho aj obsahového.

Prosím, hlási sa poslanec Černák.

Poslanec D. Černák:

Po vysvetlení pána ministra financií svoj návrh stahujem. Najmä v bode b/ článku 1 by bolo asi problematické zabezpečiť reciprocitu medzi Českou republikou a Slovenskou republikou, čím by sa narušili vzťahy.

Predneda SNR F. Mikloško:

Ďakujem. Ďalej mal pripomienky poslanec Prokeš. Prosím ho, keby ich bod po bode zopakoval, povedal o akú zmenu ide a budeme hlasovať.

Poslanec J. Prokeš:

Navrhol som v § 3 a v podstate v celom zákone vzájomne zameniť slová "občan" a "obyvateľ".

Predseda SNR F. Mikloško:

Dávam hlasovať o tomto návrhu.

Prosím prezentovať sa.

/Prezentovalo sa 128 poslancov./

Kto je za tento návrh?

/Za návrh hlasovalo 47 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 67 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 14 poslancov./

Konštatujem, že prvá pripomienka poslanca Prokeša neprešla.

Prosím uviesť § 6.

Poslanec J. Prokeš:

V § 6 navrhujem zmenu v ods. 4, a to v druhej časti vety za čiarkou "okrem toho nariadenie sa zverejní aj spoločom v obci obvyklým". Teda vypustiť slovo "možno".

Predseda SNR F. Mikloško:

Budeme hlasovať. Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 128 poslancov./

Kto je za túto zmenu?

/Za návrh hlasovalo 90 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 27 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 11 poslancov./

Konštatujem, že pripomienka v § 6 bola prijatá.

Prosím, aby ste zopakovali pripomienku k § 11.

Poslanec J. Prokeš:

Ostatné pripomienky sťahujem. Chcel som nimi len poukázať na technické problémy, ktoré môžu vzniknúť v skutočnosti.

Predseda SNR F. Mikloško:

Ďakujem. Prosím poslanca Hubu, aby bod po bode zopakoval svoje pripomienky.

Poslanec M. Huba:

Navrhol som rozšíriť v § 22 ods. 3 formuláciu o štatutárnych mestách takto: "Osobitným štatútom upraviť postavenie mestských pamiatkových rezervácií".

Predseda SNR F. Mikloško:

Dávam hlasovať.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 129 poslancov./

Kto je za tento návrh?

/Za návrh hlasovalo 88 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 19 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 22 poslancov./

Konštatujem, že pripomienka poslanca Hubu bola prijatá.

Prosím ďalej poslanca Ásványiho, aby uviedol svoje pripomienky.

Poslanec L. Ásványi:

Pripomienky som po vysvetlení stiahol.

Predseda SNR F. Mikloško:

Pán poslanec Ásványi stiahol svoje pripomienky.

Prosím pána poslanca Pirovitsa.

Poslanec L. Pirovits:

Pripomienku o spôsobilosti starostu vykonávať obecnú správu beriem späť. Jednoročná lehota sa tu javí prídlhá. Pokiaľ ide o § 29, ods. 2, ak bude schválený návrh pána poslanca Snopku, ktorý navrhol v § 29 vynechať body 2, 3 a 4, môj návrh bude bezpredmetný.

Predseda SNR F. Mikloško:

Prosím, majte to na pamäti. Vrátime sa k tomu potom.

Prosím poslanca Hrnku.

Poslanec A. Hrnko:

Navrhol som v § 1, ods. 4 za slová "obec má" doplniť: "po schválení Ministerstva vnútra Slovenskej republiky".

Predseda SNR F. Mikloško:

Budeme hlasovať o tomto doplnení.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 129 poslancov./

Kto je za túto zmenu?

/Za návrh hlasovalo 36 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 83 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 10 poslancov./

Konštatujem, že prvá pripomienka poslanca Hrnku nebola prijatá.

Prosím uviesť ďalšiu pripomienku.

Poslanec A. Hrnko:

Ďalej som navrhol v § 1, ods. 5 za slová "obec má svoj" vsunúť dve slová "úradne stanovený".

Predseda SNR F. Mikloško:

Dávam o tom hlasovať.

Prosím, prezentujeme sa.

/Prezentovalo sa 131 poslancov./

Kto je za túto zmenu?

/Za návrh hlasovalo 54 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 61 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 16 poslancov./

Konštatujem, že ani druhá pripomienka pána poslanca Hrnku nebola prijatá.

Pýtam sa pána poslanca Hrnku, či po vysvetlení podpredsedu vlády pána Zászlósa trvá na zmenách názvov starostu na richtára, primátora na starostu a primátora len pre osobitné mestá.

Poslanec A. Hrnko:

Netrvám.

Predseda SNR F. Mikloško:

Ďakujem. Prosím pána poslanca Galandu, aby prišiel k mikrofónu a uviedol svoje pripomienky.

Poslanec M. Galanda:

žiadal som do § 29, ods. 4 doplniť vetu "okresné a krajské kúpeľné zariadenia", ale v prípade, že schválime alternatívu pána Snopku, je zbytočné o tom hovoriť. Návrh na doplnenie druhej vety som stiahol.

Predseda SNR F. Mikloško:

Hlásí sa pán poslanec Snopko.

Poslanec L. Snopko:

Svoj návrh som dal pre prípad, že by tento návrh neprešiel.

Predseda SNR F. Mikloško:

Čiže v prípade, že tento návrh bude schválený, vy svoj návrh stahujete?

Poslanec L. Snopko:

Áno.

Predseda SNR F. Mikloško:

Po tomto vysvetlení dávam hlasovať o návrhu poslanca Galandu.

Prošim, prezentujme sa.

/Prezentovalo sa 129 poslancov./

Kto je za návrh pána poslanca Galandu?

/Za návrh hlasovalo 82 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 15 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania

/Hlasovania sa zdržalo 32 poslancov./

Konštatujem, že návrh pána poslanca Galandu prešiel.

Prosím pána poslanca Pirovitsa, aby uviedol svoj návrh.

Poslanec L. Pirovits:

V takom prípade som za návrh na doplnenie § 29, ods. 1. Doterajšie ustanovenie znie: "Štátne podniky, ku ktorým majú národné výbory postavenie zakladateľa, sa dňom účinnosti tohto zákona stávajú podnikmi obcí." Nie je však určené, ktorých obcí. Navrhujem preto za slovo "obcí" doplniť slová "v ktorých majú tieto organizácie sídlo". Ak by sa prijalo pôvodne navrhované znenie, došlo by ku kompetenčnému konfliktu, vlastníkom ktorej obce sa podnik stáva.

redseda SNR F. Mikloško:

Faktickú poznámku má pán podpredseda Čarnogurský.

rvý podpredseda SNR I. Čarnogurský:

Problém tých organizácií, ktorých zakladateľom bol okresný národný výbor alebo krajský národný výbor, je v ďalších paragrafoch, teda sa to týka iba mestského národného výboru.

Poslanec L. Pirovits:

Nie, okresné národné výbory tu nie sú. Sú tu len krajské národné výbory. Ustanovenie v odseku 2 sa vzťahuje na mestské národné výbory a okresné národné výbory.

Predseda SNR F. Mikloško:

Budeme o tom hlasovať.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 127 poslancov./

Kto je za pozmeňovací návrh?

/Za návrh hlasovalo 81 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 26 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 20 poslancov./

Konštatujem, že pripomienka pána Pirovitsa bola schválená.

Prosím, poslanec Sečánsky má pripomienku.

Poslanec M. Sečánsky:

Chcel by som pánovi Pirovitsovi položiť iba jednu otázku. Použijem príklad. Zdroj má sídlo v Chynoranech, ale podniky má v Topolčanoch. Budú patriť do Chynorian?

Predseda SNR F. Mikloško:

Hlásí sa pán poslanec Balážik.

Poslanec V. Balážik:

Toto je riešené doterajšími zákonmi a bodom číslo 3, pretože tu ide prakticky len o podniky, ktoré sú riadené národnými výbormi. Tie, ktoré sú doteraz riadené krajskými národnými výbormi, prechádzajú pod okružné národné výbory. Ostatné už boli zákonom presunuté. Ako príklad uvediem pe-

kárne. Minulý rok v júli boli pekárne presunuté z krajských národných výborov na okresné národné výbory. Napríklad mesto Skalica má pekáreň - podnik, ale sídlo má v Senici, čiže pod Okresný národný výbor v Senici patri skalická pekáreň.

Predseda SNR F. Mikloško:

Hlásí sa pán minister Kováč.

Minister financií SR M. Kováč:

Možno tu vzniká nedorozumenie preto, že sa súčasne neprerokováva návrh zákona o obecnom majetku. A ešte skôr by som povedal preto, že neprerokovávame zákon, ktorým sa národný majetok rozdeľuje medzi federáciu, republiky a obce. Ale bez ohľadu na to, to čo bude definované ako obecný majetok - poviem príklad - komunálny podnik, ktorý má sídlo v terajšom okresnom meste, ale má prevádzky aj v iných mestách, je majetkom obcí tohto okresu. Čiže nie je majetkom mesta, v ktorom má sídlo jedna, druhá alebo tretia prevádzka. Podobne to môžu byť reštaurácie a jedálne, teda čokoľvek, čo bude zo zákona obecným majetkom. Čo má svoje prevádzky a sídla len v okresnom meste alebo len v niektorých mestách tohto okresu, všetko má byť majetkom obcí. Otázka je ako. Samozrejme, že podiel jednotlivých obcí na tomto majetku bude možné vyjadriť rôznym spôsobom. Pokiaľ by sa tento majetok privatizoval, podľa počtu obyvateľov v jednotlivých obciach by sa výnos z privatizácie rozdelil na jednotlivé obce. Pokiaľ by sa tento majetok premenil na účasti, každá obec by vlastnila svoje účasti opäť v pomere k počtu obyvateľov. V dôsledku toho by potom aj výnosy, ako sú dividendy alebo rozdelenie zisku išlo podľa podielu, ktorý patrí príslušnej obci.

Tolko som chcel uviesť na vysvetlenie, pretože si myslím, že tým, že nemáme návrh zákona o obecnom majetku, vznikajú nejasnosti preto, že sídla väčšiny týchto podnikov sú v okresnom meste, alebo ešte v niektorých dvoch-troch menších mestách okresu.

Ďakujem za pozornosť.

Predseda SNR F. Mikloško:

Pán poslanec Pirovits, po tejto doplňujúcej poznámke pána ministra sa zdá, že sme sa dostali do kontraverzie s hlasovaním.

Poslanec L. Pirovits:

Nech sa to legislatívne upraví tak, aby to bolo jasnejšie formulované. Toto ustanovenie nie je jasne formulované.

Predseda SNR F. Mikloško:

Na základe doplňujúcej poznámky pána ministra Kováča navrhujem, aby sme dali znovu hlasovať o pôvodnom znení.

Prosím, hlási sa pán poslanec Rózsa.

Poslanec E. Rózsa:

Som toho názoru, že odsek 2 v § 29 by sme mohli vynechať, pretože odsek 1 hovorí o tom, že nadobúdanie majetku upravujú osobitné predpisy. Ak by sme totiž schválili pôvodné znenie, predsa štátny podnik je samostatným právnym subjektom a keď týmto zákonom prechádza do vlastníctva obce, tak prechádza ako celok. Odporúčam odsek 2 vynechať.

Predseda SNR F. Mikloško:

Hlási sa pán poslanec Krajčovič.

Poslanec M. Krajčovič:

Rokovací poriadok hovorí, že ak sme niečo odsúhlasili, nemá byť k tomu ďalšia rozprava. Takto by sa nám mohlo stať, že napríklad zákony, ktoré sme odsúhlasovali nedávno, by sme dnes mohli spochybniť a znovu o nich hlasovať.

Predseda SNR F. Mikloško:

Pán poslanec, je mi to jasné, ale tento problém si musíme vyjasniť.

Hlási sa pán poslanec Bárány.

Poslanec E. Bárány:

Chcel by som upozorniť na situáciu, ktorá - obávam sa - vznikla schválením tejto úpravy. Zákon, ktorým sa zaoberáme, nadobudne účinnosť 23. novembra alebo v deň volieb. Vtedy sa začne skutočne uplatňovať. Ak dovtedy nebude schválená právna úprava majetku obcí, vznikne situácia napríklad s pekárňami - ako sme o tom hovorili - že okresné mesto bude vlastníkom všetkých pekární na území okresu, nech sú v ktorejkoľvek obci, čo asi nechceme. Preto sa obávam, že sme sa skutočne dostali do situácie, v ktorej asi nechceme byť.

Ďakujem.

Predseda SNR F. Mikloško:

Prosím, hlási sa poslanec Brestenský.

Poslanec R. Brestenský:

Dovoľujem si navrhnúť takýto kompromis: prečo by sme mali opäť hlasovať, keď zrušenie tohto ustanovenia môžeme schvaľovať v zákone o majetku obcí? Preto si dovoľujem vyzvať legislatívnu radu vlády, aby na tomto zákone urýchlene pracovala, aby do termínu volieb bol hotový a schválený v Slovenskej národnej rade.

Predseda SNR F. Mikloško:

Prosím, poslanec Pirovits.

Poslanec L. Pirovits:

Potom je zbytočné ponechať odsek 2 tohto paragrafu. Tente odsek treba vypustiť, ako to navrhol pán poslanec Rózsa.

Predseda SNR F. Mikloško:

Hlásí sa pán poslanec Rezső Szabó.

Poslanec R. Szabó:

Odporúčam vypustiť celý odsek 2 tohto paragrafu a potom nemusíme znovu hlasovať, lebo otázka bude vyriešená. A tak, ako to bolo povedané, že za krátky čas dostaneme zákon o majetku obcí - dúfajme že čo najrýchlejšie, aby sme ho mohli schváliť pred 23. novembrom - tento zákon bude túto otázku riešiť.

Ďakujem.

Predseda SNR F. Mikloško:

Prosím, hlási sa pán poslanec Okres.

Poslanec P. Okres:

Vzhľadom na situáciu, ktorá sa vyvíja, máme ešte ďalšiu možnosť riešenia, a sice v tom, že ak bude prijatý zákon o majetku, čo nám bolo tlmočené párom ministrom, v zrušovacích ustanoveniach môžeme zrušiť ustanovenie, ktoré sme pred chvíľou prijali. Taká alternatíva existuje tiež, a nemuseli by sme sa znovu vracieť k hlasovaniu.

Predseda SNR F. Mikloško:

Vyhlasujem päťminútovú prestávku.

/Po prestávke./

Predseda SNR F. Mikloško:

Pokračujeme v rokovaní. Prosím pána poslanca Ftáčnika, aby sa ujal slova.

Poslanec M. Ftáčnik:

Hľadali sme východisko z tejto patovej situácie, do ktorej sme sa dostali odhlasovaním niečoho, čo nie je úplne korektné. Možnosť k tomu dáva § 23 rokovacieho poriadku, v ktorom sa hovorí, že ak sa ujme slova po skončení rozpravy a pred hlasovaním člen vlády Slovenskej republiky, otvára sa tým rozprava znovu. Takže, aby sa mohol predložiť formálne iný návrh, otvára sa rozprava, pretože vstúpil do diania pán minister financií.

Predseda SNR F. Mikloško:

Prosím, aby sa tejto rozpravy ujal pán poslanec Sečánsky.

Poslanec M. Sečánsky:

Ide o veľmi poriadne závažné veci. K § 29 bolo aj najväčšie množstvo pripomienok pri prerokovávaní vládneho návrhu zákona. Navrhujeme § 29 upraviť tak, že celý paragraf by mal nasledovať znenie: "Majetok obce, jeho nadobúdanie, nakladanie a hospodárenie s ním upravujú osobitné predpisy". Predovšetkým to bude zákon o majetku obcí a potom Hospodársky zákonník. To znamená, že navrhujeme vynechať odsek 2, 3 a celý odsek 4. Tieto vzťahy sa budú riešiť v osobitnom zákone.

Predseda SNR F. Mikloško:

Prosím, poslanec Brestenský.

Poslanec R. Brestenský:

Vážený pán predseda,
vážené poslankyne,
vážení poslanci,
vážená vláda,

dovoľte, aby som využil otvorenie rozpravy k tomu, aby som zmenil svoj pôvodný návrh, kde som navrhoval zakotviť v zákone ďalší paragraf, ktorý by stanovil inštitúciu obecnej polície. Keďže v § 19 prišlo k zmene názvu, dovoľujem si svoj pôvodný návrh stiahnuť a predniesť nový.

Predseda SNR F. Mikloško:

Pán poslanec, rozprava sa otvára len k bodu, ku ktorému vystúpil pán minister.

Sú ešte pripomienky k bodu, ku ktorému vystúpil pán minister Kováč?

Nie sú. Končím teda rozpravu o tomto bode a dávam hlasovať o návrhu, ktorý predniesol poslanec Sečánsky.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 123 poslancov./

Kto je za tento návrh?

/Za návrh hlasovalo 117 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasoval 1 poslanec./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 5 poslancov./

Konštatujem, že § 29 sme upravili v zmysle návrhu, ako ho predniesol poslanec Sečánsky.

Pýtam sa pani poslankyne Homolovej, či po tom, ako bol prijatý doplnok pána poslanca Hykischu pri hlasovaní o § 4, odsek 3, bod e/, trvá na svojom návrhu.

Poslankyňa Š. Homolová:

Nie.

Predseda SNR F. Mikloško:

Ďakujem. Poslanec Gáci navrhuje v § 14, odsek 5 doplniť "najmenej raz do mesiaca", teda aby sa obecná rada stretla aspoň raz do mesiaca.

Budeme hlasovať. Prosím, zaprezentujeme sa.

/Prezentovalo sa 123 poslancov./

Kto je za zmenu, ktorú navrhol poslanec Géci?

/Za návrh hlasovalo 62 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 48 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 13 poslancov./

Zisťujem, že tento návrh prešiel.

Poslankyňa Tóthová navrhla v § 4, odsek 3 v bode g/ doplniť "ochranu prírody". Prosím poslankyňu Tóthovú, aby zopakovala svoj návrh.

Poslankyňa Z. Tóthová:

V bode 10, § 4 sme odsúhlasili doplnok "chrániť životné prostredie". Navrhla som, aby sa § 4 na konci za navrhovanou formuláciou "vytvárať podmienky pre vzdelávanie, kultúru, záujmovú umeleckú činnosť, telovýchovu, šport" doplnil slovami "a ochranu prírody", pretože je to kvalitatívne trochu odlišné od výrazu "chrániť životné prostredie". Znenie potom bude nasledovné: "chrániť životné prostredie, ako aj vytvárať podmienky pre vzdelávanie, kultúru, záujmovú umeleckú činnosť, telovýchovu, šport a ochranu prírody."

Predseda SNR F. Mikloško:

Hlásí sa pán poslanec Huba s faktickou poznámkou.

Poslanec M. Huba:

Chcem vysvetliť, že sa tým nemyslí fyzická ochrana prírody, ale ochranárska činnosť v záujme ochrany prírody. Tak ako je záujmová umelecká činnosť, ktorú nemožno sto-tožniť s fyzickou ochranou kultúrnych pamiatok, hoci môže k nej smerovať napríklad zachovávaním a rozvíjaním kniž-níc, je tu na jednej strane povinnosť obce starať sa o ži-votné prostredie a v rámci toho chrániť prírodu a na dru-hej strane napomáhať ochranárskej činnosti v záujme ochra-ny prírody.

Predseda SNR F. Mikloško:

Hlásí sa pán poslanec Košický.

Poslanec M. Dziak-Košický:

Nie je možné, aby sme v zákone taxatívne vymenovali, že obecná rada má napomáhať rozvoju včelárstva, hubárstva, poľovníctva, rybárstva a ďalších.

Predseda SNR F. Mikloško:

Prosím, hlási sa pán poslanec Varga.

Poslanec A. Varga:

Nech sa na mňa pani kolegyňa nehnevá, ale tento návrh je nezmyselný. Ako môže obecná rada vytvárať podmienky pre ochranu prírody? To je samoučelné, nemá to zmysel.

Poslanec P. Sabo:

Prosím vás, to vôbec nie je nezmysel. Je to podpora ochranárskych hnutí, činnosti, ktorú títo ľudia robia.

Treba si uvedomiť, že sú to väčšinou mladí ľudia, ktorí nemajú peniaze na to, aby si napríklad platili miesto, kde sa budú schádzať, tak ako niektoré zárobkové športové kluby. Myslím si, že je v záujme štátu, aby túto dobrovoľnú ochranársku činnosť, ktorá je výsostne nezištná a je v prospech životného prostredia nás všetkých, podporoval. Ide nám o to, aby to tam bolo explicitne povedané.

Predseda SNR F. Mikloško:

Pani poslankyňa Tóthová, trváte na svojom návrhu?

Poslankyňa Z. Tóthová:

Trvám.

Predseda SNR F. Mikloško:

Dávam hlasovať.

Prosím, prezentujeme sa.

/Prezentovalo sa 134 poslancov./

Kto je za túto zmenu?

/Za návrh hlasovalo 64 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 51 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 19 poslancov./

Konštatujem, že tento návrh neprešiel.

Pán poslanec Sládek svoju pripomienku stiahol.

Pán poslanec Fogaš mal pripomienku k § 13, odsek 4 a 5 a potom k § 25, odsek 3.

Poslanec L. Fogaš:

Vážené predsedníctvo,
vážení členovia vlády,
poslankyne a poslanci,

moja poznámka k § 25 bola akceptovaná v súvislosti s prerokovávaním jednotlivých pripomienok tak ako boli predložené v spoločnej správe, takže k tomu už hovoriť nebudem.

Môj prvý návrh má ten zmysel, aby sme zamedzili možnosti zrušiť opatrenie starostu v prípade, keď starosta pozastavil výkon uznesenia, pretože odporovalo zákonu. Preto navrhujem, aby § 13 ods. 5 bol preformulovaný nasledovne: "Ak bol výkon uznesenia obecného zastupiteľstva starostom pozastavený preto, lebo je pre obec zjavne nevýhodné, môže toto opatrenie obecné zastupiteľstvo zrušiť trojpäťtinovou väčšinou hlasov všetkých poslancov, a to do 14 dní po tom, čo bolo napadnuté uznesenie zverejnené v obci a upravené podľa stanoviska obyvateľov obce. Ustanovenie § 12 ods. 3 druhá veta sa použije aj v tomto prípade. Tá lehota tam nie je daná náhodne, ale preto, že § 12 ods. 3 takúto lehotu stanovuje pre mimoriadne situácie, ktoré sa môžu pri rokovaní zastupiteľstva vyskytnúť. Čiže ide o to, aby stav, ktorý sa vyvinul v oblasti zákonnosti, nemohol pretrvávať. O to mi išlo.

Predseda SNR F. Mikloško:

Dávam hlasovať, prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 130 poslancov./

Kto je za tento pozmeňovací návrh?

/Za návrh hlasovalo 82 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 25 poslancov./

Kto sa zdržal Hlasovania?
/Hlasovania sa zdržalo 23 poslancov./

Konštatujem, že návrh pána poslanca Fogaša bol schválený.

Pýtam sa pána poslanca Luptáka, či trvá na svojich pripomienkach.

Poslanec I. Lupták:

Moje pripomienky boli schválené.

Predseda SNR F. Mikloško:

Ďakujem. Prosím pána poslanca Brestenského, aby sa vyjadril k svojmu návrhu.

Poslanec R. Brestenský:

Vzhľadom na to, že prišlo k zmene názvu § 19, moje pozmeňujúce návrhy v pôvodnom znení nemajú návaznosť. V prípade, ak mi bude dovolené, prednesiem to v znení prispôbenom tomu, čo bolo schválené.

Predseda SNR F. Mikloško:

Bohužiaľ, rozprava už bola ukončená.

Ešte nám zostáva rozhodnúť o pripomienkach pani poslankyne Anny Vilčekovej. Pani poslankyňa, po všetkom, čo sme tu predniesli, trváte na svojich pripomienkach alebo ich stahujete?

Poslankyňa A. Vilčeková:

Áno, trvám na pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhoch, ktoré som uviedla.

Predseda SNR F. Mikloško:

Poslankyňa Vilčeková trvá na svojich pripomienkach, preto v nadväznosti na návrh spravodajcu poslanca Lacku dávam hlasovať o zamietnutí pripomienok poslankyne Vilčekovej an blok.

Prosím, prezentujme sa.

/Prezentovalo sa 134 poslancov./

Kto je za to, aby sme pripomienky pani poslankyne Vilčekovej an blok zamietli?

/Za návrh hlasovalo 96 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 28 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 10 poslancov./

Konštatujem, že pripomienky pani poslankyne boli zamietnuté an blok.

Týmto považujem hlasovanie o všetkých bodoch za skončené. Teraz dávam hlasovať o celom zákone o obecnom zriadení.

Ešte má faktickú pripomienku poslanec Sabo.

Poslanec P. Sabo:

prepáčte, mám faktickú pripomienku. Zamietli sme an blok pripomienky pani poslankyne Vilčekovej, ale súčasne

sme tým zamietli pripomienku, ktorá už bola odsúhlasená. Týka sa § 22, ods. 1 v prvej vete posledné slovo "vláda" nahradiť slovami "Slovenská národná rada na návrh vlády Slovenskej republiky".

Predseda SNR F. Mikloško:

Odhlasovali sme to, že o pripomienkach poslankyne Vilčekovej nebudeme vôbec rokovať.

Prosím prezentáciu.

/Prezentovalo sa 131 poslancov./

Kto je za prijatie zákona o obecnom zriadení?

/Za návrh hlasovalo 106 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 10 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 15 poslancov./

Zisťujem, že sme schválili vládny návrh zákona Slovenskej národnej rady o obecnom zriadení.

D r u h ý m bodom nášho programu je

Správa o činnosti Predsedníctva Slovenskej národnej rady za obdobie od 29. augusta do 3. septembra 1990.

Správu ste dostali ako tlač 29.

Má niekto z vás otázky alebo pripomienky k predloženej správe?

Ak nie, dávam hlasovať o návrhu na uznesenie, ktoré máte predložené v materiáli.

Prosím, prezentujme sa.

/Prezentovalo sa 131 poslancov./

Kto je za návrh, nech stlačí hlasovacie tlačítko!

/Za návrh hlasovalo 120 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovali 2 poslanci./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 9 poslancov./

Zisťujem, že sme vzali so súhlasom na vedomie správu
o činnosti Predsedníctva Slovenskej národnej rady.

Posledným bodom nášho programu sú

Otázky poslancov.

Prosím podpredsedníčku Slovenskej národnej rady Oľgu
Keltošovú, aby sa ujala vedenia schôdze.

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Vážené pani poslankyne,
vážení poslanci,

pokračujeme v rokovaní. Ako prvý sa prihlásil do roz-
pravy poslanec Dušan Dobrovodský.

Poslanec D. Dobrovodský:

Vážené predsedníctvo,
vážení členovia vlády,
vážení poslanci,

skupina poslancov Kresťansko-demokratického hnutia
predkladá v zmysle § 91 rokovacieho poriadku Slovenskej
národnej rady nasledujúci návrh: Na 3. schôdzi Slovenskej

národnej rady bol prerokovaný a po úpravách aj prijatý vládny návrh zákona Slovenskej národnej rady o voľbách do samosprávy obcí. Zákon zaručuje pre platnosť voľby kandidáta za poslanca princíp účasti nadpolovičnej väčšiny zoznamu zapísaných voličov a získanie nadpolovičnej väčšiny platných hlasov. Pre navrhovanie a registráciu kandidátov poskytuje priestor politickým stranám a hnutiam a rovnako i nezávislým kandidátom. Neobsahuje však žiadne ustanovenie v tom smere, aby v národnostne zmiešaných obciach bolo možné také proporčné zastúpenie jednotlivých etník, ktoré by zabezpečovalo utváranie žiadúcej klímy znášanlivosti, porozumenia a spolupráce občanov práve pričinením samosprávy. To treba považovať vzhľadom na existujúcu spoločenskú klímu za slabé miesto prijatej zákonnej úpravy.

Problém, ktorý môže vzniknúť dôsledným uplatnením jednoduchého väčšinového princípu, bez ohľadu na národnostné zloženie obyvateľov, väzí v tom, že v zbore členov samosprávy by nemusela získať národnosť predstavujúca v obci menšinu žiadneho zástupcu. Tým by sa táto menšina ocitla v položení nezastupovaného a závislého etnika napriek tomu, že samotný zákon je založený na demokratických zásadách.

Podľa súčasného znenia zákona je v zmiešaných obciach ohrozené utváranie ovzdušia pokoja, porozumenia a rozvoja spolupráce, čo je evidentným cieľom vlastnej samosprávy obcí. Preto skupina poslancov KDH odporúča plénu 4. schôdze Slovenskej národnej rady, aby prihliadala na článok 2 ústavného zákona číslo 144/1968 Zb. o postavení národností v Česko-Slovenskej Federatívnej Republike a v jeho intenciách posúdilo tento návrh. Sme presvedčení o tom, že požiadavka primeraného zastúpenia národností vo svojej početnosti v zastupiteľských zborech podľa tohoto článku by sa jednoznačne mala uplatniť aj v samosprávnych orgánoch, voľbu ktorých zákon upravuje.

Skupina našich poslancov je presvedčená o tom, že zvolené orgány samosprávy budú len vtedy skutočne demokratické a len tak budú môcť splniť svoje náročné a významné poslanie, ak v nich budú zastúpené všetky, v obciach v určitom počte žijúce etnické skupiny. Preto navrhujeme plénu, aby v tomto zmysle dalo vypracovať návrh doplnku k prijatému zákonu a na svojej najbližšej schôdzi ho prerokovalo a schválilo.

Ďakujem.

/Potlesk./

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Vážení poslanci,

v zmysle rokovacieho poriadku budeme teraz hlasovať o tom, kto je za vypracovanie doplnku k volebnému zákonu v zmysle predneseného príspevku pána poslanca Dobrovodského. Ide o vypracovanie doplnku, nie o zmenu zákona, ktorý sme už prijali a odhlasovali.

Faktickú pripomienku má pán poslanec Hrnko.

Poslanec A. Hrnko:

Plne súhlasím s tým, čo povedal predchádzajúci rečník. Nemôžem však súhlasiť s jednou vetou, kde hovoril o menšinách v obci. Tu by som chcel upresniť, že na Slovensku sú menšinami len národnosti. Takže ide o menšie percento zastúpenia jednotlivých národností a nie o menšiny, pretože Slováci nie sú na Slovensku menšinou, aj keď sú v niektorej obci v menšom počte.

Ďakujem.

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Teraz nebudeme hlasovať o obsahu tohto doplnku, ale o tom, či súhlasíme s tým, aby takýto doplnok bol k zákonu vypracovaný. Ak tento návrh prijmeme, o jeho obsahu sa bude hlasovať na ďalšej schôdzi.

Ešte sa hlási s faktickou pripomienkou pán poslanec Košický.

Poslanec M. Dziak-Košický:

Mám otázku, či k tomuto návrhu na doplnok k volebnému zákonu bude ešte samostatná rozprava alebo až po jeho vypracovaní.

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Po jeho vypracovaní musí byť samostatná rozprava.

Dávam hlasovať. Najprv sa zaprezentujeme.

/Prezentovalo sa 128 poslancov./

Kto je za to, aby sa vypracoval navrhovaný doplnok k zákonu o voľbách?

/Za návrh hlasovalo 78 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 31 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 19 poslancov./

Konštatujem, že návrh skupiny poslancov KDH, prednesený poslancom Dobrovodským, bol prijatý.

Vážené pani poslankyne,
vážení páni poslanci,

dovoľte, aby som vás upozornila, že doteraz bolo do diskusie prihlásených 26 poslancov. Nechcem nikoho obmedzovať, ale prosím vás, aby ste svoje diskusné príspevky prednášali stručne.

Vystúpi pán poslanec Miroslav Miček a pripraví sa pán Bartakovics.

Poslanec M. Miček:

Vážená pani predsedajúca,
pani poslankyne,
páni poslanci,

v súčasnosti, keď v spoločnosti prebiehajú zmeny v politickom i hospodárskom živote, keď sa dožadujeme narušenia pôsobenia starých štruktúr, zmien vo vedúcich funkciách, začínajú sa konštituovať nové úrady, ktoré by mali začať aktívne pracovať po komunálnych voľbách.

Ako prvé boli zriadené okresné správy sociálnej starostlivosti s účinnosťou od 1. septembra 1990. Do čela týchto správ na celom území Slovenskej republiky boli ministerstvom práce a sociálnych vecí menovaní riaditelia. Z informácií, ktoré som získal vo vzájomnej diskusii s kolegami poslancami, ako aj zo svojho okolia, nastala nespokojnosť so spôsobom menovania, ktoré príslušné ministerstvo zvolilo. Stalo sa, že pracovníci ministerstva priamo navštívili odbory práce a sociálnych vecí ONV, kde vykonali menovanie riaditeľa bez toho, aby o svojej prítomnosti a poslaní upovedomili funkcionárov okresného národného výboru. Asi mali obavy, s akými návrhmi prišli, lebo by sa ne-

mohlo stať, že boli menovaní takí riaditelia, ktorí nemajú dôveru svojho okolia, mravné a morálne hodnoty a v konkurzoch, do ktorých sa prihlásili, neobstáli a pod. Natíska sa tu teda otázka pre pána ministra Nováka. Aké kritériá boli stanovené pre obsadzovanie, resp. menovanie riaditeľov to týchto funkcií? Ako je možné, že pracovníci ministerstva, hoci je pravdou, že riaditeľ úradu bude riadený priamo ministerstvom, ignorovali funkcionárov okresného národného výboru a nepovažovali za potrebné sa u nich ohlásiť? Asi stále platí zásada "bližšia košeľa ako kabát". Alebo bojujeme márne za odstránenie starých štruktúr, keď prívržencov starých štruktúr menujeme za riaditeľov? Ako vyzeráme pred národom my, ktorí chceme narušiť staré štruktúry na nižších stupňoch riadenia?

Tieto poznatky, dúfam, využijú ministri vlády, ktorí budú menovať riaditeľov ďalších úradov a vyvarujú sa podľa mňa závažných nedostatkov. Tento príspevok je príspevkom 10 poslancov, ktorý odovzdám pani predsedajúcej.

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Ďakujem. Vystúpi pán Bartakovics. Pripraví sa pán Brocka.

Poslanec Š. Bartakovics:

Vážená pani predsedajúca,
vážené poslankyne,
vážení poslanci,

uprostred veľmi pestrých politických a hospodárskych udalostí minulých týždňov by sa mohlo zdať, že sa v spoločnosti nedostalo primeranej pozornosti vyhláseniu predsedu našej vlády, ktoré uskutočnil v súvislosti s výstavbou vodného diela Gabčíkovo. Rovnako ako samotnému tomuto

dielu, ktoré je predimenzované nielen voči nášmu životnému prostrediu, ale aj voči našej krajine, ktoré v sebe skrýva nesmierne riziká a nevyhasínajúce nebezpečenstvá. Je nesporné, že k tomuto záveru som mohol dôjsť aj v dôsledku toho, že nemalej skupine poslancov maďarského parlamentu, ktorí si toto dielo prišli pozrieť, sa nedostalo prijatia na primeranej úrovni. Mám tu na mysli 35-člennú delegáciu výboru pre životné prostredie maďarského parlamentu, členovia ktorého sa v nedávnej minulosti zúčastnili ako zástupcovia na úrovni štátnej delegácie prehliadky vodného diela Gabčíkovo.

Zrejme i protokol nášho parlamentu obsahuje zásady diplomatických stykov a prijmania návštev na rovnakej úrovni. Ešte dôležitejšie by však bolo využiť túto príležitosť, aby sa členovia príslušnej parlamentnej komisie, resp. predstavitelia tohoto rezortu - lebo my už máme aj takéto ministerstvo - zúčastnili výmeny skúseností s našimi hosťami, predstavujúcimi rovnaké záujmy. Je teda prirodzené, že ja sám, v jednej osobe som nemohol byť ani etickým, ani rokujúcim partnerom, aj keď toto poslanie bolo pre mňa veľkou poctou.

Aby však nedošlo k nedorozumeniu, musím konštatovať, že zastúpenie inžiniersko-technických útvarov na čele s vládnyim zmocnencom, bolo úplné. Chcel by som pri tejto príležitosti vyjadriť uznanie skupine mladých slovenských ochrancov prírody z Bratislavy, spolu s ktorými sa nám predsa len podarilo zdôrazniť nebezpečné dimenzie tejto stavby. Stojí za zamyslenie ako krčovite sa ešte i dnes niektorí predstavitelia investičných centier a dodávateľských a stavebných organizácií pridržiavajú pokračovania, dokonca aj dokončenia výstavby. V každom prípade, ak by išlo o vznešené predsavzatie, zasluhovalo by si to naše uznanie. Preto však chcú technokrati sa situácie, keď sa

neustále odhaľujú nové nebezpečenstvá osudovej hrozby, nútiť predstaviteľov moci vydať rozkaz pokračovať a dokončiť. Naozaj, nestačila prvá chyba, ktorá sa stala uskutočnením prvého výkopu? Či azda nepostačujú prvé chyby, ktoré sa stali vyťatím prvého stromu? Či nepostačilo spustošenie prvého vtáčieho hniezda alebo zahnanie prvej poľnej zveri? Naozaj, nepostačilo odstránenie príbytkov ľudí, ktorých sem púťali odveké korene? Nepostačili slzy plačúcich ľudí, ponosy nariekajúcich rodín, ani protest, ktorý vláde zaslalo 54 obcí okresu Dunajská Streda?

Musíme si však, dámy a páni uvedomiť, že spomenuté otázky sa zatiaľ javia iba ako škoda. Ešte raz zdôrazňujem iba ako škoda. V kresťanskom ponímaní to však je, povieť to priamo, hriech. A napriek tomu všetkému proces pustošenia pokračuje. Do rozjatrejších rán zeme, do jej živého organizmu naďalej zabudovávame tony železa a betónu, ktoré sú pod hranicou technickej dokonalosti a bezpečnosti, pričom si myslíme, že nás to dokáže uchrániť pred najmohutnejšou silou prírody, ktorej sa človek odveky bál, pred vodným prívalom.

A tak teda, páni poslanci, po jednej veci, po škode, nasleduje druhá, ktorou je strach. Nech nás pred ňou ochraňuje všemohúci. A preto sa pýtam, či je možné takto sa zahrávať s dôverou ľudí. Ako tu možno hovoriť o zodpovednosti, ak sa k ľuďom prihovárame iba polovičato? Ak si to premyslíme do konca, tak to aj vyslovme.

Ak vážený pán predseda vlády vyhlasuje - citujem: "Za súčasný stav je zodpovedná predchádzajúca vláda" - a toto prehlásenie často počujeme, ako aj naposledy v žiari nad Hronom, tak naši voliči chcú počuť aj druhú časť vety o odstránení nedostatkov a náprave chýb. Prírodzene, v takomto prípade by však už išlo o konkrétny prísľub a prijatie osobnej zodpovednosti. A tak sa pýtam, prečo nie?

Rád by som pána predsedu vlády požiadal, aby skôr než svoje prehlásenie z návštevy vodného diela Gabčíkovo nadobudne formu vládneho nariadenia, aby sa neúnavne usiloval o zapojenie jednej domácej nezávislej a medzinárodnej odbornej komisie do prípravy reálnych rozhodnutí. Musíme si uvedomiť, že prehlásenia predsedu vlády podobného charakteru majú vo vládnych kruhoch politické a hospodárske súvislosti. Tu už musíme pomôcť aj my, vážení poslanci. A sme aj schopní pomôcť. Najviac práve tým, že parlament predostrie tento závažný celospoločenský problém na prerokovanie širokej verejnosti, aby potom prijal na základe vôle ľudu záverečné rozhodnutie. Veď toto vyplýva aj zo základných princípov našej revolúcie.

Vážený pán predseda,

na záver chcem tlmočiť vám i váženým poslancom pozvanie konzula Lajosa Váradyho, ktorý bol vedúcim spomenutej maďarskej parlamentnej skupiny, na návštevu našich poslancov do Maďarska s rovnakým zámerom. Navrhujem, aby sme toto pozvanie prijali. Ako poslanec Magyar Keresztény-demokrata Mozgalom - Maďarského kresťansko-demokratického hnutia vám ďakujem za vypočutie správy.

/Potlesk./

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Faktickú pripomienku má pán poslanec Andel.

Poslanec M. Andel:

Vážené dámy,
vážení páni,

Iste, každá minca má dve strany. Chcel by som reagovať na môjho predrečníka a chcel by som položiť otázku, či

krik okolo Vodného diela Gabčíkovo-Nagymaros na Dunaji je skutočne iba z ekologických dôvodov. Verím, že tomu až tak veľmi nie je. Prečo? Ak si pozrieme projekt tohto vodného diela, vidíme, že Dunaj potečie v umelom koryte a po dokončení Vodného diela Gabčíkovo-Nagymaros by sa vlastne musela uzatvoriť zmluva o vytýčení štátnej hranice a teda svojím spôsobom by Maďarsko muselo dobrovoľne súhlasiť s hranicou, ktorú stanovila v roku 1947 Parížska mierová zmluva. Myslíme si, a bodaj by sme boli presvedčení o opak, že preto si naši susedia našli rôzne ekologické dôvody a ďalej môžu verejne vyhlasovať neplatnosť Trianonskej dohody. Zabúdajú však, že je to prísúdenie spravodlivosti tisícročia nielen Slovákom, Rumunom, Srbom, Chorvátom, ale napokon ešte aj Rakúšanom v Burgenlande.

Toľko moja faktická pripomienka.

Ďakujem.

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Ďakujem. O slovo sa prihlásil pán podpredseda vlády Ondruš.

Podpredseda vlády SR V. Ondruš:

Vážené predsedníctvo,
vážené poslankyne,
vážení poslanci,

dovoľte, aby som odpovedal hneď teraz, pretože, žiaľ, mám ďalšie povinnosti a budem musieť z rokovania odísť.

V posledných dňoch opäť vzrušila verejnosť návšteva maďarských poslancov na vodnom diele Gabčíkovo. Vzrušili verejnosť aj informácie o rokovaní predsedníctva sloven-

skej vlády o situácii vo výstavbe tohto vodného diela. Okolo tejto stavby stále pretrvávajú emócie a rôzne dezinformácie a pri posudzovaní tejto otázky sa stále opakujú iba krajné polohy. Ide skutočne iba o to, či dokončiť alebo zastaviť výstavbu vodného diela Gabčíkovo? Po dokončení si odporcovia výstavby predstavujú automaticky odmietanie názorov ochrancov prírody či ekológov.

Existuje však ešte ďalšia alternatíva zastaviť výstavbu? Čo by znamenala? Zanechať opustené objekty v krajine a zmieriť sa s devastáciou územia, či dokonca by mala nasledovať postupná demontáž objektov a rekultivácia krajiny do pôvodného stavu? Každý, kto videl toto vodné dielo v dnešnom štádiu výstavby, vie, že je to alternatíva nereálna a nezmyselná. Existuje iba jediný únosný postup a to je dokončiť výstavbu. Dokončiť však znamená nájsť a realizovať ekologický a technický variant riešenia problémov výstavby vodných diel, ktorý bude maximalizovať prínosy a minimalizovať negatívne dôsledky. Takéto varianty existujú aj podľa názorov ekológov. Neprijateľný je iba jediný variant - naďalej čakať bez rozhodnutia a pasívne sledovať každodenný rast škôd. Tie škody dosahujú ročne 3 mld Kčs, denne okolo 10 miliónov.

Riešenie je potrebné nájsť spoločne s orgánmi Maďarskej republiky. Ide o spoločnú stavbu podľa platnej medzinárodnej zmluvy a jednostranne ju porušila Maďarská republika. V prvom polroku 1990 neprejavila porozumenie pre obnovu rokovaní. K zmene jej postoja prichádza až na rokovaní ministrov zahraničných vecí 27. augusta 1990. Predsedníctvo vlády sa práve v tento deň zaoberalo hodnotením tejto situácie, konštatovalo tento stav. Konštatovalo aj doterajšie neúspešné pokusy Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky o obnovu rokovaní, konštatovalo, že je potrebné urýchlene objektivizovať ekologické riziká z pre-

vádzky vodného diela Gabčíkovo a dohodnúť postup získania medzinárodnej pomoci pri riešení ekologických otázok. Súhlasilo s vytvorením lepších podmienok pre prácu splnomocnenca federálnej a slovenskej vlády pre výstavbu a prevádzku a odporučilo federálnej vláde návrh uznesení, ktorý by mal priniesť pokrok do riešenia celej tejto otázky. Som presvedčený, že menej dramatizovania, menej emócií a viac trizievnych úvah môže priniesť racionálne rozhodnutia. V opačnom prípade sa iba rozdúchava sociálne napätie, umelo sa vytvárajú konfliktné situácie v spoločnosti.

Som presvedčený, že je potrebné prestať využívať otázku vodného diela Gabčíkovo ako predmet politických sporov a treba ho riešiť ako odborný problém. Možnosti vyriešiť celú túto spornú otázku sú, len treba na to dobrú vôľu z oboch strán - zo strany Maďarskej republiky aj od nás. Od nás sme ju už prejavili niekoľkokrát a dúfam, že rokovania, ktoré sa teraz obnovia, povedú k rýchlemu riešeniu.

Ďakujem.

/Potlesk./

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Ďakujem pánovi podpredsedovi vlády. Dávam slovo poslancovi Brockovi.

Poslanec J. Brocka:

Vážené Predsedníctvo Slovenskej národnej rady,
členovia vlády,
vážení poslanci,

Chcel by som otvoriť možno menej páľčivý problém. Od 1. júla je v platnosti zákon Federálneho zhromaždenia o

súdnej rehabilitácii. Podľa legislatívneho programu na druhý polrok 1990, predloženého slovenskou vládou, pripravuje sa návrh zákona o mimosúdnej rehabilitácii - reštitučný zákon. Obidva tieto zákony sú výrazom úsilia slovenskej vlády o aspoň čiastočnú nápravu krivd spáchaných bývalým režimom. Dnes, keď tisíce bývalých politických väzňov čakajú na oslobodzujúce rozsudky a s nimi súvisiace odškodnenie a keď naše vlády realizujú náročnú ekonomickú reformu, prevažná väčšina obyvateľov si - obrazne povedané - utahuje svoje už aj tak dosť utiahnuté opasky. V súvislosti s odškodnením obetí predchádzajúceho režimu dochádza k paradoxnej situácii. Štát, t.j. my všetci, zo svojej práce a daní odškodňujeme bývalých politických väzňov. A pritom je tu priamy dedič, na konte ktorého je 6 miliárd korún a niekoľkomiliardový hnuteľný a nehnuteľný majetok. Pri veľmi orientačnom odhade pre 100 tisíc politických väzňov od roku 1948 len za jeden rok väzenia alebo väzby to predstavuje odškodnenie 3 miliardy korún.

Žiadam týmto slovenskú vládu, aby v súčinnosti s federálnou vládou doplnila svoj legislatívny program o ďalší návrh zákona - zákona o skonfiškovaní majetku komunistickej strany a vytvorení účelového fondu na krytie nákladov spojených s uplatňovaním rehabilitačných zákonov. Je vrcholne nespravodlivé, aby zasa - obrazne povedané - synovia odškodňovali otcov.

Ďakujem za pozornosť.

/Potlesk./

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,

pred týždňom som tu pánovi premiérovi Mečiarovi položila otázku, akým spôsobom sa bude riešiť prerozdelenie kompetencií Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí na národné ministerstvá. Pán premiér vo svojej odpovedi mi jednou vetou spomenul, že dôjde k posilneniu kompetencií národných ministerstiev práce a sociálnych vecí najmä v oblasti sociálnych vecí. Mal to byť jeden z výsledkov rokovania v Trenčianskych Tepliciach. Lenže na tlačovej besede po zasadnutí federálnej vlády vo štvrtok 30. augusta bolo oznámené, že scenár sociálnej reformy predloží v najbližších dňoch Federálne ministerstvo práce a sociálnych vecí.

Ak by mal mať pravdu náš slovenský premiér a zároveň aj federálny minister, znamenalo by to, že Federálne ministerstvo práce a sociálnych vecí pripraví scenár a slovenské ministerstvo bude mať akurát posilnené kompetencie pri jeho realizácii.

Keďže, ako som už uviedla vo svojom vystúpení pred týždňom, Slovensko potrebuje svoju vlastnú silnú a slovenskú sociálnu politiku a nie scenáre z Prahy, je zrejmý rozpor medzi oboma - už v úvode spomenutými vyhláseniami.

Prosila by som preto zástupcov vlády o podrobnejšie vysvetlenie kompetenčného riešenia v oblasti sociálnej politiky, pretože mi to nie je vôbec jasné.

K druhej veci, ktorej by som sa chcela dotknúť, využívam prítomnosť pána prvého podpredsedu vlády Čarnogurského.

Ako viete, asi pred mesiacom som zvolala rokovanie v otázke majetkových vzťahov medzi grécko-katolíckou a pravoslávnu cirkvou. Ich výsledkom sa stala dohoda, podľa ktorej sa mali do 29. augusta tieto majetkové vzťahy urovnávať priamou dohodou zúčastnených strán, ale po tomto dátume by mal vstúpiť do riešenia problému svojou autoritou vládny zmocnenec. Vládny zmocnenec doktor Smolík sa tohto rokovania v Prešove takisto zúčastnil. Pretože som nedostala žiadne informácie o doterajšej aktivite vlády, naopak na mojom stole sa kopia listy ako zo strany pravoslávnych, tak zo strany grécko-katolíkov a neriešenie, alebo nedôsledné riešenie tohoto problému vytvára nebezpečenstvo veľmi rozsiahleho sociálneho konfliktu vo veľkej časti Východoslovenského kraja, prosila by som pána podpredsedu vlády o odpoveď.

Tretí a posledný bod - na poslednej schôdzi Slovenskej národnej rady som navrhla, aby zástupcovia všetkých politických strán a hnutí delegovali svojich zástupcov do osobitnej parlamentnej komisie v otázke návrhu zákona o úradnom jazyku.

Vážená Slovenská národná rada,

s potešením môžem konštatovať, že špeciálna parlamentná komisia bola ustanovená po dohode so všetkými poslaneckými klubmi. Mám tu návrhy - za MKDH je to pán poslanec Csáky, za Együttélés pán poslanec Szabó, za komunistickú stranu pán poslanec Hudec a pán poslanec Belan, za Stranu zelených pani poslankyňa Kaliská a pán poslanec Pokorný, za Slovenskú národnú stranu páni poslanci Hrnko a Andel a, pochopiteľne, že v tejto komisii musia byť aj všetci navrhovatelia, ktorí tento návrh zákona pripravovali.

Zároveň by som vám chcela oznámiť, že komisia v zložení vymenovaných poslancov a navrhovateľov, spolu s pracovníkmi legislatívy vlády a Slovenskej národnej rady sa stretne 12. septembra. Bližší termín bude oznámený dodatočne.

Ďakujem vám za pozornosť.

/Potlesk./

Dávam teraz slovo pánovi ministrovi Novákovi.

Minister práce a sociálnych vecí SR S. Novák:

Vážená Slovenská národná rada,
vážené dámy,
vážení páni,

dovoliť by som si zodpovedať pánovi poslancovi Mičkovovi, pretože tiež budem musieť odísť, mám ďalšie povinnosti.

K okresným správam sociálneho zabezpečenia - tieto okresné správy zriaďujeme a budeme zriaďovať aj okresné úrady práce. Vedením týchto okresných správ sme poverili v prevažnej väčšine okresov jestvujúcich funkcionárov, pracovníkov okresných národných výborov, a to z jedného dôvodu, z dôvodu, že vlastne už na týchto miestach sedia a že budú delimitovať nielen priestory, materiál, ale musia zabezpečiť aj kontinuitu prevádzky na týchto oddeleniach. Veľmi dobre vieme, že sociálna otázka je veľmi citlivá a nemôžeme si dovoliť, aby došlo k nejakým výpadom práve v prevádzkovaní.

Menovacie dekréty sú poverovacie, čiže teraz, v období september - október sa bude ministerstvo i ja osobne

snažiť o to, aby sme do problémových okresov chodili osobne. Vedúci týchto zariadení budú menovaní na základe konkurzného pokračovania po dohode s koaličnými partnermi. Je smutné, že doteraz na okresných národných výboroch na týchto miestach sedeli staré štruktúry. Je pravdou, že by bolo snáď veľmi dobré, keby sme si sadli za okrúhly stôl a všetky tieto veci prerokovali. Ovšem v tom obrovskom nedostatku času to nebolo možné. Teraz sa zdá, že priestor bude väčší a budeme môcť tieto veci urobiť. V tých okresoch, v ktorých boli problémy, bolo ich asi 6, som telefonicky niektoré veci preveril. Žiaľ, koaliční partneri nie vždy spolupracujú na takej úrovni, ako by sme si priať. Nestačí len povedať, že my s týmto človekom nesúhlasíme. Veľmi zdvorile by som prosil, keby bola daná aj alternatíva, že tento človek nie je vhodný preto a preto, ale tento človek je vhodný do tejto funkcie, môžeme to zodpovedne povedať. Tým by ste nám veľmi pomohli a urýchlili našu prácu.

Takže netreba mať žiadne obavy, budeme sa to snažiť urobiť. To isté platí aj pre úrady práce, kde je to snáď ešte dôležitejšie, pretože tam funkcionári budú musieť byť nielen dobre odborne fundovaní, ale budú musieť byť aj obyvateľstvom okresu prijatí, pretože budú riešiť veľmi páľčivé a zložité otázky.

Ešte by som si dovoľil zodpovedať na druhú otázku pani podpredsedníčky Keltošovej. Ide o kompetencie federálnych orgánov. Kompetencie sme po tvrdých rokovaníach dali akosi na správnu mieru a tie, ktoré boli spomínané z Trenčianskych Teplic, sa podstatne redukovali. Takže v zásadách si sociálnu politiku budú musieť riadiť národné ministerstvá, pretože to patrí v plnej miere do ich kompetencie. Spoločným ostáva len trh práce. Myslím si, že v tom nebudú žiadne rozpory a budeme to vedieť spoločne veľmi dobre riadiť. Budú vypracované spoločné zásady tripar-

titných rokovaní. Jednotlivé dohody si už budeme formulovať sami, každý na svojom území podľa toho, ako nám to lepšie vyhovuje. Sami vidíte, že v zákonoch, ktoré nám predkladajú federálne orgány, sú určité rozpory v tom, že federálne orgány, keďže sídlia v Čechách, majú sklon k vypracovaniu týchto zákonov s prihliadnutím na situáciu v Čechách. Pritom na Slovensku je situácia trochu odlišná a nielen v ekonomickej oblasti, ale aj s väčšími sociálnymi dopadmi na našom území. Takže je naozaj dôležité, aby sme si to modifikovali podľa našich možností.

Ďakujem vám za pozornosť.

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Ďakujem pánovi ministrovi. S faktickou pripomienkou sa ešte hlási poslanec Andel.

Poslanec M. Andel:

Pán minister, vy ste vo funkcii od 1. 7. 1990. Chcem sa spýtať, či ste vymenovali svojich námestníkov pre dôslednú činnosť ministerstva a ak náhodou nie, tak prečo?

Minister práce a sociálnych vecí SR S. Novák:

Námestníci sú zatiaľ poverení a k vymenovaniu dôjde v najbližších dňoch, avšak tomu tiež predchádzajú určité vzájomné spoločné rozhovory.

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Ďakujem. O slovo sa prihlásil pán prvý podpredseda vlády Ján Čarnogurský.

Prvý podpredseda vlády SR J. Černožurský:

Pani podpredsedníčka,

chcem odpovedať na vašu otázku týkajúcu sa riešenia majetko-právnych vzťahov medzi pravoslávnu a grécko-katolíckou cirkvou. Situácia je taká, že od nadobudnutia účinnosti zákonného opatrenia Predsedníctva Slovenskej národnej rady došlo k dohode a k odovzdaniu jedného objektu, a sice objektu bývalého seminára pravoslávnej cirkvi a predtým seminára grécko-katolíckej cirkvi. Tento objekt bol odovzdaný - ak sa nemýlim - 15. augusta. K dohode o odovzdaní a užívaní iných sporných objektov medzi oboma cirkvami nedošlo. Vzhľadom na to, že splnomocnenec vlády Dr. Smolík do 29. augusta nemohol vo veci rozhodovať, využil tento čas na oboznamovanie sa so situáciou priamo na mieste tým, že cestoval po východnom Slovensku a oboznamoval sa so situáciou. Teraz, po 29. auguste, mu už zákonné opatrenie umožňuje vydávať rozhodnutia tam, kde k dohode nedošlo. Ako som už povedal, k dohode - až na tú jednu výnimku - nedošlo nikde. Využije toto svoje oprávnenie a bude vydávať rozhodnutia o užívaní cirkevných objektov s tým, že ich bude vydávať od prípadu k prípadu podľa toho, ako to vyžaduje situácia na mieste, ako túto situáciu pozná a aké sú možnosti iného či náhradného riešenia.

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Ďakujem. Ako ďalší sa prihlásil poslanec Krajčovič. Pripraví sa pán poslanec Szokol.

Poslanec M. Krajčovič:

Vážená Slovenská národná rada,

skôr ako začnem svoj diskusný príspevok, resp. otázky, chcel by som požiadať predsedajúcu nášho zhromaždenia, aby nedovoľovala ministrom odpovedať hneď po našich otázkach, pretože ako vidíme, tak postupne odchádzajú.

Na to, o čom som chcel hovoriť v prvom okruhu problémov, už sa spýtal kolega Miček. Neviem, či mu bolo zodpovedané celkom tak ako očakával. Nechcem však zdržiavať a preto prejdem k druhému okruhu, o ktorom chcem hovoriť.

Nazval by som ho ako útlmové programy niektorých ministerstiev. Tento problém sa týka niektorých ministerstiev, ktoré by mali počas tohto funkčného obdobia ukončiť svoju činnosť, ako napríklad ministerstvo výstavby a stavebníctva. Na národnom výbore som sa dostal k jednému materiálu a zároveň ku stanovisku - zamietavému stanovisku, s ktorým sa stotožňujem, pretože pri odsúhlasovaní jednotlivých ministerstiev som hlasoval s vedomím, že niektoré ministerstvá sú len dočasné. Dokonca som si nesmierne ctí tých pánov ministrov, ktorí mali ako kapitáni predstúpiť pred svoju posádku a oznámiť jej, že k cieľu nedopĺvajú.

Ministerstvo výstavby a stavebníctva som nespomenul náhodou. Práve toto ministerstvo je spojené s materiálom Opatrenia na zabezpečenie prechodu stavoinvest pod priame riadenie ministerstva výstavby a stavebníctva - tak sa ten materiál volá. Je to materiál, ktorý predpisuje národným výborom delimitovať všetky investičné celky pod priame riadenie ministerstva. V piatom bode dokonca žiada zabezpečenie finančných prostriedkov do rozpočtu tohto ministerstva pre 12 pracovníkov, ktorí majú vykonávať činnosť

ústredných orgánov štátnej správy. Prepáčte mi, ale takýto útlmový program, keď rozširujeme stavy, poznáme spred niekoľkých rokov, keď totalitná vláda chcela znižovať stavy svojich aparátov. Pýtam sa preto pána ministra Dubníčka, či rozširovaním aparátu chce likvidovať nie ministerstvo, ale dôveru parlamentu a najmä verejnosti?

Zároveň mám otázku na vládu, či si chce povyberať vhodné objekty v mestách a obciach a tie, ktoré jej nebudú vyhovovať, im vráti, aby s nimi mohli potom mestá hospodáriť. Zároveň žiadam vládu, aby v zákonnej lehote predložila Slovenskej národnej rade harmonogram útlmových programov jednotlivých ministerstiev.

Vážené pani poslankyne,

vážení páni poslanci,

to, ako začnem hovoriť o ďalšej problematike, sa vám možno bude zdať príliš obširne, ale začnem tak práve preto, že je jednou z najpálčivejších.

Už počas 3. schôdze Slovenskej národnej rady vystúpil ne jeden poslanec, ktorý varoval Slovenskú národnú radu pred záhubou Slovákov a Slovenska. Žiadal jazykový zákon, strašil ne jedným problémom a národnostnou katastrofou v národnostne zmiešaných oblastiach. Áno, občania Slovenska sú ohrození. Najmä mladá generácia je v zornom poli. Mládež je na muške zákerného útočníka.

Túto problematiku som už naznačil vo svojom vystúpení v rozprave k zákonu o priestupkoch a polemizoval som s niektorými bodmi paragrafu 30, či by nemali zostať zaradené len v oblasti trestného práva. O tejto otázke hovoril už v predošlom volebnom období poslanec Federálneho zhromaždenia za Verejnosť proti násiliu pán Balgavý a predpo-

kladám, že po mne začneme o nej hovoriť všetci bez rozdielu politickej príslušnosti a národnosti, a nielen hovoriť, ale aj rýchlo konať.

Chcem pripomenúť, že najväčším nepriateľom Slovákov a ďalších občanov Slovenskej republiky v súčasnosti nie je len národnostný problém, ale hrozba obchodu, nezákonného obchodu s drogami, hrozba závislosti najmä mladej populácie na drogách a z toho plynúci nárast kriminality.

Preto sa pýtam v prvom rade vás, pani poslankyne a páni poslanci, či nie je jedno, príslušník ktorého národa podá našim deťom alebo nám látku, ktorá nás po čase zbaví vlastnej identity. Veď ideme do obdobia sociálnych neistôt a vtedy rôzne úniky od reality prebujujú. Nie je jedno, či ma prepadne komunista, Maďar, katolík, či Slovák, ktorý potrebuje prostriedky na svoju dávku. A verte mi, že ľudia závislí na narkotiku dokážu pre to všetko. Dostali sa mi do uší nepekné správy, že na Slovensku sa momentálne rozdávajú mládeži reklamné dávky tvrdej drogy, čím si priekupníci vytvárajú novú, tentokrát slovenskú klientelu ľudí od nich závislých.

Pýtam sa preto vlády, aj keď viem, že táto problematika patrí Federálnemu ministerstvu vnútra, či je to pravda a aké opatrenia vláda urobila, aby túto činnosť aspoň paralyzovala.

Práve deň, keď sme skladali ústavou predpísaný sľub - 26. jún 1990 - bol medzinárodným dňom boja proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodu s nimi. Práve preto som bol pri uvedení tejto problematiky taký ohľadný a možno aj príliš kritický. Túto náhodu považujem za symbol, ktorý by sme si mali všetci vštepíť do nášho rozhodovania ako princíp boja proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu

s nimi. Národnostné veci sú dôležité, ale dajú sa vyriešiť aj v klude, bez emócií. Problém drog a drogovej závislosti, ako aj obchodu s nimi, spája všetky národy a štáty, pretože všade na svete ho považujú za jeden z najväznejších a spoločne proti nemu bojujú. Ako úspešnc, to viete aj sami.

Vyzývam preto vládu, aby odporučila federálnej vláde ratifikovať všetky medzinárodné konvencie, konvenciu Organizácie spojených národov týkajúcu sa boja proti narkománii, aby vláda Slovenskej republiky vstúpila do rokovania s ostatnými štátmi k tejto problematike a aby sa všetky tri vlády spoločne prihlásili ku globálnemu akčnému programu Valného zhromaždenia OSN, aby sme spoločne a aktívne čelili dramatickým problémom zneužívania narkotík, nedovoleného pestovania, výroby a spracovania, distribúcie a obchodu s drogami.

Predsedníctvu Slovenskej národnej rady navrhujem, aby vymenovalo osobitnú a nezávislú komisiu proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodu s nimi a tak sa pripojilo v rokoch 1991-2000 k dekáde OSN proti zneužívaniu narkotík.

Česká a Slovenská Federatívna Republika je križovatkou Európy a práve my by sme sa mali v prvom rade snažiť tieto problémy riešiť. Na to, či tvrdé drogy na Slovensku fungujú, som sa už pýtal. Aby sme však zabránili týmto "výdobytkom" 20. storočia, navrhujem, aby vláda v čo najkratšom čase vypracovala podľa skúseností zo Švajčiarska a Spojených štátov amerických návrh zákona, ktorý zamedzí preplienenie peňazí z takýchto nezákonných obchodov. Navrhujem zaviesť v tejto súvislosti také sankcie, aby sa nikomu na Slovensku nevyplatilo rozširovať drogy, hazardovať tak so zdravím našej mládeže a znemožňovať aj našu nežnú revolúciu. A keďže všetci tvrdíme, že nám ide o silné Slo-

vensko, zjednotíme sa a pripojíme sa otvorene - vláda, Slovenská národná rada, politické strany a hnutia, nevládne organizácie, spolky, mestá, obce, proste každý občan Slovenska k boju proti nezákonným, nehumánnym obchodom s narkotikami a ich zneužívaniu.

Ďakujem.

/Potlask./

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Ďakujem pánovi poslancovi Krajčovičovi. Vystúpi pán poslanec Szokol. Pripraví sa pán poslanec Žingor.

Poslanec K. Szokol:

Vážené Predsedníctvo Slovenskej národnej rady,
vážené poslankyne,
vážení poslanci,
vážená vláda,

Žijeme v dobe jedinečných možností. Na 2. schôdzi Slovenskej národnej rady sme schválili programové vyhlásenie našej vlády. Zároveň sme vyjadrili plnú dôveru predsedovi i všetkým členom našej vlády. Naša vláda má jasný a reálny program zásadných spoločenských premien, ktoré môžu našu krajinu - Slovensko úspešne previesť cez neľahké prechodné obdobie, aby začaté demokratické premeny pokračovali a stali sa nezvratnými. Je preto dôležité, aby sme ako volení zástupcovia jednotlivých hnutí, politických strán, prejavili citlivosť potrebám našej vlády, našich občanov, urýchlenu schváleniu nových zákonov, aj potrebám jednotlivcov, skupín obyvateľov, aby sme mali schopnosť porozumieť im, vžiť sa do ich problémov a schopnosť dosiahnuť reálne výsledky riešenia aktuálnych problémov v oblasti politickej i v oblasti hospodárskej.

Som členom Výboru Slovenskej národnej rady pre obchod a služby. Na 3. schôdzi nášho výboru v dňoch 14. a 15. augusta sme podrobne prerokovali 9 vládnych návrhov zákonov Slovenskej národnej rady, medzi ktorými boli všetky zákony, ktoré boli v návrhu 3. schôdze Slovenskej národnej rady v bode 5. až 9. Ku všetkým návrhom zákona sa mohli slobodne vyjadriť všetci poslanci, bez ohľadu na politickú príslušnosť. Ich pripomienky a návrhy boli zapracované do uznesenia Výboru Slovenskej národnej rady pre obchod a služby a predložené Predsedníctvu Slovenskej národnej rady. Som presvedčený, že obdobným spôsobom postupovali všetky výbory Slovenskej národnej rady a preto zásadne nemôžem súhlasiť s postupom mnohých poslancov, napríklad v rozprave k vládnomu návrhu zákona o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy, ktorá trvala bezmála sedem hodín. Osobne si myslím, že na zasadnutiach Slovenskej národnej rady máme pracovať racionálne, bez zbytočných prietahov a bez strát času. Naši voliči netrpezlivo čakajú na nové zákony vyplývajúce z programového vyhlásenia našej vlády.

Podľa návrhu plánu práce Výboru Slovenskej národnej rady pre obchod a služby na druhý polrok máme prerokovať celkove 61 návrhov nových zákonov. Ak na zasadnutiach Slovenskej národnej rady, napriek prerokovávaniu v jednotlivých výboroch Slovenskej národnej rady, budú poslanci postupovať tak ako pri rozprave k zákonu o organizácii ministerstiev, neverím, že by sa naši voliči dočkali do konca roku všetkých nových zákonov súvisiacich s uskutočnením programového vyhlásenia vlády. Preto mám dotaz: Akým spôsobom chce naša vláda v spolupráci s Predsedníctvom Slovenskej národnej rady urýchlene organizačne a časove zvládnuť schválenie nových zákonov, na čo netrpezlivo čakajú naši voliči?

Vážené plenárne zasadnutie,

mnohým z nás ešte znejú v ušiach trvdé slová pána prezidenta, ktorý na Václavskom námestí počas zhromaždenia k 22. výročiu invázie vojsk Varšavskej zmluvy do našej vlasti povedal o pomalom odstraňovaní zástancov starých štruktúr a o odstraňovaní tzv. mafii v jednotlivých podnikoch, ústavoch.

Aká je vlastne dnešná situácia v tejto oblasti? V piatok minulý týždeň som napríklad dostal avízo od svojich voličov z Nových Zámkov, že skompromitovaní a odvolaní bývalí funkcionári okresného oddelenia Verejnej bezpečnosti sa vracajú na pôvodné miesta. Na základe výzvy obyvateľov Nových Zámkov a vzájomných konzultácií, ktoré sa uskutočnili 12. 1. 1990 na bývalom predsedníctve vlády za účasti podpredsedu vlády, bývalého podpredsedu vlády Ing. Markuša, prvého námestníka Federálneho ministerstva vnútra JUDr. Ivana Prúša, náčelníka správy ZNB JUDr. Štefana Mikulu, ďalších zodpovedných činiteľov a zástupcov okresného koordinačného výboru VPN Nové Zámky bolo dohodnuté, že okresný náčelník ZNB podplukovník Kováč sa pozbavuje výkonu služby, zástupca náčelníka ZNB pre VB podplukovník Magera sa pozbavuje výkonu služby. Náčelník okresného oddelenia VB major Abrahám sa vzdal svojej funkcie, zástupca náčelníka okresného oddelenia VB kapitán Ježo sa vzdal svojej funkcie. No major Abrahám a kapitán Ježo mali byť podľa dohody a záznamu preložení mimo okresu Nové Zámky: No čo sa stalo? Uvedení páni, resp. súdruhovia boli síce presunutí o 10 km ďalej z okresného mesta Nové Zámky do Šurian a do Dvorov nad Žitavou a podľa vyjadrenia mojich voličov, s ktorými som hovoril v sobotu, majú od dnešného dňa nastúpiť späť na okresné oddelenie VB do Nových Zámkov.

Neviem pochopiť, návratom zástancov starých štruktúr chceme zabezpečiť, aby začaté demokratické premeny pokračovali a stali sa nezvratnými? Na základe sťažností mojich voličov žiadam ministra vnútra pána Andráša, žiaľ nie je prítomný, o prešetrenie skutkového stavu a zjednanie okamžitej nápravy.

Ďakujem za porozumenie.

/Potlesk./

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Ďakujem pánovi poslancovi Szokolovi. Vystúpi pán poslanec Žingor. Pripraví sa pani poslankyňa Rozinajová.

Poslanec R. Žingor:

Vážená Slovenská národná rada,
vážené dámy,
vážení páni,

pred niekoľkými dňami sme boli svedkami osláv 46. výročia Slovenského národného povstania, najdôležitejšej vojensko-politickej udalosti v novodobých dejinách slovenského národa, a to v tomto roku o to dôležitejšie, že prebiehali v slobodnom duchu. Mal som možnosť zúčastniť sa týchto osláv aj osobne. Bola to oslava jednoduchá, proste taká, aká má byť. Nič núteného, spontánna. Pri tejto príležitosti som mal možnosť po prvýkrát nazrieť do múzea Slovenského národného povstania v Banskej Bystrici a dosť podrobne prejsť expozíciou múzea. Odchádzal som z tejto prehliadky smutný a sklamaný. Pochádzam z Turca. Môj otec patrila medzi zakladateľov partizánskeho hnutia v Turci, kde bola vytvorená prvá a druhá partizánska brigáda generála Štefánika. Preto mám veľmi blízko k týmto udalostiam.

Ale v múzeu SNP o tejto činnosti v Turci, myslím až na dve fotografie, nie je ani zmienka. Preto si dovoľujem vzniesť kritiku na expozíciu múzea SNP, že región Turca, ktorý zohral jednu z najhlavnejších úloh v obranných bojoch, je nedocenený. Nevieť či išlo o zámer, ale toto všetko mi v múzeu chýba. Nevieť prečo. Nachádzame konečne správne miesto pre armádu v Slovenskom národnom povstaní, musíme nájsť miesto pre partizánsky a vojenský Turiec ako celok. Chcem pripomenúť, že oslavy Slovenského národného povstania v roku 1947 sa konali v Martine. Bolo to v čase pred vládou totality, a preto si myslím, že organizovanie celostátnych osláv vyplynulo logicky z dôležitosti, ktoré Turiec zohral v Slovenskom národnom povstaní.

Ďakujem.

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Ďakujem pánovi poslancovi Žingorovi. Pani poslankyňa Rozinajová prihlášku do rozpravy stiahla. Ako ďalší vystúpi pán poslanec Cyril Ivan. Pripraví sa pani poslankyňa Kmeťová.

Poslanec C. Ivan:

K problematike školstva národnostných menšín som sa už chcel prihlásiť a reagovať na príspevok pani poslankyne Bauerovej z minulého týždňa, ktorá sa pohnutým hlasom zmieňovala o situácii maďarského školstva na Slovensku a jeho súčasnom stave. Predsedaajúci mi to odporučil na dnešný záver. Chcem zdôrazniť, že pohnutý hlas mali aj poslanci Slovenskej národnej strany, a zrejme aj iných politických strán, pri reálnom pohľade na problémy národnostných menšín na Slovensku a v Maďarsku v oblasti školstva a kultúry. Pre ilustráciu predkladám niektoré údaje prevzaté zo

štatistik, periodik a tlače. Táto štatistika sa hodne premieľa medzi našimi voličmi a žiadajú nás, aby sme sa o tejto problematike zmieňovali aj na pôde parlamentu.

Dovoľte niekoľko údajov. V oblasti materských škôl je tu číslo 386 - u Slovákov v Maďarsku v týchto štatistikách chýbajú údaje, resp. sú nulové; základné školy 131 - na druhej strane 0; stredné školy 31 - oproti zase 0; odborné stredné školy 22 - v Maďarsku tiež nula; odborné školy 25 - tam nič; gymnáziá 18 - protiklad nepoznáme; na Slovensku 2 divadlá - tam nič; vydavateľstvá 6 - v Maďarsku 1; noviny a časopisy 24 - v Maďarsku 141. Takisto by ma interesovalo, akým podielom sa maďarská strana zúčastňuje na výuke slovenských pedagógov pre slovenské školy oproti situácii, ktorá je reálna napríklad na Pedagogickej fakulte v Nitre.

Odporúčam Predsedníctvu Slovenskej národnej rady, aby preskúmalo možnosť vyslania parlamentnej skupiny do Maďarskej republiky, aby uvedené údaje a štatistiky boli reálne, predložené poslancom a porovnané s uvedenou štatistikou. Takisto by ma interesovalo, pretože pán poslanec Bárany zdôvodňoval moje vystúpenie tvrdením, že nepredkladám reálny pohľad na zloženie poslancov v Maďarskej republike, či je možné získať obyčajný zasadací poriadok maďarského parlamentu ako je ho možné získať u nás. Je potrebné zistiť, aký je stav slovenských poslancov v Maďarsku, pretože z úradných štatistik vieme, že Slovákov zastupuje zatiaľ iba 1 poslanec.

Ďakujem za pozornosť.

/Potlesk./

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Ďakujem. Vystúpi pani poslankyňa Kmeťová. Pripraví sa pami poslankyňa Baďalová.

Poslankyňa D. Kmeťová:

Volám sa Dagmar Kmeťová, som poslankyňou Slovenskej národnej strany.

Vážená pani podpredsedníčka,
vážené pani poslankyne, poslanci,
vážená vláda,

ako poslankyňa Slovenskej národnej rady a obyvateľka najväčšieho banického mesta na Slovensku cítim som povinnosť vystúpiť dnes s požiadavkami baníkov, ktoré cestou mňa chceli predložiť parlamentu. Pretože minulý týždeň vstúpil pán premiér do rokovania s predstaviteľmi Slovenských uhoľných baní, dovoľte mi namiesto toho predložiť vám nasledovný návrh štátneho podniku Banské stavby Prievidza. Citujem list:

"Útlmový program stanovený federálnou vládou pre rudné baníctvo a prudké zníženie dotácií pre uhoľný priemysel sa v prvom rade veľmi výrazne dotkli investičnej činnosti a geologického priemyslu, ktoré pre tieto organizácie robia Banské stavby Prievidza. To znamenalo prudké obmedzenie pracovných príležitostí v oblasti Prievidze, železnorudných baní a rudných baní Banská Bystrica. Rekvalifikácia baníkov na iné profesie v priebehu 6 mesiacov je veľmi problematická. Riešenie sme našli v tom, že sme časť baníkov zamestnali pri razení niektorých kolektorov, zberačov vodných a kanalizačných privádzačov, ich opráv, injekecií a pod. Teraz konštatujeme, že tieto práce sa tiež postupne mihajú a nové kolektory, i keď sa robia, ich výstavbou sú poverené české organizácie, ako Výstavba dolů uránového priemyslu Praha alebo Ingstav Brno.

Napríklad v Bratislave sa pripravuje výstavba kolektorov v historickom jadre, kde jedna skupina projektantov

zvažuje opravu kanalizácie, privodu plynu, elektriny, vodovodov previesť otvoreným výkopom po celej dĺžke Richtárskej cesty, t.j. od Rybárskej brány až po Michalskú bránu, to znamená rozkopať, otvoriť, vybrať staré potrubie, na týchto uliciach utímiť život, obchodnú činnosť aspoň na rok až dva. Náš návrh je, aby sa tieto práce robili podzemným spôsobom. Tým sa nenaruší život v historickom jadre, obchody môžu zostať otvorené, návštevníkom starého mesta nebude hroziť pád do výkopu, prípadne iné úrazy. Obchody budú môcť byť priebežne zásobované. Podzemnou výstavbou kolektorov môžeme zabezpečiť zamestnanosť pre 200-250 baníkov a časovo táto výstavba bude podstatne kratšia ako otvorenie výkopov.

Bratislava ako hlavné mesto Slovenska trpí nedostatkom parkovacích plôch. Napríklad aj nová budova Slovenskej národnej rady pri hrade nemá vhodné parkovacie priestory. Tento problém by sa dal riešiť tak, že pod hradnou skalou v priestore Mototransu by sa vybudovali podzemné garáže a výťahovou šachtou by mohli byť návštevníci dopravovaní do priestorov hradu resp. Slovenskej národnej rady. Kvalitu a bezpečnosť týchto prác môžeme garantovať a dokázať i tým, že sme vyrazili kanalizačné privádzače pod železničnou traťou Brno-Bratislava v hĺbke len 2 metre pod koľajami, nedošlo k nijakej mimoriadnej udalosti a dielo bolo investítorom skolaudované a prevzaté.

Taktiež ponúkame účasť na výstavbe bratislavskej rýchlodráhy, kde by sa dali veľmi dobre uplatniť skúsenosti nováckych a cigel'ských baníkov, ktorí sú zvyknutí raziť v horninách bez trhacej práce pomocou štítov. Baníci si osvojili tiež novú rakúsku tunelovaciu metódu, ako i zmrazovanie kvapalným dusíkom -196 stupňov Celzia, čo sú cenné skúsenosti, za ktoré nemusíme platiť devízami a vieme pomôcť i hlavnému mestu Slovenska. Chýba však rozhodo-

vacia právomoc a správny investorský podnikateľský prístup k týmto veciam, aby sa urýchlila projekčná príprava, zabezpečili finančné prostriedky a tieto potrebné práce sa mohli realizovať. Baníci sú pripravení.

S banickým pozdravom Zdar boh!"

Podpísaný Ing. Milan Slavkovský, riaditeľ štátneho podniku Banské stavby Prievidza.

Ďakujem.

/Potlesk./

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Ďakujem pani poslankyni Kmeťovej. Vystúpi pani poslankyňa Badálová. Pripraví sa pán poslanec Gáci.

Poslankyňa B. Badálová:

Vážená Slovenská národná rada,
vážená vláda,

ako na poslankyňu Slovenskej národnej rady sa na mňa obrátili zástupcovia jedného veľkého podniku a jednej obce, resp. mesta z Východoslovenského kraja. Keďže je tu prítomný pán minister lesného a vodného hospodárstva, začnem požiadavkou poslancov z mesta Moldavy nad Bodvou. Tito si dovoľili požiadať ma v mene poslancov za Demokratickú stranu a Stranu zelených o interpelovanie pána ministra lesného a vodného hospodárstva vo veci ekologickej havárie vyschnutia rieky Bodva a z toho možného vzniku epidémie. Odôvodňujú to týmto:

1. Koryto rieky Bodvy je úplne suché na 9 kilometrovej trase od vodného zdroja - bezodná studňa - dislokova-

ného nad Moldavou po Idanský potok za obcou Péder, so zá-
nikom všetkého biologického života.

2. V minulých rokoch, no najmä v rokoch 1946, 1947,
1984 a 1985, keď boli ešte väčšie nedostatky zrážok, rieka
Bodva nikdy nevyschla.

3. Tok Bodvy na úseku, ktorý vyschol, sa nachádza na
vápencovom podklade Slovenského krasu a predchádzajúce ge-
ologické prieskumy potvrdzujú možnosť existencie podzemné-
ho jazera. Výška hladín podzemného jazera patrne priamo
ovplyvňuje vodný režim rieky Bodvy na uvedenom úseku.

Žiadame týmto Slovenskú národnú radu, vládu Sloven-
skej republiky a pána ministra o vyslanie odbornej komisie
na zistenie skutkového stavu a preverenie nasledujúcich
opatrení, aby ekologická havária nenarastala následne do
väčších rozmerov.

Za Klub poslancov pán Imrich Vavro, predseda Demokra-
tickej strany, pán Gustáv Oros, predseda Strany zelených.

Dovoľte mi, vážená Slovenská národná rada, aby som
interpelovala pána ministra Holčíka, ktorý síce nie je
prítomný, ale zrejme mi bude môcť byť daná na interpeláciu
odpoveď.

Podnik Chemko Strážske, ako je známe už z niekoľkých
našich vystúpení, je najväčším znečisťovateľom životného
prostredia vo východoslovenskom regióne. Hlavným zdrojom
tvorby národného dôchodku v okrese Michalovce je štátny
podnik Chemko Strážske. Jeho výroba predstavuje 56,8 % z
celej priemyselnej výroby okresu. Od začatia výroby v roku
1956 podnik vyprodukoval tovar v hodnote 32,4 mld. Kčs.
Pri ročnom objeme hrubej výroby 2,743 mld. Kčs odviezol

podnik v roku 1989 do štátneho rozpočtu 152,435 tis. Kčs. Vytvárané finančné zdroje neboli v minulosti pri ich pre-rozdeľovaní používané na riešenie vplyvu podniku na životné prostredie. V minulosti všeobecne zaužívaná prax šetriť prostriedky pri investičnej výstavbe na zariadeniach pre ochranu životného prostredia viedla v roku 1980 k ekologickej havárii z dôvodu vypúšťania nedostatočne čistených odpadových vôd.

Na riešenie ekologických problémov podnik spracoval súbor ekologických stavieb. Na ich realizáciu by mal do roku 1997 vynaložiť takmer 1 mld. korún. Pre nedostatok vlastných finančných zdrojov podniku je ich realizácia podmienená dotáciou zo štátneho rozpočtu. Finančné zdroje podniku negatívne ovplyvňuje osobitná výroba a na konverzný program podnik potrebuje v rokoch 1992 až 1994 dotáciu vo výške 160 mil. korún. V prípade, že táto dotácia nebude poskytnutá, bude sa musieť zastaviť ďalší rozvoj tohto dynamicky sa rozvíjajúceho podniku, a to aj napriek tomu, že podnik už zrealizoval a realizuje významné stavby na ochranu životného prostredia. Zostávajúce problémy bude musieť riešiť odstavovaním výrobní a znížovaním počtu zamestnancov. Pre okres Michalovce, ale aj okresy Vranov a Humenné takto vznikne dilema: alebo budeme mať v oblasti významný zdroj znečisťovania životného prostredia tolerovaný vládny výnimkami, alebo dôjde k strate sociálnych istôt značnej časti obyvateľstva.

Obraciam sa preto s interpeláciou na ministra priemyslu Slovenskej republiky pána Ing. Holčíka, CSc., ako jeho rezort, resp. vláda Slovenskej republiky pomôže tomuto významnému podniku riešiť ekologický a konverzný program v podmienkach, keď pre podnik v tomto roku končí vládna výnimka na vypúšťanie odpadových vôd do Laborca a Ondavy, bez výrazného obmedzenia výroby a zamestnanosti.

Ďakujem vám za pozornosť.

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Ďakujem pani poslankyni Badálovej. Vystúpi pán poslanec Gécí. Pripraví sa pán poslanec Buday..

Poslanec M. Gécí:

Vážené Predsedníctvo Slovenskej národnej rady,
vážení členovia vlády,
vážení poslanci,

na zlepšenie práce Slovenskej národnej rady a poslancov Slovenskej národnej rady predkladám návrh skupiny poslancov Slovenskej národnej rady na vydanie zákona o zriadení parlamentného inštitútu. Dovoľujem si prečítať konkrétny návrh zákona, ktorý máme pripravený.

"Slovenská národná rada sa uzniesla na tomto zákone:

§ 1

Zriaďuje sa parlamentný inštitút, ako informačné, výskumné a školiace pracovisko Slovenskej národnej rady.

§ 2

Parlamentný inštitút má plniť najmä tieto úlohy:

a/ Zaisťuje pri posudzovaní návrhov zákonov sociálno-ekonomické informácie, nezávislé analýzy, expertízy a prognózy.

b/ Zabezpečuje právne informácie potrebné pre zákonodarnú činnosť Slovenskej národnej rady a zrovnanie s právnymi úpravami iných štátov.

c/ Študuje parlamentnú problematiku a zisťuje názor verejnosti o práci Slovenskej národnej rady,

d/ Analyzuje činnosť zahraničných parlamentov a regionálnych inštitúcií parlamentného typu.

Parlamentný inštitút spolupracuje s vysokými školami, vedecko-výskumnými pracoviskami, príslušnými štátnymi orgánmi.

Parlamentný inštitút je podriadený Predsedníctvu Slovenskej národnej rady, ktoré schvaľuje jeho štatút, organizačný poriadok a menuje a odvoláva jeho riaditeľa.

Parlamentný inštitút je financovaný z rozpočtu Predsedníctva Slovenskej národnej rady.

Dôvodová správa: Rozsah a zložitosť úloh, ktoré má plniť Slovenská národná rada a poslanci Slovenskej národnej rady v podmienkach parlamentnej demokracie vyžaduje, aby orgány Slovenskej národnej rady a poslanci mali k dispozícii objektívne informácie, analýzy a prognózy predvídajúce dôsledky rozhodnutí prijímaných najvyššími orgánmi štátnej moci.

Parlamentný inštitút plní najmä tieto úlohy:

a/ spracováva sociálne a ekonomické informácie, analýzy a prognózy v rozsahu potrebnom pre činnosť Slovenskej národnej rady,

b/ zabezpečuje informácie o platných česko-slovenských právnych predpisoch a o právnych úpravách v zahraničí,

c/ prevádza výskum aktuálnych otázok parlamentarizmu, sleduje výsledky výskumu tejto problematiky na vysokých školách a vo vedecko-výskumných ústavoch a dáva im podnety k výskumu,

d/ informuje Slovenskú národnú radu a poslancov o činnosti európskych a iných regionálnych inštitúcií parlamentného typu,

e/ Slovenskú národnú radu a poslancov zoznamuje s výsledkami výskumu verejnej mienky o práci Slovenskej národnej rady a poslancov, ako i s názormi verejnosti k pripravovaným návrhom zákonov a pôsobenia platných zákonov.

Uvedené úlohy inštitút bude plniť nielen vlastnými silami, ale tiež prostredníctvom externých spolupracovníkov, vrátane zahraničných. Parlamentný inštitút bude spolupracovať s vysokými školami, s vedeckými a výskumnými inštitúciami, ako aj štátnymi orgánmi.

Pre zriadenie parlamentného inštitútu sú vhodné aj skúsenosti z európskych štátov, kde pri parlamentoch pôsobia podobné inštitúcie. V začiatku činnosti sa nepredpokladá vysoký počet pracovníkov, ale bude potrebné vybaviť inštitút výpočtovou technikou a vhodnými miestnosťami pri Slovenskej národnej rade. Parlamentný inštitút na základe získaných skúseností v priebehu do budúcich volieb by dovišil svoju organizačnú a odbornú výstavbu.

Toriko k tomuto zákonu a veríme, že Predsedníctvo vlády a Predsedníctvo Slovenskej národnej rady k tomu zaujme kladné stanovisko.

Vážení poslanci, ešte mám jeden dotaz na ministra zdravotníctva.

V súčasnej dobe v našich lekárnach nie je potrebný sortiment liekov nielen z dovozu, ale aj z domácej výroby. Na základe toho predkladám dotaz na ministra zdravotníctva, aký je výhľad v zásobovaní liečivami nielen z dovozu, ale aj z domácej výroby. Aké sú skutočné nedostatky liečiv a čo podnikne slovenská vláda aby nemocní dostali potrebné liečivá v požadovanom množstve na svoje uzdravenie.

Ďakujem za pozornosť.

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Ďakujem pánovi poslancovi Gécimu. Vystúpi pán poslanec Buday. Pripraví sa pán poslanec Huba.

Poslanec M. Buday:

Márián Buday, Strana zelených.

Vážená pani podpredsedníčka,
vážené dámy a vážení páni poslanci,

v prvom bode interpelujem pána ministra Tirpáka, predsedu Slovenskej komisie pre životné prostredie, aby sa vyjadril k nasledovnému problému. Ide o delimitáciu zložiek štátnej ochrany prírody do Slovenskej komisie pre životné prostredie. Konkrétne mi ide o odčlenenie zložiek štátnej ochrany prírody krajských ústavov štátnej pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody od pamiatkovej starostlivosti. V tomto smere sú profesionálni ochranári na východnom Slovensku, ku ktorým mám tú česť patriť, znepokojení, pretože toto odčlenenie v rámci delimitácie sa zatiaľ deje pomaly, napriek tomu, že pre Krajský národný výbor v Košiciach existujú pokyny na delimitáciu ešte od podpredsedu vlády pána Ondruša, ktorý donedávna Slovenskú komisiu pre životné prostredie viedol, resp. od terajšieho vedenia Slovenskej komisie.

Takmer nič sa nedeje. Východoslovenský krajský národný výbor nie z celkom jasných dôvodov už dvakrát odložil prerokovanie tohoto problému v rade a tým aj konkrétnu delimitáciu štátnej ochrany prírody na východnom Slovensku napriek tomu, že zo strany Krajského ústavu štátnej pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody v Prešove je delimitácia pripravená a je vypracovaný delimitačný protokol. Sme toho názoru, že odčlenenie od pamiatkovej starostlivosti a následná reorganizácia zložiek štátnej ochrany prírody sa už nemôže odkladať, ak chceme, aby štátna ochrana prírody na východnom Slovensku už od prvého dňa roku 1991 fungovala na plné obrátky. Nechápeme, prečo sa delimitácia štátnej ochrany prírody pod Slovenskú komisiu pre životné prostredie na strednom Slovensku odsúhlasila bez ťažkostí a prečo tomu tak nie je na východe našej republiky. Na Slovensku štátna ochrana prírody nechce doplácať na "manželstvo" s pamiatkovou starostlivosťou, pretože toto "manželstvo" nie je ani "z rozumu".

V nadväznosti na delimitáciu štátnej ochrany prírody pod Slovenskú komisiu pre životné prostredie treba doriediť napojenie na štátnu správu. Napríklad odbory životného prostredia na okresných národných výboroch, ak existujú, stále nevedia, či budú alebo nebudú existovať, v Bratislave napojenie i na zákon o Bratislave a treba uvážiť, či je vôbec potrebné medzi Slovenskú komisiu pre životné prostredie a zložky štátnej ochrany prírody vložiť medzičlánok, t.j. Ústredie štátnej ochrany prírody, Liptovský Mikuláš.

Prosím teda pána ministra Tírpáka, aby sa vyjadril k problému, termínovo podľa uváženia, aby podnikol kroky v záujme upevnenia postavenia zložiek štátnej ochrany prírody.

Ešte mám druhú interpeláciu na pána ministra poľnohospodárstva. Žiaľ, nie je tu, budem mu to musieť poslať písomne. Napriek tomu vás chcem v rýchlosti oboznámiť s jednou otrasnou situáciou na východnom Slovensku. Medzi aktuálne problémy životného prostredia s potrebou okamžitého riešenia na východnom Slovensku patri situácia, ktorá sa vyvinula v tomto smere okolo Asanačného kafilerického podniku, štátny podnik Drienov v okrese Prešov. V minulom týždni sa na mňa obrátili s požiadavkou o pomoc pracovníci tohto podniku v Drienove najmä preto, že im nie je jedno, či sa zdanlivo ich príčinením zhorší hygienicko-epidemiologická situácia na východnom Slovensku.

O čo tu ide? V tomto roku v Asanačnom kafilerickom podniku v Drienove vznikla katastrofálna situácia s ďaleko plošne i kvalitatívne širším dopadom na životné prostredie, ako je územie podniku. Asanačný kafilerický podnik v Drienove vznikol v roku 1963. Podotýkam, že jeho technologické zariadenia sú, resp. boli v nevyhovujúcom stave a že sa spôsobom práce neustále značne opotrebúvajú. K prvej poruche technologického zariadenia došlo v polovici mája tohto roku. Počas piatich dní, v ktorých sa oprava uskutočňovala, sa samozrejme nahromadilo veľké množstvo kafilerickej suroviny - kadáverov. Začiatkom augusta tohto roku vznikla v prevádzke závodu tentoraz dokonalá technologická havária. V súčasnosti sa uskutočňuje rekonštrukcia, ktorá potrvá možno i 6 mesiacov.

Od 1. apríla tohto roku je Asanačný kafilerický podnik v Drienove štátnym podnikom. Jeho činnosť upravuje zákon č.111/90 Zb., čím vzniká rozpor medzi jeho komerčným poslaním a tzv. verejnoprospešným poslaním, ktoré donedávna vykonával a ešte aj vykonáva. Poznámavam, že ako štátny podnik na verejnoprospešnom poslaní nezarába ani korunu. Od začiatku augusta, teda od vzniku technologickej

havárie, podnik naďalej zvažá kadávery a technologické odpady z mäso priemyslu, hydinárni a podobne takmer z celého územia východného Slovenska do Drienova. Keďže vzhľadom na úplnú zničenosť technologickej linky nemôže surovinu spracovávať, odváža nespracované kadávery a ostatnú surovinu neúčelovými autami ČSAD do dvoch sesterských závodov na strednom Slovensku. Podotýkam, že na svoje náklady. Ďalej podotýkam, že Asanačný kafilerický podnik v Drienove dokonca platí organizáciám za surovinu, ktorej sa tieto nemôžu zbaviť. Malo by to byť opačne. Pred prvým aprílom tohto roku bol Asanačný kafilerický podnik Drienov rozpočtovou organizáciou. Na takúto a inú svoju verejnoprospešnú činnosť dostával finančné prostriedky. Teraz ako štátny podnik je v inej situácii. Keďže je jediným asanačným podnikom vo Východoslovenskom kraji - ostatné kraje majú po dva - zhoršuje sa i úloha, z ktorých nemá ani korunu zisku. Práve naopak, dopláca na nich. Takto je po havárii strato- vý. Pomaly, už nemá ani na mzdy svojich pracovníkov. Ak to- muto podniku Ministerstvo poľnohospodárstva a výživy Slo- venskej republiky nepomôže, bude podnik okolnosťami donú- tený vzdať sa verejnoprospešného poslania, ktoré tu už ni- kto právne stanoviť nemôže a bude môcť plniť len záväzky vyplývajúce z hospodárskych zmlúv. Na východnom Slovensku však okamžite nastane hrozivá situácia v hygienicko-epide- miologickej oblasti.

Obraciam sa preto na Ministerstvo poľnohospodárstva a výživy Slovenskej republiky, osobne na pána ministra, aby pomohli riešiť celý rad vzájomne spletených problémov. Je ich veľa, ale ide najmä o

1. zaradenie Asanačného kafilerického podniku, štátny podnik Drienov, i ostatných na Slovensku, medzi štátne podniky pre uspokojovanie verejných záujmov, pre ktoré by dostával od štátu prostriedky,

2. okamžitú pomoc pri urýchlčení rekonštrukcie havarovanej linky,

3. nutnú výstavbu ďalšieho asanačného kafilerického podniku pre východné Slovensko, spomínam som, že východné Slovensko má len jeden,

4. pre prípady havárie je potrebné vybudovať na východnom Slovensku pohotovostné mrchoviisko. Je neuveriteľné, ale už jeden a pol roka tu mrchoviisko nie je. Bolo hygienikom zatvorené.

31. augusta tohto roku som Asanačný kafilerický podnik v Drienove navštívil. Mám silný žalúdok, ale to, čo som tam videl, mnou otriaslo. Musím povedať, že pracovníci asanačného podniku tam pracujú v otrasných a veľakrát až v neľudských podmienkach. A to ešte nemajú na patričnej úrovni vybudované hygienicko-sociálne priestory. Toto všetko by si tam mohli dostávať, keby nevykonávali verejnoprospešnú činnosť, čiže asanáciu, ktorú vlastne nemusia. Prosím teda pána ministra poľnohospodárstva, aby sa podrobne oboznámil so situáciou, organizácii pomohol, pretože tu ide o veľa. Ide o pomoc nie jednému štátnemu podniku, ale o pomoc celému východnému Slovensku. Predstava, že na hospodárskych dvoroch sa budú rozkladať telá uhynutých zvierat a že sa budú pokútné zakopávať a ovplyvňovať kvalitu spodných vôd, je, myslím si, hrozivá.

Ďakujem.

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Ďakujem pánovi poslancovi Budayovi. Ešte pred vystúpením pána poslanca Hubu by som chcela upozorniť, že máme 15 prihlášok do diskusie. Chcela by som na vás apelovať

bez toho, že by som chcela obmedzovať vaše vystúpenia, na ktoré máte pochopiteľne nárok, aby ste sa obracali s otázkami na členov vlády. Ministri, ktorí nie sú prítomní, sú vám povinní odpovedať v zákonnej lehote do 30 dní, takže svoje interpelácie môžete podávať aj písomnou formou.

Vystúpi pán poslanec Huba. Pripraví sa pán poslanec Bárány.

Poslanec M. Huba:

Huba, nezávislý poslanec kandidovaný za Stranu zelených.

Vážená pani predsedajúca,
vážení parlament,
dámy a páni,

som trochu zaskočený, že tu nie je pán premiér Mečiar, pretože väčšina mojich interpelácií bude adresovaná priamo jemu. Napriek tomu si myslím, že je to v tejto chvíli predseda len najkompetentnejší človek a adresát týchto interpelácií, preto adresáta meniť nebudem, ak dovoľíte. V priebehu parlamentných prázdnin Výbor SNR pre životné prostredie a ochranu prírody v spolupráci s poslancami iných výborov, najmä zelenými, ako aj s mimoparlamentnými expertami podnikol viac ako 50 iniciatív v prospech nášho životného prostredia. Pre krátkosť času nie som schopný čo i len vymenovať všetky tieto iniciatívy, nie to sa nimi ešte podrobnejšie zaoberať. Preto dovoľte, aby som sa zmienil aspoň o skúsenostiach z niektorých z nich.

Výbor upozornil príslušných ministrov na problémy životného prostredia Ružomberku, Rudňan, Novák, žiaru nad Hronom, Bratislavy, východoslovenského trojuholníku smrti,

okolí magnezitiek, Žiliny, Dolnej Oravy, Sereče, Šale, Košíc a ďalších vážne ohrozených oblastí a lokalít. Zaoberal sa problematikou sporného projektu vodnej nádrže Turčok, komunikácie Zázrivá - Oravská Lesná a ďalšími spornými projektami. Štúdiom získanej dokumentácie výsledkov štátnych inšpekcii, stanovísk hygienikov, i na základe poštových listov musím konštatovať, že veľká časť najškodlivejších prevádzok na Slovensku beží vlastne nelegálne, neupravujú nielen platné normy dané zákonom, ale ani zastávajú stanoviská hygienikov, podľa ktorých tieto prevádzky mali byť už dávno buď modernizované alebo odstavené. Právny štát sa však v tejto oblasti, žiaľ, nekoná a my radšej zapiňame onkológie a predčasne zomierame, než aby sme sa rázne postavili proti tomuto celospoločensky variabilnejším škodlivejšiemu druhu kriminality. Napriek tomu, že jednoducho formulované požiadavky sme pánom ministrom adresovali pred viac ako 30 dňami, odpovedí sme sa zväčša nedočkali a uspokojivých už vôbec nie.

Žiadali sme zrušiť inštitút náhradných rekultivácií, zastaviť s ich realizáciou a pozastaviť všetky jednostranne vedené vodohospodárske upravy. Odpovedí sme sa nedočkali.

Ministerstvo lesného a vodného hospodárstva sme požiadali o informáciu, týkajúcu sa objemu a sortimentu vyťažovaného dreva a nespracovaných drevných polotovarov, teda dreva, ktorý nám vtlačá pečať kolónie, a to za situácie, keď máme najvyšší podiel chorých lesov v celosvetovom meradle. Odpoveď sme dostali pred pár dňami a potvrdila naše obavy. Exportované objemy považujeme za neúnosné.

Chceli sme sa dozvedieť, ako sa chce riešiť problematika výkupu opotrebovaných motorových olejov, ktoré tým, že sa prestali vykupovať, sa zrejme veľmi skoro ocitnú v našich povrchových a podzemných vodách. Odpoveď sme nedostali.

O poslaneckom prieskume v Jaslovských Bohuniciach bude hovoriť poslanec Sabo. Preto dovoľte iba jednu poznámku. Dospel som k presvedčeniu, že sme národ pštrosov. Ak nás niekto u nás doma upozorní na to, že nám hrozí smrteľné nebezpečenstvo, vopcháme hlavu do piesku a tým je pre nás celá vec vyriešená. Až kým nepríde niekto zvonku, nevytiahne nám tu hlavu z piesku a poriadne nami nezalomcuje. Potom sa neochotne, až urazene, priberieme k tomu, aby sme sa vlastným ohrozením začali zaoberať, stále však neobrazňujúc, že to nebezpečie je vlastne banálne a začberáme sa ním iba preto, aby susedia nepovedali. A pritom sa tešíme, že len čo pozornosť susedov trochu opadne, vopcháme opäť hlavu do piesku a budeme spokojne čakať, až kým to nebuchne. Páni priemieri Čalfa i Mečiar strašia verejnosť novými blokmi jadrových elektrární a štatistický úrad pritom hlási, že v životne dôležitej oblasti úspor energie sme ani v uplynulom polroku nepokročili ani o piač. Prítom jestvujúce bloky sú vzhľadom na svoju zastaralosť zrelé na odstavenie, jadrový odpad sa nám vracia zo sovietskych hraníc a na skutočne moderné jadrovky jednoducho nemáme.

Osobne neverím, že by sme sa nemohli zaobísť bez najväčšieho konzumenta elektrickej energie na Slovensku - bez farebnej metalurgie, ktorej lokalizácia do slovenských kotlín, okrem toho, že to bola posvätná stalinská idea, nemá tu žiadne opodstatnenie (ani zdroj lacnej energie, ani surovinovú základňu, ani výdatné vodné zdroje, ani dobré rozptylové podmienky, ani extrémne lacnú pracovnú silu, ani relatívne neobmedzené priestory na uskladňovanie odpadov, ani technologické predpoklady na spracúvanie týchto odpadov, ani nič podobné/. Naša cesta do Európy nemôže viesť cez vývoz surovín a cez prvovýrobu. Moja pochybnosť pretrvávania či dokonca ďalšieho rozvoja týchto energožrútov však vyplýva aj z toho, že zber farebných kovov, ako aj ďalších vzácnych druhotných surovín u nás

prakticky prestáva existovať. O čom inom to môže svedčiť, ak nie o tom, že farebné kovy jednoducho nepotrebuje.

Ešte pred rokom sme za dôkaz absolútnej neschopnosti a ignoranstva totalitného režimu považovali škandalózne oneskorovanie sa v odovzdávaní tzv. ekologických stavieb. V nových časoch sa tieto stavby v záujme úspor na "správnom mieste", prestali budovať takmer úplne, a to napriek tomu, že na výrobu častí technologických zariadení do nich sme odporúčali už dávnejšie sústrediť pozornosť v súvislosti s konverziou, so zmiernením hrozby nezamestnanosti i pri orientácii zahraničnej pomoci Česko-Slovensku. Nie všade je budovanie čističiek a inštalácia odlučovačov účelné. V nejednom prípade je oveľa reálnejšie beznádejne zastaralé škodlivé prevádzky zrušiť. Prečo však rezignujeme už i na výstavbu čistiarní komunálnych odpadových vôd, to mi je záhada. Najmä, keď v tom istom čase budovatelia dunajských a všakovakých iných vodných diel bojujú o ďalšie miliardy z našich daní, ako aj o dodávateľské kapacity, ktoré by mohli slúžiť na životne dôležitú výstavbu čistiarní odpadových vôd. Interpelujem týmto pána premiéra Mečiara a ním vedenú vládu Slovenskej republiky, aby objasnili príčinu takéhoto prerozdeľovania financií a kapacít v rámci príslušných rezortov.

Rád by som sa pána Mečiara a ďalších členov vlády opýtal, ako to bolo s údajným zastavením stavby Sústavy vodných diel Gabčíkovo-Nagymaros, po ktorom práce pokračovali v nezmenšenom tempe tak, že dodávateľ si s našimi spoločnými prostriedkami robil doslova čo chcel. Ťažko získané prostriedky na tento rok k dnešnému dňu jednoducho prestával. Vláda deklarovala zastavenie stavby s výnimkou celkom nevyhnutných protipovodňových a konzervačných prác k 1. 12. 1989 na obdobie dvoch rokov. Investor zareagoval až v apríli nasledujúceho roku a dodávateľ sa začína zne-

pokojoval až v posledných dňoch, keď zostal bez pokryty. Ukazuje sa, že slovenská vláda si za hlavných poradcov vybrala tých, čo podunajskú krajinu preberil, ktorí sú na spúšť, tých čo sú bezprostredne zamestnanec, bez toho, aby ekonomicky zaangažovaní na dokončení vodného diela. Často kovo za každú cenu. Čoraz evidentnejšie sa ukazuje, že hodnôt varovné prognózy a odborne stanoví, ktoré sú závislých expertov. Národnému parku Podunajsko sa opäť takmer nulová pozornosť, napriek medzinárodným i požiadavkám výborov Federálneho zhromaždenia, urýchlili práce na vyhlásení trilaterálneho národného parku Podunajsko. Keď môžeme mať splnomocnenca, ktorý stanoví stavbu a prevádzku vodného diela, navrhne, aby sa v tomto miérom Čalfovi a Mečiarovi zriadil prírodný park, ktorý by útvar splnomocnenca pre ochranu prírodných hodnôt ekonomických hodnôt ohrozených výstavbou vodného diela. Rád by som počul odpoveď na túto otázku od pána predsedu vlády Mečiara.

Snažím sa pochopiť pána premiéra, že keď sa povie, že žije skôr jestvujúce hory betónu, než hory, ktoré sú vedcov. Nepáči sa mi však, ak apochybnuje voči kvalifikovanej expertíze len preto, že sú údajne nie dokázateľné na 100%. Pripomína mi to vážne chorého fajčiara, ktorý neverí predpovedi svojho lekára, že ak neprestane fajčiť do roka, do dvoch, s najväčšou pravdepodobnosťou zomrie. Ak to ani ten lekár nevie celkom na 100%, tak si, možno, že nezomriem a celkom zbytočne sa plynem z požitok z fajčenia.

Listom z 2. augusta tohto roku som sa obrátil na nov ministrov životného prostredia, priemyslu, obchodu, tva a kultúry s požiadavkou na okamžité zastavenie výstavby travertinu v priestore unikátnej štátnej prírody, rezervaácie Dreveník v bezprostrednej blízkosti národnej kultúrnej pamiatky.

nej pamiatky Spišský hrad. Extenzívnu devastačnú ťažbu nahraditeľného dekoračného kameňa, likvidujúcu túto drahocennú lokalitu, nemožno označiť inak ako kultúrne barbarstvo. Aj keď Slovenská komisia pre životné prostredie začala vyvíjať v tomto smere pozitívne úsilie, zatiaľ málo nasvedčuje tomu, že by sa devastácia Dreveníka mala v dohľadnom čase zastaviť. Preto sa obraciam s interpeláciou na pána premiéra Mečiara. Zopakujem svoju požiadavku: žiadam okamžite zastaviť ťažbu travertínu v priestore š.p. Dreveník a postupne rekultivovať vyťažené priestory. Na rekonštrukciu Štefánikovej mohyly na Bradle, prípadne na ďalšie zdôvodnené opravy, je možné využiť množstvo vyťaženého a nevyužitého travertínového kameňa, ktorý sa považuje v okolí lomov.

O probléme Demänovská dolina, ktorý som tu nastolil po prvý raz 3. júla t. r., sa chystá podrobnejšie hovoriť poslankyňa Kaliská. Zmienim sa o ňom len telegraficky i preto, lebo ma tým poveril Výbor Slovenskej národnej rady pre životné prostredie a ochranu prírody.

Počas parlamentných prázdnin som si dal tú námahu, že som preštudoval 5 zákonov a našiel som v nich 60 paragrafov, ktorým súčasná stavebno-devastačná činnosť v strede Národného parku Nízke Tatry protirečí. Slovenská komisia pre životné prostredie neakceptovala dosiaľ ani jeden z vecných či právnych dôvodov a devastácia národného parku pokračuje - na hanbu sveta. Napriek tomu, že som vo veci zastavenia devastácie Nízkych Tatier interpeloval vládu pred 2 mesiacmi, napriek celému radu parlamentných iniciatív v tejto veci, napriek poslaneckým prískumom, napriek jednoznačnému stanovisku federálneho výboru pre životné prostredie k podobným aktivitám, nepovažoval za potrebné zúčastniť sa rokovaní o Demänovskej doline nikto vyššie postavený, ako dočasný riaditeľ odboru. Som teda nútený

položiť ešte raz otázku pánovi premiérovi: Považujete za správne to, čo sa v posledných mesiacoch deje v Demänovskej doline? Považujete to za činnosť, ktorá zodpovedá celospoločenským potrebám? Slúži pozitívnym príkladom a je primeraná poslaniu národného parku? Na túto jednoduchú otázku by som prosil rovnako jednoduchú a jednoznačnú odpoveď.

Znovu opakujem, čo som tu už raz povedal. Väčšinu členov vlády poznám už roky a vážim si ich. Uvedomujem si tiež neľahkosť postavenia novej vlády a zvlášť jej predsedu. Je mi na hony vzdialené apriori novú vládu kritizovať. Ale na druhej strane ako občan, ochranár, poslanec a predseda Výboru Slovenskej národnej rady pre životné prostredie a ochranu prírody som nútený konštatovať, že vláda, ktorá dopustí pokračovanie v beztrastnej devastácii životného prostredia a zvlášť našej prírody, vláda, ktorá opäťovne dosadí na piedestál devastátorov prírody a zahatí jej ochrancov, nebude môcť očakávať moju dôveru. Nevieť ako ju, ale mňa by takýto stav mrzel.

Ďakujem za pozornosť.

/Potlesk./

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Ďakujem pánovi poslancovi Hubovi. Teraz vystúpi pán poslanec Bárány.

Poslanec E. Bárány:

Vážené dámy,
vážení páni,

moja otázka bude adresovaná pánovi ministrovi Belcákovi.

Keď niekoľkými dňami sme sa z úst pána predsedu vlády dozvedeli informácie o výsledkoch rokovaní v Trenčianskej Zbore, dozvedeli, že od 1. januára 1990 majú aj bane prejsť do pôsobnosti Slovenskej republiky. Slovenskej republiky už zabránila ekonomicky, ekologicky a sociálne pochybnému okamžitému zatvoreniu baní. Baníci a ich rodiny však stále žijú v neistote nepoznáajú perspektívu baní. Stretnutia s baníckymi pracovníkmi uhoľných baní okresu Prievidza ukázali, že títo ľudia neobhajujú svoj skupinový záujem každú cenu, ale zaujímajú sa aj o problémy životného prostredia, aj o budúcnosť palivo-energetického základného hospodárstva. Na mňa zapôsobila ich trpezlivosť. Sú ochotní aj na ich existenciu siahajúce rozhodnutie vzhľadom k úľme ťažby. Očakávajú však náhradné pracovné miesta a nie podporu v nezamestnanosti. Z iniciatívy časti vedenia Slovenských uhoľných baní vznikla komisia pre rozvoj palivo-energetického komplexu Slovenska, ktorá bude ekonomicky, ekologicky i sociálne preskúmať možnosti v budúcnosti významnej, i keď ešte stále, časti našej ekonomiky. Baníci z okresu Prievidza neočakávajú od vlády okamžitú odpoveď na budúcnosť slovenského baníctva, ale chcú vedieť, a to je otázka, kedy mieni vláda rozhodnúť o budúcnosti slovenských uhoľných baní.

Ďakujem za pozornosť.

/Pollesk./

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Dakujem poslancovi Báránymu. Teraz vyhlasujem spoločnú prestávku. Po prestávke vystúpi poslanec Ján Kubiš.

/Po prestávke./

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Dávam slovo poslancovi Luptákovi. Po ňom sa pripraví poslanec Polák.

Poslanec J. Lupták:

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,
vážené predsedníctvo,

je mi smutno, keď sa pozerám do haly. Neviem, či mám ešte šancu vystupovať alebo hovoriť, keď tu nikoho z predsedníctva nevidím. Vždy som zastával názor, že vedúci pracovníci vždy musia byť na svojom mieste. Nevidím tu iba dvoch-troch a to je málo.

V našom minulom režime som vystupoval kriticky a tvrdo voči určitým systémom, voči určitým ľuďom. Bol som mnou aj s mojím kolektívom natočený film, ktorý bežal dva týždne pred 17. novembrom. Nebyť nežnej revolúcie možno by som aj ja kdesi oddychoval. Ale teraz nejde o to. Bol som vždy revolučný a budem revolučný. Preto si myslím, že aj pracujúci, ktorí ma poznajú ako robotníka, sa na mňa upierajú a preto mi dali aj toľko hlasov v Stredoslovenskom kraji. Umiestnil som sa ako komunista na treťom mieste. Dnes vám otvorene poviem, že ľudia za mnou chodia, pracujúci za mnou chodia, žiadajú ma - príď do fabrík, príď vypočuť náš hlas, ty si z nás. Nedal som sa odhovoriť. Prešiel som pár fabrík a vypočul som si pracujúcich. Nepotreboval som k tomu riaditeľa, úsekových dôverníkov, nepotreboval som predsedov dielenských výborov. Potreboval som radových členov - pracujúcich.

Zavolali sa do Kovosmaltu Filakovo. Povieť vám pravdu, že stretnúť sa s robotníkmi - neviem ktorí poslanci ste medzi nimi boli - so 60, 70 alebo 100 robotníkmi, ktorí vás obkolesia v jednej hale a zaútočia na vás, nie je to všetko jedno. Povedzme si otvorene, situácia je ťažká. Mzdy išli dole, ceny hore, hovoríme o uťahovaní opaskov, a to robotníci neznášajú. Nechcem tu vyvolávať nejakú eufóriu, len vám hovorím, že medzi robotníckymi kádrami je to veľmi ťažké. Preto by som žiadal aj v budúcnosti, že ak nás zvolili, aby sme si všetci poslanci plnili svoje povinnosti a chodili medzi pracujúcich, tak medzi jednoduchých pracujúcich, ako aj medzi inteligenciu.

Vo filakovskom Kovosmalte robotníci strácajú prácu. Šrotovníky na kukuricu, ktoré vyrábali, zobrali do Českej republiky. Mlynčeky prestanú vyrábať. Keď som tam prišiel, verte mi' - a keď mi ešte povedali "vám stačí zjesť rohlík, lebo tam sedíte na zadku, ale my v tých zlievárňach potrebujeme mäso" - ťažko mi bolo. Je pravda, že zlievárenská práca je ťažká, a navyše v tých podmienkach, ktoré tam sú. Musíme tých pracujúcich pochopiť. V Závodoch ZŤS Detva robotníci išli o 1000,- Kčs dole s platom, mnohí ešte o viac. Pred nimi je ťažko obstať. Ani ja som neobstál. Verte mi to, aj keď ma poznali, že som človek tvrdý, pracovitý, robotník, aj tak som neobstál.

V bryndziarni vo Zvolenskej Slatine robotníci v plátek nechodia do roboty, pretože bryndza, bryndzová saláma plesnivie na skladoch. Takúto katastrofu nezažili 36 rokov. Ako im to vysvetlíme, povedzte mi! Je to alarmujúca vec. Bol som veľmi nešťastný. Povedali mi: "Ak nevystúpiš v parlamente, ani k nám viac nechoď".

V Bučine vo Zvolene ženy, ktoré chodia z Detvianskej Huty, sú nešťastné. Majú zárobky 1400,- Kčs. A príplatky

na cestovné sa zvýšili o 100 %. Vytýkali mi: "Vám je dobre, schválili ste si platy, my máme 1400,- Kčs. Ako si môžeme dovoliť zaplatiť 200.- Kčs na cestovné? Strava ide hore, všetko ide hore - ako to tam robíte?"

Skládka reziva za Bučinou, kde vás obstane 60 robotníkov s technicko-hospodárskymi pracovníkmi a bijú do vás - skutočne nemilosrdný pohľad. Hovoria: "Kde sú poslanci, kde ste? Kde sú tí, čo nám všetko sľubovali pred voľbami? Dnes medzi nás neprídu." Bolo mi smutno, že práve ja - komunista, som tam musel prísť. Ale keď za mnou prišli, musel som ísť. Je to moja povinnosť, volili ma. V Stredoslovenskom kraji som sa umiestnil ako tretí po Zuzane Mistríkovej a pánovi Ondrušovi. Musel som ísť.

V poľnohospodárskom podniku v Pstruši, ktorý bol ziskový, na budúci rok budú mať stratu 4 mil. korún. Smrečine Banská Bystrica východní Nemci odoprelí odoberať určité výrobky. Vážení, to sú vážne veci!

Stavbári v našom podniku sú na tom zle. My sme nezastavili výrobný program. Viem, že tie klieťky alebo králikárne boli zlé. Ale mali sme na to ísť postupne. Teraz sa nič nového nevyvinulo. V Banskej Bystrici je 3000 žiadostí o byty. Ľudia ma zastavujú na ulici: "Čo tam robíte, ako to, že to tam nepredkladáte pred parlament?"

Pracujúci idú dole s platmi. Samozrejme, lebo sú v úkole. Ak bytová výstavba nejde takým tempom ako išla, ani šofér nemôže odvieť toľko betónových rakiet ako odviezol, ani zámočník nemôže vyrobiť toľko zámočnických výrobkov, ani klampiár toľko plechov, atď. A tu je už veľká nespokojnosť. Neobviňoval by som za to podnikových riaditeľov, pretože tí za to ani tak nemôžu.

V piatok som bol medzi robotníkmi zo Slovenky. Surovinu - bavlnu dostávali zo Sovietskeho zväzu. Dnes je taká situácia - vieme ako sú tie vzťahy narušené - že budú musieť platiť devizami. Odkiaľ vezmú devízy, ako to kúpia, ako to všetko urobia, to je sice už vecou riaditeľa podniku, ale nie je to taká jednoduchá vec. Budú sa konať mítingy, rád by som sa na nich zúčastnil. Vyzvali ma, aby prišli aj iní poslanci - z VPN aj z KDH. Ja môžem a chcem ísť tam, kde ma robotníci volajú. Bol by som veľmi rád, keby poslanci prišli, aby nehovorili: "Kde sú tí poslanci, ktorí nám sľubovali všetko? Dnes medzi nás neprídu." Je našou psiou povinnosťou ísť medzi pracujúcich. Poviem vám to tak ako to cítim, ako som to počul. A prosím vás, choďme medzi národ, počúvajte hlas ľudu. Nebuďme takí, ako bola v minulosti naša strana, naši funkcionári, ktorí nešli medzi pracujúci ľud, len sa za pracujúci ľud skrývali a nič sa neriešilo. Je mnoho podnetov. Neverím, že by tento slovenský národ, alebo aj český národ, ktorý má vyspelých inžinierov, technikov, popredných robotníkov, nedokázal, aby sa táto republika pohla ďalej.

Už pred tromi rokmi som hovoril - vtedy bol predsedom vlády Pavel Hrivnák - dobre vážený pán predseda, ja som netlieskal. Odpovedal mi, že nemusím tlieškať. Keby to vysielala televízia, tak by vám ľudia niečo povedali. Veľký potenciál, ktorý máme umŕtvený, musíme zobrať zdola. Stačilo by nám dnes robiť šesť hodín, ja vám to otvorene hovorím, lebo naši ľudia sú šikovní, umní. Len ich zaplaťme, dajme im priestor a vyberme tých schopných a dajme im šancu. Nekáďrujme ich podľa politickej príslušnosti. Je jedno, či to je KDH alebo VPN. Dajme ľuďom šancu, aby tvorili hodnoty pre blaho nášho národa, pre naše pokolenie.

Ďakujem pekne.

/Potlesk./

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Technickú pripomienku má pán poslanec Majer.

Poslanec J. Majer:

Mám faktickú poznámku. Žiadam poslancov a poslankyne, aby sa držali schváleného programu. Bod 3 sú otázky poslancov. To sú otázky na členov vlády, na členov predsedníctva alebo na celé predsedníctvo. Podľa § 16 ods. 5 rokovacieho poriadku žiadam, aby sme odsúhlasili, že otázka môže trvať najdlhšie tri minúty. Rozprava nebola schválená. /Potlesk./

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

S faktickou poznámkou vystúpi pán poslanec Ondruš.

Poslanec M. Ondruš:

Mám faktickú pripomienku. Podľa rokovacieho poriadku každý môže vystúpiť v rozprave. Porušenie tohto by bolo porušením parlametnej demokracie. To iste všetci uznáme. Ale bez toho, aby som sa chcel niekoho dotknúť, by som prosil - nielen prosil, ale je to môj názor - aby diskusné príspevky mali nejakú úroveň, pretože sa zbytočne okrádame o čas.

Ďakujem.

/Potlesk./

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Vypočuli sme si návrh pána poslanca Majera. Dávam hlasovať o dĺžke času jednotlivého príspevku. Pán poslanec Majer, prosím zopakujte svoj návrh.

Poslanec J. Majer:

To sú otázky. V ods. 5 § 16 rokovacieho poriadku sa hovorí: "Slovenská národná rada sa môže na návrh poslanca uznieť bez rozpravy na obmedzení rečnickej doby, ktorá nesmie byť kratšia ako 15 minút." Pán poslanec Ján Lupták rečnil 17 minút. A to nie je rozprava.

Za posledný polrok, od decembra, kedy začala prenášať program televízia - pretože sa tu miesto otázok množili všelijaké "ukazovačky sa", ako: "Ja vás hájím, vážení moji voliči" alebo: "váš program tu nanášam", sme prijali uznesenie o skrátení prednesenia otázky na 3 minúty.

Navrhujem, aby boli len otázky a interpelácie a aby otázka netrvala dlhšie ako tri minúty. /Potlesk./

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Budeme hlasovať.

Prosim, aby sme sa predstavili.

/Predstavilo sa 87 poslancov./

Kto je za návrh pána poslanca Majera?

/Za návrh hlasovalo 63 poslancov./

Kto je proti?

/Proti návrhu hlasovalo 18 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 6 poslancov./

Konštatujem, že návrh pána poslanca Majera na trojminútový limit príspevku bol prijatý.

Pokračujeme v rozprave. Prihlásil sa pán Miroslav Pollák. Pripraví sa pán poslanec Prokeš.

Poslanec M. Pollák:

Vážená Slovenská národná rada
vážená slovenská vláda,

Okrúhlym stolom politických strán a hnutí mesta Košíc som bol poverený vzniesť interpeláciu na pána ministra spravodlivosti - citujem:

"1. Nesúhlasíme s personálnym obsadením na krajskom a mestskom súde v Košiciach, pretože zmeny v justícii nezodpovedajú zmenám v spoločnosti.

2. Trváme na novelizácii zákona o organizácii súdov a voľbách sudcov tak, aby volebné obdobie všetkých sudcov bez rozdielu skončilo k 31. decembra 1990 a k tomuto dátumu boli dané návrhy na ustanovenie nových sudcov."

Interpelácia ministrom financií Slovenskej republiky - táto interpelácia takisto vyplýva z rozhodnutia okrúhleho stola politických strán a hnutí mesta Košíc - citujem: "Zúčastnené politické strany boli oboznámené zástupcami odborov pri okresnej pobočke Slovenskej štátnej sporiteľne Košice-mesto o situácii v ich organizácii. Na základe predložených dokladov a svedectva prítomných konštatujeme, že došlo k hrubému porušeniu zásad konania konkurzu na miesto vedúceho organizácie. Vedenie organizácie zotrváva v presadzovaní politiky starých štruktúr. Preto zaujímame také stanovisko, že ďalšie zotrvávanie riaditeľa okresnej pobočky, ako aj oblastného riaditeľa vo svojich funkciách je neúnosné a žiadame o ich okamžité odvolanie."

Ešte jedna interpelácia ministrom stavebníctva Slovenskej republiky - citujem: "Navrhujeme ministrom stavebníctva Slovenskej republiky, aby okamžite odvolal pod-

nikového riaditeľa štátneho podniku Pozemné stavby v Košiciach pána Gácika za nezvládnutie personálnej a hospodárskej situácie v podniku, ktorá veľmi nepriaznivo ovplyvňuje politickú a spoločenskú situáciu na území mesta."

Na túto interpeláciu sa viaže návrh predsedovi Slovenskej národnej rady - citujem: "Navrhujeme predsedovi Slovenskej národnej rady okamžite zriadiť nezávislú kontrolnú parlamentnú komisiu na preverenie hospodárskeho stavu podniku a špeciálne sa zamerať na mzdy, úverovú politiku a vykazovanie výkonov."

Cieľom mojich interpelácií je snaha o riešenie konkrétnych okatých prípadov, pričom riešenie presahuje rámec možností mesta, resp. kraja.

Ďakujem za pozornosť.

/Potlesk./

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Ďakujem pánovi Pollákovi. Vystúpi pán poslanec Prokeš, po ňom sa prihlásil pán poslanec Tatár.

Prosila by som, aby ste mi odovzdali písomné podoby návrhov adresovaných Slovenskej národnej rade a jednotlivým ministrom.

Poslanec J. Prokeš:

Vážená pani predsedajúca,
vážené dámy, vážení páni,
vážená vláda,

mám päť otázok na slovenskú vládu, na predsedníctvo, aj na vás. Prvou je otázka na vládu.

V Zlatých Moravciach existuje stredné odborné učilište obchodné. Zdá sa, že v rámci kompetencie našich ministerstiev sa školstvo akosi začína rozsýpať, pretože niet toho, kto by sa dokázal postarať o jeho ďalšiu existenciu. O čo ide? Približne 20 rokov sa toto učilište domáha výstavby nového internátu a teoretického pavilónu. Potrebuje na to približne 30 miliónov korún. Tento rok tam už otvorili dievčenskú triedu so zameraním obchod a podnikanie, čiže je to presne to zameranie na drobnú privatizáciu, o ktorej stále hovoríme, s perspektívou, že sa z nej stane obchodná akadémia a stredná odborná dievčenská škola. Obraciam sa preto na vládu, aby tento problém doriešila.

Druhá otázka je znova na slovenskú vládu. Žiadam, aby slovenská vláda nepripustila okliešťovanie právomocí a činnosti Československého inštitútu technickej normalizácie a akosti v Bratislave. Je tu veľká snaha detašovať toto pracovisko do Prahy, centralizovať celú túto činnosť. Domnievam sa, že pokiaľ má existovať federálny úrad tohto zamerania, nič nebráni tomu, aby bol umiestnený v Bratislave. Treba si uvedomiť, že je to aj otázka pracovných miest, ktoré sa týmto presúvajú do Prahy.

Ďalšia otázka na vládu sa týka pohonných hmôt. Podľa mojich informácií je Litvínov prehltený surovým benzínom, pretože reforming v Litvínove nestačí, zatiaľ čo tu v Slovnafte prakticky stojí, lebo nefunguje hydrokrak. Na druhej strane v Slovnafte hydrokrak nefunguje, ale v českých rafinérkach hydrokraky bežia len približne na 80 %. Domnievam sa, že otázka spolupráce republik by sa na tomto poli mohla veľmi rýchlo prejaviť.

Prejdem k poslednej otázke. Naposledy sme tu hovorili o poučení sa o rokovacom poriadku. Navrhujem, aby sme hneď začali a dovoľte mi, aby som vám prečítal paragraf 1 nášho rokovacieho poriadku.

"Predstaviteľom národnej zvrchovanosti a svojbytnosti slovenského národa, najvyšším orgánom štátnej moci a jediným zákonodarným zborom v Slovenskej republike je Slovenská národná rada, ktorá sa podieľa na uskutočňovaní úloh Slovenskej republiky svojou ústavodarnou a zákonodarnou činnosťou, prerokúvaním základných otázok vnútornej politiky a kontrolou v rámci pôsobnosti Slovenskej republiky."

Odsek 2: "Slovenská národná rada ako najvyšší zastupiteľský zbor v Slovenskej republike spolupracuje s Federálnym zhromaždením, s Českou národnou radou a národnými výbormi.

Domnievam sa, že by sme mali tento § 1 rokovacieho poriadku uvádzať do života, pretože podľa mojej mienky to znamená, že ani jeden z federálnych zákonov, pokiaľ ho neratifikuje Slovenská národná rada, na území Slovenskej republiky neplatí. To isté platí pre Českú republiku, pretože podľa mojich informácií rovnaké ustanovenie majú aj oni vo svojom rokovacom poriadku.

Ďakujem.

/Potlesk./

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Ďakujem. Vystúpi pán poslanec Tatár. Pripraví sa pán poslanec Csáky.

Poslanec P. Tatár:

Vážená Slovenská národná rada,
vážení predstavitelia vlády,
dámy a páni,

dovoľte mi spomenúť tri veci. Prvá je Gabčíkovo, ktoré je ekologicky chybné, teda chybná je stavba. Rezort,

ktorý stavia, od začiatku ovplyvňoval ekologické expertízy a zamlčoval riziká. Vo februári bola posledná hotová expertíza, ktorá však nebola naplno braná do úvahy. Čiže jedna otázka je, prečo neboli akceptované ekologické expertízy z februára.

V ďalšom sa tiež obraciam na rezort pána ministra Oberhausera, aby dnes, keď sa znova rozbehla ďalšia expertíza, čakáme expertízy zo zahraničnou účasťou, tieto neboli z technického hľadiska ovplyvňované, lebo je konečne potrebné dosiahnuť zhodu a rozhodnúť sa. Nie sme takí bohatí, že keď bude znova vo veci rozpor, aby sme čakali na ďalšie štúdie, len aby boli za každú cenu bližšie pôvodne začatému projektu.

V ďalšom sa obrátim na všetkých ministrov riadiacích rezortné ministerstvá. Predsedníctvo Federálneho zhromaždenia prijalo zákonné opatrenie o rozšírení okruhu vedúcich funkcií obsadzovaných menovaním. Narastie tým práca nadriadených, ale môže to umožniť aj rozbitie mafii, ktoré reprezentujú často nielen politiku, ale aj korupciu, osobné skupinové výhody z predchádzajúceho totalitného režimu a zároveň byrokratickú riadiacu prax. Preto všade tam, kde poznáte situáciu, aktívne umožnite pozitívne zmeny a podporte tieto zmeny na podnikoch.

Do tretice sa ešte stručne zmienim o komunikácii v úradnom jazyku. Právne pozadie pomaly začína byť aj verejnosti jasné tak, ako bolo spomínané minule. Pritom Ústava ČSFR nepriamo, ale jednoznačne určuje slovenčinu, alternatívne češtinu, ako štátny jazyk, teda jazyk dorozumievania v úradnom styku. Zároveň umožňuje na zmiešaných územiach jazykovým menšinám používať vlastný jazyk a bohaté tak naplňovať všetky medzinárodné dohody.

Ale chcem upriamiť pozornosť na realitu, v ktorej sa vyskytli nedostatky v používaní jazyka. Drobné či väčšie fauly sa vyskytli na oboch stranách. Sú to niektoré konkrétne prípady najmä na južnom Slovensku, na ktoré sa však vzťahuje vyššie spomínané ustanovenie ústavy, čo znamená, že ústava sa v niektorých prípadoch obchádza. Takže vlastne zákonný rámec na používanie jazyka v úradnom styku máme. Kde je potom chyba? Jednoducho priamo na mieste, v niektorých konkrétnych ľuďoch, ktorí jednajú tak ako jednajú.

Výskum, o ktorom som hovoril minule, čoskoro ukáže rozsah konkrétnych nedorozumení a ich význam. Ale rád by som pripomenul úryvok z prejavu prezidenta Václava Havla nedávno v Oslo. Zaoberal sa nenávisťou. Povedal tiež - citujem: "V priestore strednej a východnej Európy žije veľa národov a rôznych etník, rôzne navzájom premiešaných, ktoré mali veľmi málo historických príležitostí nájsť svoju politickú svojbytnosť a právom nesú vo svojom kolektívnom podvedomí pocit historickej krivdy. Totalitný systém veľmi tvrdo potláčal každú svojbytnosť a odlišnosť. Zbavený jednotnej uniformy a masky, ktoré nám boli vnútené, pozeráme sa vlastne prvý raz jeden druhému do svojich skutočných tvárí. Nastáva čosi ako šok z našej odlišnosti a vzniká tak priaznivá podmienka pre vznik kolektívneho odporu, ktorý by za istých okolností mohol prerásť až do kolektívnej nenávisti." Toľko z prejavu Václava Havla. Preto upozorňujem na to, čo v celej otázke považujem za dôležité: dať ľuďom reálnu občiansku slobodu a demokraciu a reálnu ekonomickú slobodu.

Veľmi krátko spomeniem, čo povedali ľudia v komárňanských lodeniciach - citujem: "Čo považujeme za dôležité? No predsa fungujúcu ekonomiku. Keď nebude nemocnica, zomrie aj Slovák aj Maďar. A ako je to v lodenici samotnej?

My sa nehádame, pretože my tam pracujeme. Teda mali by sme podporovať demokraciu, občiansku a ekonomickú slobodu."

A teraz v rámci budovania právneho štátu sa obraciam týmto na ministra vnútra, cez neho na pracovníkov národných výborov, ale aj na ďalších verejných činiteľov. Ak totiž v úradnom styku nepoužívajú slovenčinu, ktorú zaručuje ústava, nespíňajú vlastne podľa zákonníka práce podmienky pre výkon funkcie. Na druhej strane sa na nich obraciam naliehavo s tým, aby sami uvádzali tieto vyššie spomenuté myšlienky do života a predišli tak nebezpečeniu národnostnej nenávisti.

Ďakujem pekne.

/Potlesk./

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Ďalej vystúpi pán poslanec Csáky. Pripraví sa pán poslanec László Dobos.

Poslanec P. Csáky:

Vážená pani predsedajúca,
vážená Slovenská národná rada,

ospravedlňujem sa, že sa vrátim k problematike vodného diela Gabčíkovo, ale som k tomu nútený, pretože všetci viete, že som otvoril túto otázku na pôde Slovenskej národnej rady.

Začiatkom júla som kládol otázku pánovi predsedovi vlády ohľadne výstavby vodného diela. Odpoveď som dostal písomne. Mali ste možnosť oboznámiť sa s ňou aj vy. Chcem tu povedať, že s odpoveďou zďaleka nie som spokojný. A prečo som otvoril túto otázku na pôde Slovenskej národnej rady?

Vieme všetci, že v totalitnom systéme vládol v spoločnosti veľmi zdeformovaný mechanizmus rozhodovania, ktorý vlastne umožnil malej skupine ľudí, aby rozhodovali v menej celej spoločnosti. Vodné dielo Gabčíkovo je jedným z typických produktov takéhoto rozhodovacieho mechanizmu. Už teraz je nám známe, že aj v tomto prípade padlo ako prvé politické rozhodnutie a odborníci boli následne postavení do úlohy prostých vykonávateľov - zabezpečovateľov. Pritom dúfam, že každému z nás je jasné, že ide predovšetkým o odborný problém ekologický, ekonomický, energetický, poľnohospodársky, ktorý musí byť seriózne posúdený odborníkmi. A práve tento aspekt chýba dodnes aj zo strany vlády.

Dovolím si tvrdiť, že v tejto veci panuje kritická neinformovanosť spoločnosti, ale aj nás poslancov. Pritom si ale myslím, že v prípade tak vážneho problému by bola kompetentná rozhodovať práve a jedine Slovenská národná rada, myslím plénum Slovenskej národnej rady. A v skutočnosti vidím, že nie sú objasnené kompetencie v rámci republik. Chýbajú základné prepočty a ekologické preskúmania. Podceňuje sa nebezpečenstvo vzniku ekologickej katastrofy a pritom ekonomické výpočty výhodnosti prevádzkovania vodného diela bez stupňa Nagymaros ešte nie sú ani uskutočnené. Na jednej strane stále počúvame, že do vodného diela máme preinvestovaných 10 až 12 miliárd korún. Kto však povedal ľudu, našim voličom, že tu hrozí reálne nebezpečenstvo, že ak toto vodné dielo uvedieme do prevádzky, budeme musieť vynaložiť na odstránenie následných nedostatkov a negatívnych vplyvov systematicky každý rok vysoké percento národného dôchodku a že tieto výdavky bude musieť niesť naša spoločnosť, naši voliči, že návratnosť výstavby sa počíta bez stupňa Nagymaros na niekoľko sto rokov.

Vážená pani predsedníčka,

dovoliť si predložiť nasledovný návrh. Vzhľadom na to, že ide o mimoriadne závažný problém, podľa môjho názoru na rozhodovanie v tejto veci za slovenskú stranu je kompetentná jedine Slovenská národná rada. Preto žiadam,

1. aby uvedenú problematiku podrobne analyzoval Výbor Slovenskej národnej rady pre životné prostredie a ochranu prírody a výsledok analýzy predložil do pléna,

2. aby každému poslancovi boli predložené potrebné informácie ohľadne skutkového stavu,

3. aby tieto informácie boli spolu s výsledkami hodnotenia národných, ako aj medzinárodných odborných skupín prerokovávané vo všetkých výboroch Slovenskej národnej rady,

4. aby plénum Slovenskej národnej rady zaujalo k uvedenému problému stanovisko do konca decembra 1990.

Ďakujem.

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Vystúpi pán poslanec László Dobos. Ako ďalšia bude diskutovať pani poslankyňa Vilčeková.

Poslanec L. Dobos:

Vážená Slovenská národná rada,

dovoľte mi uviesť jednu zdanlivú maličkosť. V Új Szó - denniku v maďarskom jazyku 19. júla pod názvom "Namiesto liečenia odmietnutie" bola uverejnená a opísaná nasledujúca sťažnosť:

"Vzhľadom na to, že som maďarskej národnosti, žiaľ, neviem dobre po slovensky, pán doktor odmietol moje ďalšie liečenie" - napísala v zúfalom liste jedna čitateľka. Emíliu Čechovú z Komárna, ktorá trpí na zápal kostnej drene, obvodný lekár po vyčerpaní svojich možností poslal na zubné oddelenie Fakultnej nemocnice v Bratislave, kde menovanú predtým už dlhšiu dobu liečili. Odovzdala svoju kartotéku a lekár Dr. Radomír Zálešák sa jej spýtal, či bola na röntgene. Pacientka po maďarsky odpovedala, že nebola. Doktor sa jej ešte niečo opýtal, čomu pacientka nerozumela. Lekár prípad uzavrel s konštatovaním: "Ak neviete po slovensky, dovidenia." Svojmu komárňanskému kolegovi napísal, že s pacientkou sa nedá komunikovať. Táto epizóda vyvolala veľké rozhorčenie. Nejde o osobu lekára. Pýtam sa iba pána ministra zdravotníctva, či podľa jeho názoru postup lekára bol v súlade s lekárskou prísahou, etikou a humanizmom.

Ďakujem pekne.

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Ďakujem. Vystúpi pani poslankyňa Vilčeková. Pripraví sa pán poslanec Košťál.

Poslankyňa A. Vilčeková:

Vážená Slovenská národná rada,

dnes mám dve stručné otázky:

1. Ako mohla byť zrušená vojenská výroba, ktorú údajne pohotovo prevzali Anglicko a Nemecko, keď pravdepodobne Slovenská národná rada, prípadne tiež Federálne zhromaždenie o tom nerozhodli.

2. Zaujímalo by ma, čo je na tom pravdy, že pán prezident Havel chce meniť uniformy armády a bývalej bezpečnosti, lacno ich zo skladov odpredať Maďarskej ľudovej republike. Ak je to pravda, pýtam sa, či si to môžeme za súčasnej situácie dovoliť?

Ďakujem.

/Potlesk./

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Ďakujem pani poslankyni. Vystúpi pán poslanec Košťál. Pripraví sa pán poslanec Rezső Szabó.

Poslanec P. Košťál:

Vážená pani predsedajúca,
vážená Slovenská národná rada,

ktosi kedysi o nás povedal, že sme chorý národ v chorej krajine. V nemocniciach je nedostatok krvi, chýbajú určité skupiny liekov, chýba technické vybavenie, priestory a najnovšie aj zdravotné sestry. Tieto odchádzajú, pretože sú nespokojné a sklamané. Roky sa im sľubovalo, ale riešenie sa žiaľ neponúka. Len asi desatina absolventiek zdravotníckych škôl zostáva trvale pracovať v zdravotníctve. Celé oddelenia nemocníc sa zatvárajú, iné vybavujú len urgentné prípady. Tlač bije na poplach, spoločnosť však mlčí. Všetci si musíme uvedomiť, že zdravie jednotlivcov a tým i celého národa nie je len vecou zdravotníkov, ale celej spoločnosti.

Riešenie nebude jednoduché, musí však byť hlavne rýchle a kvalifikované. Samozrejme, vysoko aktuálne je primerané spoločenské a finančné docenenie zdravotníkov,

hoci nepriaznivá mzdová situácia je aj v iných rezortoch nášho hospodárstva. Tým by sa však neriešil fyzický nedostatok zdravotných sestier. Je potrebné vypracovať rekvalifikačné programy a urýchlene ich realizovať s cieľom doplniť počet chýbajúcich nižších zdravotníckych pracovníkov, čo by bola tiež jedna z foriem odbremenenia preťažovaných a často zneužívaných zdravotných sestier. Keďže situáciu v zdravotníctve nemožno oddeľovať od stavu celého nášho hospodárstva, ako prioritné sa javí urýchliť hospodársku reformu.

Obraciam sa týmto na vládu Slovenskej republiky s otázkou, ako mieni riešiť vzniknutý stav. Dovoľujem si požiadať o maximálne možné urýchlenie hospodárskej reformy, lebo situáciu v zdravotníctve nemožno oddeľovať a riešenie nemožno odďaľovať.

Na záver mi dovoľte citovať Alberta Einsteina: "Keď ide o pravdu a spravodlivosť, neexistuje nijaký rozdiel medzi malými a veľkými problémami, lebo najvšeobecnejšie hľadiská, ktoré sa týkajú konania, sú neoddeliteľné."

Ďakujem pekne.

/Potlesk./

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Ďakujem. Vystúpi pán poslanec Szabó. Pripraví sa pani poslankyňa Tóthová.

Poslanec R. Szabó:

Vážení kolegovia,

nemám otázku na zostatok vlády, ale na vás poslancov, či súhlasíte so mnou v tom, že v tejto sále, v sále naj-

vyššieho orgánu Slovenskej republiky by nemali odznieť informácie, ktoré nie sú overené, podložené, ktoré nezodpovedajú objektívnej pravde. Konkrétne mám na mysli slová pána poslanca Cyrila Ivana, ktoré odzneli na minulom zasadnutí. Citujem: "Slovenský národ nemôže znášať, aby vznikla nežiadúca asimilácia Slovákov na južnom Slovensku." Toľko citát.

Teraz budem citovať článok z denníka Kresťansko-demokratického hnutia Slovenský denník z 20. júna pod názvom "Niekoľko úvah o volebných výsledkoch." Doslovne sa v ňom píše takto - citujem: "Demagógovia, ktorí sa rozhodli ťažiť na úkor serióznosti, začali biť na poplach - Slováci v zmiešaných oblastiach sú ohrození, Maďari ich odnárodňujú. Z údajov Slovenského štatistického úradu za posledných 10 rokov jednoznačne vyplýva, že slovenského obyvateľstva pribudlo o 6,3 %, kým maďarského o 3,1 %. To znamená, že relatívne ubúdajú nie Slováci, ale Maďari. Z toho vyplýva resumé, že všetky zmiešané slovensko-maďarské okresy sú z roka na rok slovenskejšie. Odnárodňovanie Slovákov nie je nebezpečenstvom." A posledná veta: "Slováci na národnostne zmiešaných územiach netúžia po bojovnej konfrontácii. So svojimi inojazyčnými spoluobčanmi si rozumejú lepšie, než si to želali naši extrémistickí agitátori". Toľko doslovný citát zo Slovenského denníka. Nechcem tým povedať ani viac ani menej, ako povedal minulý týždeň pán prvý podpredseda SNR Ivan Čarnogurský, keď varoval Slovenskú národnú radu slovami, že z manifestácie v Ružomberku sa vlastne stala dezinformácia národa.

Len toľko som chcel povedať. Ďakujem.

/Potlesk./

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Ďakujem. Teraz vystúpi pani poslankyňa Tóthová. Po nej sa pripraví pán poslanec Peter Sabo.

Poslankyňa Z. Tóthová:

Vážená Slovenská národná rada,
vážená vláda,

v programovom vyhlásení vlády v časti o lesoch sa hovorí o zrušení štátneho monopolu obhospodarovania lesov a rešpektovaní vlastníckych pomerov a práv pôvodných majiteľov lesov, teda o privatizácii, ktorá sa má týkať asi desiatiny rozlohy lesov na Slovensku. Prísľub vrátenia lesov bývalým drobnovlastníkom tu teda je a v súvislosti s tým sa vynára v tomto období veľa problémov. Občania prestali uznávať doteraz platný zákon o lesoch, nový zákon ešte nie je a vzniknuté právne vákuum dáva priestor pre nepovolené súkromné podnikanie, vyrubovanie a drancovanie lesov zo strany mnohých občanov. Stav slovenských lesov je neutešiteľný. Sú potrebné veľmi náročné ozdravovacie opatrenia na ich záchranu ako celku. 72 % porastov je napríklad poškodených imísiami, skoro 40 % lesov odumiera. Vzhľadom na značnú aktivizáciu občanov je potrebné zo strany ministerstva lesného a vodného hospodárstva dať jednoznačné stanovisko a usmernenie k zabezpečovaniu lesov a lesného fondu pred jeho živelnou devastáciou.

Chcem sa preto spýtať pána ministra lesného a vodného hospodárstva:

1. Akou cestou sa bude privatizácia lesov uberať, akým spôsobom sa plánuje zabezpečenie dozoru štátu nad lesným hospodárstvom, kto ho bude zabezpečovať, na akej úrovni a v akom rozsahu?

2. Ako sa zabezpečí obnova a ošetrovanie poškodených lesov v správe štátu i súkromných vlastníkov?

3. Vychádzajúc z predpokladu privatizácie lesov kto zabezpečí majetkovo-právne vysporiadanie pozemkov, kto bude znášať finančné náklady? Napríklad v okrese Čadca je prevaha súkromných lesov, pričom existujú aj spolupodielové držby pozemkov viacerými občanmi. Národné výbory na to finančné prostriedky nemajú a v budúcnosti, po komunálnych voľbách ich asi mať nebudú.

č. Kedy vláda vyhlási zákaz vývozu surového dreva a drevných polotovarov do zahraničia tak, ako sme to požadovali v pripomienkach k programovému vyhláseniu?

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Ďakujem. Vystúpi pán poslanec Peter Sabo a po ňom pani poslankyňa Kaliská.

Poslanec P. Sabo:

Vážená pani podpredsedníčka,
vážené pani poslankyne,
vážení páni poslanci,

mám tu interpeláciu poslaneckého klubu Strany zelených, ktorá má vyše troch strán. Samozrejme, že to nie je možné predniesť za tri minúty. Domnievam sa, že nie je seriózne dať návrh na skrátenie limitu príspevku, keď už odznela väčšina príspevkov, ktoré vlastne neboli obmedzené rovnakým spôsobom. Je samozrejmé, že ľudia, ktorí interpelácie predniesli, hlasujú za to, aby sa to skrátilo a čím skôr sa dostali domov. Mám tiež pripomienku k tomu, že ráno pri schvaľovaní programu rokovania sme nevystúpili s pripomienkou k bodu otázky na jeho rozšírenie na interpelácie, pretože sme nechceli byť škrupulózni. Považovali sme za samozrejmé, že keď tento bod príde na program, interpelácie bude možné automaticky predniesť.

Vážené poslankyne, vážení poslanci, preto mám na vás otázku, či môžem predniesť interpeláciu poslaneckého klubu Strany zelených, t.j. za 6 ľudí v rozsahu približne 10 minút, týkajúcu sa stratégie vývoja spoločnosti. Pokiaľ nie, sťahujem ju z rokovania a aby som ušetril čas, sťahujem aj ďalšiu interpeláciu, týkajúcu sa bezpečnosti jadrových elektrární, ktorú by som predniesol na budúcom zasadaní.

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Budeme hlasovať.

Prosím, prezentujte sa.

/Prezentovalo sa 103 poslancov./

Kto je za desaťminútovú interpeláciu pána poslanca?

/Za hlasovalo 47 poslancov./

Kto je proti?

/Proti hlasovalo 47 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 9 poslancov./

Pán poslanec, je mi ľúto, musíte to dať písomnou formou. Okrem toho sa chcem zastať poslancov, ktorí mali už predtým možnosť prehovoriť. Dovedna bolo 26 prihlášok, pred prestávkou hovorilo 15 poslancov a predpokladám, že z 87 poslancov, ktorí boli proti, tých 15 je len mizivé percento.

Ďalej vystúpi pani poslankyňa Kaliská.

Poslankyňa G. Kaliská:

Mám ten istý problém. Chcela som oboznámiť vážených prítomných s poslaneckým prieskumom v Demänovskej doline. Môj príspevok je založený na faktoch, ale nedokážem ho prečítať v priebehu troch minút. Pokiaľ som to skúšala,

trvalo mi to päť a pol minúty. Prosila by som hlasovať, či sa mi láskavo za celý rokovací deň udeli za touto tribúnou päť a pol minúty na prednesenie príspevku. Končí to otázkou. Poslanecký prieskum som neviedla a nevykonala preto, aby som to nejakou otázkou nezakončila.

Podpredsedníčka O. Keltošová:

Budeme hlasovať. Najskôr sa zaprezentujeme.

/Prezentovalo sa 103 poslancov./

Kto je za päť a polminútové vystúpenie pani poslankyne Kaliskej?

/Za hlasovalo 54 poslancov./

Kto je proti?

/Proti hlasovalo 33 poslancov./

Kto sa zdržal hlasovania?

/Hlasovania sa zdržalo 16 poslancov./

Ďakujem. Pani poslankyňa, prosím.

Poslankyňa G. Kaliská:

V dňoch 10. až 17. júla 1990 som sa zúčastnila poslaneckého prieskumu v Demänovskej doline, v oblasti Národného parku Nízke Tatry. Uvediem z neho niekoľko údajov a iba jednu otázku pre slovenskú vládu.

Najčastejším slovným spojením posledných mesiacov je vstup nášho štátu do Európy. V prípade Demänovskej doliny vstupíme do nej, teda do Európy aj s takýmito údajmi:

Územno-plánovacia dokumentácia veľkého územného celku Nízke Tatry nie je vládou Slovenskej republiky dodnes schválená, ale stavia sa tu už od šesťdesiatych rokov. Územný plán vlastnej Demänovskej doliny bol schválený až v

roku 1989 Stredoslovenským krajským národným výborom a opäť potvrdený radou Okresného národného výboru v Liptovskom Mikuláši až v máji tohto roku. Stavalo a stavia sa na základe výnimiek zo stavebného uzáveru a výnimky neustále dáva Stredoslovenský krajský národný výbor. Pre zjazdové trate sa doteraz na severe Chopku odlesnilo 80,5 hektárov lesa. Lesné porasty budú priemerne o pol metra ročne ustupovať po stranách zjazdoviek a asi o štyridsať rokov sa stabilizujú prirodzene. Nezabúdajme pritom na fakt, že v oblasti stačí odlesniť iba šesť hektárov a táto oblasť je ohrozená pôdnou a vodnou eróziou. Na rozdiel od Álp, ktoré majú dvakrát vyššie svahy, v oblasti Chopku sa budujú zjazdovky v pásme lesa. Ročný odnos pôdy z jedného hektára lyžiarskych zjazdoviek je 161 kg pôdy a v povodí zostane odplavených ešte navyše 2 239 kg pôdy. Takáto erózia prebieha v oblasti Chopku na 104 hektároch. Stavby sa stavajú 12, ale i viac rokov. Stavajú sa technológiou používanou na "dolniakoch".

Súčasný odlesnenie v oblasti celého Chopku má za následok odtok 24 339 miliónov litrov nevyužitej vody. Sever sa na tomto podieľa 78 %-mi. Ubytovacie kapacity dosiahli 2 700 lôžok. Sedemnást lyžiarskych vlekov a lanoviek za hodinu prepraví 10 700 osôb, lyžiarske trate majú dĺžku 40 kilometrov. Každá stavba objektu zaťažuje však prostredie nielen svojou veľkosťou, ale 8 až 10 násobne väčší priestor samotného objektu. V súčasnosti prebieha výstavba obchodno-spoločenského centra, ktorý má základný rozmer 130 m na dĺžku, 30 m na šírku, 20 m na výšku. 70 % ubytovacích kapacít nám vliže viazaný cestovný ruch, hoci potrebujeme voľné ubytovacie kapacity. Zaťaženosť turistických chodníkov je 91 až 154 osôb na km, čo je na hranici psychickej únosnosti. Na alpský model je územie doliny v lete štyrikrát prehustené a v zime osemkrát. Na porovnanie s francúzskymi Alpami, teda opäť európskymi, v stredisku

Kurschvel, najväčšom lyžiarskom centre na svete, po dosiahnutí 4 000 lôžok bol vydaný zákaz ďalšej výstavby.

Tieto problémy sú sťažené ešte imisiami. Poškodených je 20 % lesov - čo je 20 kubíkov na hektár a 50 % lesa je ohrozených. I keby sa príliv imisii úplne zastavil, čo však všetci vieme, že nie je možné, tak naakumulovaných škodlivých látok v pôde je už toľko, že odumieranie lesov do roku 2000 prípadne 2020 sa nezastaví. Vnášanie stavieb do týchto nadmorských výšok, ktoré rušia makro i mikroklimu, proces umierania lesov urýchľujú. Komisia expertov i stanoviská ÚEBESAV Východná a Útvaru hlavného architekta Liptovský Mikuláš odporučili v máji a apríli t.r. terajšiu výstavbu pozastaviť a územný projekt Demänovskej doliny dopracovať na základe štúdií, ktoré chýbajú, a to ekologickej únosnosti, dopravy, cestovného ruchu, lyžiarskych tratí a pod.

Pri hodnotení doterajších dôsledkov rekreačnej a športovej výstavby v oblasti Chopku sa konštatujú veľmi vážne a nenávratne negatívne zmeny prírodného prostredia. Upozorňujem, že tie štúdie stáli 400 tisíc korún. Reál v doline: stavby pokračujú a nové sa začínajú. Podľa Slovenskej komisie pre životné prostredie sa nedajú zastaviť, lebo na všetko je platné stavebné povolenie. Neviem teda, načo sa zrušil článok 4 ústavy, keď v praxi platia stavebné povolenia a vyjadrenia, ktoré boli vydané na základe presadzovaných záujmov okresných a miestnych stranických orgánov. Pod titulom straníckej disciplíny sa presadili také veci, ktoré by inak neboli mohli byť schválené.

Aj pred 17. novembrom papierovo všetko u nás sedelo, ale reál bol iný. Aká paralela s Demänovskou dolinou! Aby sa niečo zmenilo, bude musieť asi prísť niekto zo zahraničia. Najlepšie by to boli zástupcovia IUCN, to je Medziná-

rodná únia na ochranu prírody a prírodných zdrojov a pochybujem, že by nám v oblasti národných parkov odporučila ten vstup do Európy.

A na záver moja jediná otázka slovenskej vláde, teda premiérovi slovenskej vlády, či slovenská vláda zastavi výstavbu v Demänovskej doline i napriek tomu, že to bude strata 10 000 000 korún. Prosím o odpoveď hneď, nakoľko táto interpelácia tu bola vznesená 3. júla.

Ďakujem za pozornosť aj za zvýšený limit.

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Ďakujem. Vystúpi pán poslanec Agárdy. Pripraví sa pán poslanec Ftáčnik.

Poslanec G. Agárdy:

Vážená predsedajúca,
vážená Slovenská národná rada,

rád by som vás vyzval na jednu petíciu. Keď sa to nestane, dostanem chorobu z povolania a budem si musieť okrem slnečných okuliarov doniesť dômyselné zariadenie, s ktorým som ako nezbedný chlapec veľmi dobre narábal. Volá sa "gumipuška". Celých 11 hodín sa pozerám do týchto svetiel a neodvážim sa teraz sadnúť do auta a šoférovať domov. Prosím vás, určite sa to dá urobiť inak. Prosím Slovenskú televíziu, aby ak sa to dá, obrátili svetlá hore na strop, aby sme niečo aj videli.

Druhá vec - zázračný hlasovací stroj. Mám otázky, aké sú legislatívne záruky správnej funkcie hlasovacieho zariadenia, aké sú technické záruky tejto funkcie, aké sú

záruky, že poslanec dostane informáciu o tom, či jeho hlas bol správne započítaný? K tomu prichádzam s iniciatívnym návrhom zriadiť tabuľu, ako to býva pri týchto strojových hlasovaniach bežné, kde každý poslanec má očíslovanú stoličku a keď zatlačí tlačidlo, zasvieti sa lampička.

Ďakujem.

/Potlesk./

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Ďakujem. Vystúpi pán poslanec Ftáčnik, po ňom sa pripraví pán poslanec Homola.

Poslanec M. Ftáčnik:

Vážená vláda,

vážená Slovenská národná rada,

dovoľte mi vrátiť sa krátkou poznámkou a jednou otázkou ku zákonu o voľbách a k zákonu o obecnom zriadení. Najprv o profesionalite, ktorú sme predviedli pri prerokovávaní týchto zákonov. Ako si iste všetci uvedomujete, a videli to aj naši voliči, nebola vysoká. Nad príčinami by sa malo zamyslieť tak Predsedníctvo Slovenskej národnej rady, jednotlivé výbory, ako aj poslanecké kluby. Očakávam, že z toho vziđu konštruktívne návrhy na skvalitnenie spôsobu prerokúvania zákonov, prípadne aj návrhy na zmenu rokovacieho poriadku.

O jednej príčine sa tu už hovorilo na našom zasadnutí v utorok, a tou je nízka kvalita predložených právnych úprav, z čoho potom vyplýva, že zákon sa dopracováva na zasadnutí Slovenskej národnej rady. Nejde ani tak o nás poslancov, rokovanie o zákonoch je našim poslaním. Viac mi

ide o to, že aj kvalita výsledného zákona je poznamenaná kvalitou predlohy a spôsobom prerokovávania. A tu už ide o vážne veci, osobitne pri týchto zákonoch, ktoré sa dotýkajú každej obce a viac-menej každého občana Slovenska.

Tu sa dostávam k politiku celej veci, ktoré vysvetľuje, prečo je potrebný taký chvat pri prerokovávaní takýchto vážnych zákonov. Bolo totiž prijaté politické rozhodnutie o termíne volieb a tomu sa prispôsobuje právo, skracujú sa lehoty v zákone a prijímajú sa zákony, ktoré ako tu zaznelo v utorok, "musíme" schváliť. Aby ste ma správne rozumeli, nie som proti termínu volieb, som si však vedomý zložitosti fungovania obecného zriadenia od dátumu volieb, od uskutočnenia volieb, keď je k tomu ešte treba prijať rad súvisiacich zákonov a dať ich včas k dispozícii obciam. Dokázal by som pochopiť, a možno i tí, ktorých sa tieto zákony týkajú, tento legislatívny chvat v súvislosti s politicky stanoveným termínom volieb, ak by som vedel, že za tým je nejaký naliehavý dôvod alebo nejaká veľká myšlienka.

Teraz tá otázka: pýtam sa teda zástupcov koalície vo vláde alebo v parlamente, prečo musia byť voľby za každú cenu 23. a 24. novembra a nie napríklad 30. novembra alebo niekedy inokedy.

Ďakujem.

/Potlesk./

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Vystúpi pán poslanec Homola. Pripraví sa pán poslanec Jakuš.

Poslanec P. Homola:

Vážená pani predsedajúca,
vážení kolegovia, kolegyne,

mám otázku na pána ministra vnútra. Prečo príslušníci Zboru národnej bezpečnosti, ktorí boli uvoľnení po novembrovej revolúcii zo svojich vysokých funkcií pre korupciu, hospodárske delikty a poplatnosť totalitnému režimu, ktorí poberali plat niekoľko mesiacov za ničnerobenie, sa znovu vracajú na rozkaz ministra vnútra, aj keď nie do svojich pôvodných funkcií, ale znova do vysokých funkcií a v tých istých oblastiach. Vzniká nespokojnosť občanov, ale najmä príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti, ktorí nejavia profesionálny záujem o svoju prácu. Žiadame týchto príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti preradiť na nie také významné funkcie a nie do pôvodných oblastí, nakoľko títo príslušníci sú stále v úzkom spojení so starými štruktúrami a mafiami. Nanovo sa budú opakovať nezákonné postupy a praktiky týchto príslušníkov. Konkrétne príklady uvediem pánovi ministromi.

Otázka na vás, páni poslanci, je otázkou mojich voličov - dakedy sa budú pred televíznymi kamerami predvádzať tí istí poslanci so svojimi obsiahlymi referátmi, ktoré si aj tak nikto z televíznych divákov nezapamätá a nepoužijú v interpelácii § 89, kde môžu svoje návrhy odovzdať jednotlivým ministerstvám písomne. Prečo týmto zdržujú vládu, ktorej dali dôveru, vo svojej ťažkej práci.

Ďakujem.
/Potlesk./

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Ďakujem. Dávam slovo pánovi poslancovi Jakušovi. Pripraví sa pán poslanec Gašpar.

Poslanec J. Jakuš:

Vážená Slovenská národná rada,

dovoľte mi zacitovať zo včerajšieho pravidelného prejavu pána prezidenta: "O tom, či je niekto schopný dobre robiť nejakú prácu, nerozhoduje jeho bývalá funkcia v KSČ, či podobné vonkajšie hľadiská, ale skutočne len a len jeho schopností a úmysly. Skôr, ako na kádrovacie smernice by sa malo dať na zdravý ľudský rozum" - povedal pán prezident.

Mám dojem, že prechádzame postupne na praktiky, ktoré viedli v minulosti k likvidácii veľa schopných ľudí, len z opačného konca. Kedysi to postihovalo veľa schopných, preto, že to neboli komunisti, a dnes mám obavy, že to postihuje veľa schopných, ale komunistov.

V okrese Čadca pred začiatkom školského roku odbor školstva ONV rozoslal všetkým riaditeľom škôl v okrese dotazník, kde okrem bežných národných posledné dve rubriky znejú: člen KSČ do 17.11.1989: áno-nie, člen KSČ k 30.8. 1990: áno-nie.

Obraciam sa na ministra školstva s otázkou, či tento dotazník je súčasťou personálnej politiky v zmysle bývalých praktik, a keď nie, prečo sa otázka netýka príslušnosti ku všetkým stranám a hnutiam. Máme predsa záujem, aby sa školstvo odideologizovalo. Alebo sa má preideologizovať?

Ďakujem.

/Potlesk./

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Ďakujem. Dávam slovo poslancovi Gašparovi. Pripraví sa pán poslanec Hrnko.

Poslanec J. Gašpar:

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,

ako zrejme viete, k 28. októbru sa pripravuje vydanie novej česko-slovenskej desaťkorunovej mince. Na druhú stranu, kde je nový česko-slovenský štátny znak, boli pripravené dva návrhy. Podľa jedného návrhu text našej republiky bol v plnom znení: Česká a Slovenská Federatívna Republika, podľa druhého bola skratka ČSFR.

Chcel by som povedať, že skratka názvu štátu sa v dejinách nášho bankovníctva a mincovníctva ešte nevyskytla a v rámci Európy sa to vyskytuje len v Sovietskom zväze a vo Finsku. Bol schválený návrh so skratkou ČSFR. Ako k tomu došlo?

Bola vytvorená komisia - päť ľudí za Českú republiku, päť za Slovenskú republiku, ktorá sa mala k tomu vyjadriť. Bolo to cez prázdniny a nedostavili sa tam niektorí zo Sloveska, takže boli prehlasovaní. Chcel by som sa opýtať našej vlády, ako táto vec vlastne vyzerá, aké stanovisko by sme mohli k tomu zaujať?

Druhá vec je, že na budúci rok sa má vydať nová desaťkorunová minca, na ktorej bude obraz Štefánika. Zaujímalo by ma - keď za terajšej situácie sa už s tým nebude dať nič robiť a ostane táto skratka - či aj na Štefánikovej minci bude tiež skratka alebo celý názov? Uviedol som to preto, lebo sa mi zdá, že pomlčková vojna zrejme pokračuje.

Ďakujem.

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Ďakujem. Faktickú pripomienku má pán minister Snopko.

Minister kultúry SR L. Snopko:

Vážení poslanci,

samozrejme, súhlasím s interpeláciou, chcem len podotknúť, že už som pred troma týždňami poslal protestný list na túto tému a čakám na odpoveď. /Potlesk/.

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Ďakujem. Teraz vystúpi pán poslanec Hrnko a ako posledný z prihlásených do rozpravy sa pripraví pán poslanec Berényi.

Poslanec A. Hrnko:

Vážené predsedníctvo,
vážená Slovenská národná rada,

nebudem dlho zdržiavať vašu trpezlivosť. Mám len jednu poznámku k pánovi Szabóvi, ktorý nám tu čítal na adresu nášho poslanca Ivana určité percentuálne údaje. Podľa mojich vedomostí neviem, či sú skutočne pravdivé. Maďarská národnosť vo všetkých európskych štátoch, v ktorých žije, teda v bývalých nástupníckych štátoch Uhorska, klesá. Jedine na Slovensku má vzostupný charakter z hľadiska demografie. Iba toľko som chcel uviesť na upresnenie, aby nevznikol dojem, že tým, že je len 3 %-ný rast maďarskej národnosti, vzniká tlak na asimiláciu maďarského obyvateľstva. Je všeobecne známe, že slovenské obyvateľstvo bolo vždy natálnejšie ako maďarské, počas celej histórie týchto stredoeurópskych krajín.

Dovolil by som si upozorniť váženú Slovenskú národnú radu na vyhlásenie výboru Matice slovenskej a zároveň ako člen tohto výboru oboznámiť s ním toto plénum.

Vyhlásenie výboru Matice slovenskej.

Výbor Matice slovenskej na svojom zasadnutí 31. augusta 1990 prijal toto vyhlásenie: Matica slovenská vo svojich dejinách vychádzala vždy z princípu neodňateľného práva slovenského národa zvrchovane rozhodovať o vlastnom osude. Preto pozitívne oceňuje zásadnú politickú dohodu troch vlád v Trenčianskych Tepliciach, o princípoch ktorej informoval premiér Vladimír Mečiar valné zhromaždenie Matice slovenskej 10. augusta 1990 a ktoré potom konkretizoval i v ďalších vystúpeniach. Výbor Matice slovenskej vyslovuje podporu záverom tejto dohody, pretože v ich plnení vidí záruku utvorenia autentickej federácie s Českou republikou. Z ducha trenčiansko-teplických dohôd pre Slovenskú národnú radu vyplýva neodkladná povinnosť všestranne definovať, interpretovať aj deklarovať zvrchovanosť Slovenskej republiky a tak vytvoriť pre ďalšie rokovania a prácu potrebný politický rámec i priestor.

Obraciame sa preto na poslancov Slovenskej národnej rady, Federálneho zhromaždenia i členov a sympatizantov Matice slovenskej, aby toto naše úsilie pochopili a jeho realizáciu podporili.

V Martine 31. 8. 1990. Výbor Matice slovenskej.

/Potlesk./

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Ďakujem. Vystúpi pán poslanec Berényi.

Poslanec J. Berényi:

Po štatistických údajoch pána Cyrila Ivana si myslím, že je mojou povinnosťou informovať vás o situácii slovenských škôl v Maďarsku. Materské školy sú dve, v ktorých dva dni v týždni vyučujú po slovensky, v 58 vyučujú slovenský jazyk dve hodiny v týždni. V piatich základných školách predmety humánneho zamerania vyučujú po slovensky, predmety reálneho zamerania po maďarsky. Dvojazyčných základných škôl je sedem. Existujú potom tzv. obvodné národnostné školy - je ich 75, v ktorých vyučujú slovenský jazyk týždenne 3-4 hodiny. Pokiaľ ide o stredné školy, sú dve gymnáziá. Humánne predmety vyučujú tiež po slovensky, reálne po maďarsky. Potom existuje pedagogická stredná škola, kde tiež vyučujú slovenský jazyk.

Je jasné, že táto situácia pre slovenskú národnú menšinu v Maďarsku nie je vyhovujúca, ale domnievam sa, že nie je spôsobená národnostným útlakom, ale necitlivosťou komunistických režimov voči potrebám každej menšiny. Je ušľachtilým cieľom pre Slovenskú národnú radu napomôcť zlepšeniu existujúceho stavu v Maďarsku.

Zároveň dovoľte, aby som poinformoval pána Cyrila Ivana, že názov Maďarskej ľudovej republiky sa zmenil na Maďarskú republiku. Moje informácie som dostal od pani Rozálie Čipkovej, ktorá pracuje pri predsedníctve vlády vo výbore pre menšiny žijúce v Maďarsku. Ak sa chcete poinformovať, jej telefónne číslo je 131 1149.

Ďakujem.

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Ďakujem. Technickú pripomienku má pán poslanec Szabó.

Poslanec R. Szabó:

mám len jednu faktickú poznámku. Aj keď v riešení národnostnej otázky, tak ako v riešení otázky dvoch národov boli v Československu veľké nedostatky, jedno musíme objektívne konštatovať, že najdokonalejšiu a najlepšiu ústavu vo východnej Európe sme mali v Československu, ktorú sme prijali v roku 1968. Aj ostatné výsledky v porovnaní s Rumunskom, Juhosláviou - aj keď boli nedostatky - boli omnoho lepšie ako napríklad výsledky národnostnej politiky v Maďarsku. To treba objektívne povedať. /Potlesk./

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Ďakujem pánovi Szabóovi. Vystúpi pán poslanec Majer.

Poslanec J. Majer:

Vážená Slovenská národná rada,
vážené poslankyne, poslanci,

čakal som do konca, že niekto s touto otázkou vystúpi. Keďže nikto nevystúpil, vystupujem ja. Je to otázka nášho poslanca a vystupujem s ňou preto, že sa dotýka nás všetkých.

V čase, keď sa národnostná otázka na južnom Slovensku konsoliduje, keď sa dáva do poriadku, považujem extemporé pána poslanca dr. Kolomana Janicsa včera v Tvrdošovciach za nenáležitú. Pokiaľ neviete o čo ide, dovoľm si citovať z dnešnej Národnej obrody: "Pán poslanec Koloman Janics včera pred kostolom v Tvrdošovciach zorganizoval podpisovú akciu proti slovenskej tlači, ktorá uverejňuje nepravdivé, ťtvavé a nacionalistické príspevky, čím vrhá Slovensko do záhuby." Pozvánka na túto akciu bola vysielaná v miestnom rozhlase niekoľko dní predtým len v maďarskom jazyku.

Pýtam sa pána poslanca, prečo toto robil, kto ho na to naviedol, aký to malo mať dopad? Nech nám to tu láskavo vysvetlí.

Na Predsedníctvo Slovenskej národnej rady mám otázku, prečo sa pred začatím schôdze nepovie, kto sa ospravedlnil a kto nie. Na posledných zasadaniach nás bolo pri hlasovaní najviac 135, dnes to bolo od 123 do 133. Zvolených je 150 poslancov. Myslím si, že všetci tu majú byť prítomní, či budú alebo nebudú brať plat.

A ešte sa pripájam k interpelácii pána poslanca Hubu, pretože som bol iniciátorom vyšetrenia atomového ohrozenia z Jaslovských Bohuníc.

Ďakujem za pozornosť.

/Potlesk./

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Ďakujem. Ešte sa hlási pán poslanec Klíman.

Poslanec L. Klíman:

Vážené predsedníctvo,

vážená vláda,

vážení kolegovia,

chcem poukázať na priebeh dnešného i minulého rokovania a na to, že síce tu hlasujeme o troch minútach, ale pritom sa sami okrádame o čas nielen svojimi vystúpeniami, ale aj tým, že nepracujeme systematicky. Nie je predsa možné, aby sme sa len náhodne dozvedeli o tom, že ďalšie plénum bude 13. a 14. septembra, a to len na základe toho, že sa prihlasujeme na špeciál. Aká je to organizácia našej

práce? Aký je to predstih, aký je to systém? To predsa nie je možné. My musíme absolvovať pléna, výbory, schôdzky s poslancami, konzultácie, štúdium tlače, súčasne mnohí musíme pracovať v zamestnaní, máme starosti o rodiny, a to sa bez systému zvládnuť nedá. Prečo sa teda nepripravi nejaký program?

Mám otázku na predsedníctvo, či sa to robí, kedy to bude, a ak sa to nerobí, prečo nie? Navrhoval by som, aby sa takýto systém vypracoval, aby sme aspoň dva týždne vopred vedeli ako máme pracovať na tomto najvyššom zákonodarnom orgáne republiky. Na nižších zložkách to predsa všetci dobre vedia a takto si počíňajú. /Potlesk./

Ďalej mi dovoľte, keď tu zaznievajú konkrétne mená, tak musím na to reagovať, i keď som pôvodne nechcel. Dúfam, že sa zmestím do limitu troch minút. Ing. Gacík je človek, ktorého poznám 34 rokov, odvtedy, čo sme v roku 1956 malí byť spolu vyhodení z vysokej školy - stavebnej fakulty - za to, že sme organizovali študentské udalosti v roku 1956. Vtedajší povereník školstva dal príkaz nás vylúčiť a zachránil nás vtedy len náš študijný prospech. Potrestaní sme však boli. To bol jeden jeho milník, kde som ho poznal a kde som zistil, že je to veľmi čestný človek. V roku 1968 bol členom parlamentu a bol predsedom výboru pre výstavbu a stavebníctvo. V roku 1969 či 1970 bol vylúčený zo strany, 21 rokov bol v úradí. Napriek tomu statočne pracoval a dnes dostal na starosť jeden z najťažších stavebných podnikov v Košiciach. Robí čo je v jeho silách. Prosil by som, aby sme sa my, poslanci, neprepožičiavali na "kráľovanie" ľudí a aby sme túto dôstojnú najvyššiu pôdu tohoto národa, tejto republiky, neznižovali k maličným a skutočne nedôstojným pohnútkam.

Ďakujem za pozornosť.

/Potlesk./

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Ďakujem. Pre vašu informáciu môžem hneď uviesť na pravú mieru termín zasadnutia budúceho pléna. Predsedníctvo bude zasadať až 6. septembra a jedným z bodov jeho rokovania je návrh termínu a programu 5. schôdze Slovenskej národnej rady. Ako som sa dozvedela, termín, na ktorý sa zisťuje záujem o špeciál, je predbežný. Termín zasadnutia Slovenskej národnej rady závisí od rozhodnutia predsedníctva a od návrhov zákonov, ktoré nám budú predložené. Takže považujte tento termín za orientačný.

Dalej sa hlási pán poslanec Košický.

Poslanec M. Dziak-Košický:

Najprv mám technickú poznámku. Vo výbore pre národopisť, etnické skupiny a pre ľudské práva sme navrhli systém istej organizácie práce a hlavne rytmičnosti práce Slovenskej národnej rady, aj výborov takým spôsobom, aby sme mali čas pracovať aj vo svojich poslanceckých obvodoch, aby sme zodpovedne mohli pracovať aj tu.

Ak dovolíte, vážená Slovenská národná rada, aj napriek tomu, že nie je priamy televízny prenos, predniesť tri otázky. Tie tri otázky mám na váženú Slovenskú národnú radu.

Otázka prvá: či si uvedomujeme dopad zodpovedností, ktorá sa bude týkať tejto republiky v prípade Gabčíkovo-Nagymaros, ak to odmietneme. Pretože ak priznáme to, že to bolo chybné rozhodnutie od počiatku, v tom okamihu berieme na seba dôsledky, ktoré z tohto chybného rozhodnutia vyplývajú. V súčasnosti Rakúsko požaduje od Maďarskej republiky 2,7 mld šillingov v okamžitej splatnosti. Ak sa pri-

hlásime k tomu, že to bolo chybné rozhodnutie od začiatku, nesieme za túto chybu aj finančnú zodpovednosť.

Otázka druhá: či si uvedomujeme, akého džina vypúšťame z fľaše, keď pripustíme, aby sme rozdelili národ, rozdelili obyvateľstvo na jednotlivé národnosti a trvali na pomernom zastúpení v obecných zastupiteľstvách. To sa premietne všade. Existuje vtíp: keď sovietov napadli, že majú rasovú diskrimináciu, povedali, ale ako, u nás vo filharmónii hrá predsa 170 židov. Američan na to odpovedal: u nás tiež hrá vo filharmónii veľa židov, ale nikto nevie, koľko ich je. /Potlesk./

Dnes neviem, koľko poslancov akej národnosti v Slovenskej národnej rade zasadá, a som rád, že to neviem, pretože sa tu nedelíme. Ale ak raz pripustíme nejaký volebný zákon, ktorý bude dopredu určovať miesto Maďarovi len preto, že je Maďar, miesto Slovákovi len preto, že je Slovák, títo ľudia budú v zastupiteľskom zbore jednať predovšetkým ako Maďari, ako Slováci a až v druhom rade ako občania. /Potlesk./ Dávam to ako otázku, či si uvedomujeme, aké dôsledky môže mať tento spôsob uvažovania.

Tretia otázka je, či si uvedomujeme, že sme tu dnes vypočuli množstvo pripomienok, ktoré boli absolútne konkrétne na absolútne konkrétnych ministrov. Boli to čiastkové problémy. Uvedomujeme si, že čiastkové problémy by sme nemali riešiť na pléne? Či poslanci, ktorí tieto čiastkové problémy na pléne riešili, si uvedomujú, že ich majú možnosť riešiť priamymi konzultáciami s ministrami a či tieto konzultácie a možnosť priamych kontaktov využili?

Ďakujem za pozornosť.

/Potlesk./

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,

pýtam sa, či má ešte niekto otázku? Hlásí sa pán poslanec Prokeš.

Poslanec J. Prokeš:

Vážená pani podpredsedníčka,
vážená vláda,
vážené plénum,

chcem vás len veľmi krátko zdržať a poprosiť o pomoc v boji proti byrokracii. V novinách sme sa dočítali o preukazoch na ČSD a ČSAD. Ide v nich prakticky o všetky údaje, ktoré sú uvedené v občianskom preukaze a majú ich mať deti od 10 rokov. Tak sa pýtam, či nie je jednoduchšie vydávať občianske preukazy od 10-tich rokov?

V dotazníku poslanca SNR je požiadavka o výpis z knihy narodení dieťaťa. Pýtam sa, na čo máme občiansky preukaz, v ktorom máme deti zapísané, vrátane rodného čísla, pečiatky a podpisu z matriky.

Ďalej v dotazníku učtárne je dátum narodenia a rodné číslo. Rád by som upozornil všetkých, ktorí vytvárajú dotazníky, aj tých, ktorí s nimi pracujú, že rodné číslo je dátum narodenia čítané odzadu a v čísle mesiaca majú dámy o 50 viac. Takže je to veľmi jednoducho dešifrovateľné.

Ďakujem.

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Ďakujem pánovi poslancovi Prokešovi. Má ešte niekto z poslancov otázku?

/Otázky neboli./

Pýtam sa, či členovia vlády budú odpovedať na otázky teraz alebo v zmysle rokovacieho poriadku zašlú odpovede písomne.

O slovo sa hlási prvý podpredseda vlády pán Čarnogurský.

Prvý podpredseda vlády SR J. Čarnogurský:

Chcem ospravedlniť neprítomnosť niektorých členov vlády, ktorí majú rôzne iné povinnosti. Na väčšinu otázok by vláda okamžite nevedela odpovedať. Na otázky by prípadne mohli zodpovedať minister Oberhauser a minister Tirpák, ktorí sú prítomní. Boli by to však odpovede len na menšiu časť otázok. Preto navrhujem, aby bolo na všetky otázky zodpovedané písomne, pretože v písomnej odpovedi možno vyjadriť konkrétnejšie údaje.

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Ďakujem prvému podpredsedovi vlády pánovi Čarnogurskému.

Ešte sa hlási pán poslanec Majer.

Poslanec J. Majer:

žiadal som odpoveď od pána poslanca Janicsa. Ak tu nie je a išiel zorganizovať ďalšiu petičnú akciu, žiadam, aby na budúcej schôdzi Slovenskej národnej rady bolo všetkým poslancom rozdané jeho písomné vysvetlenie.

/Potlesk./

Podpredsedníčka SNR O. Keltošová:

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,

dovoľte, aby som upriamila vašu pozornosť na rokovania najbližších schôdzi orgánov Slovenskej národnej rady. Na dnešnej schôdzi ste dostali vládny návrh zákona Slovenskej národnej rady o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave, ktorý spolu s vládny návrhom zákona Slovenskej národnej rady o povinných výtlačkoch neperiodických publikácií a vládny návrhom ústavného zákona Slovenskej národnej rady o Ústavnom súde Slovenskej republiky sa navrhuje zaradiť na program 5. schôdze Slovenskej národnej rady. Približný termín je 13. september 1990. Podľa rozhodnutia predsedu Slovenskej národnej rady majú všetky výbory Slovenskej národnej rady prerokovať oba vládne návrhy zákonov na svojich schôdzach do 11. septembra. Prosím preto predsedov výborov, aby v tomto zmysle organizovali prácu príslušných výborov.

Zároveň upozorňujeme poslancov - to je odkaz Kancelárie Slovenskej národnej rady - aby venovali pozornosť vyplneniu a odovzdaniu podkladov - dotazníka učtarne Kancelárie Slovenskej národnej rady a ostatných dokladov na zabezpečenie likvidácie poslaneckých plátov a paušálnych náhrad.

Vážené poslankyne,
vážení poslanci,
vážení hostia,

program dnešnej schôdze sme vyčerpali. Ďakujem vám za
aktívnu účasť a vyhlasujem 4. schôdzu Slovenskej národnej
rady za skončenú. /Potlesk./

/Schôdza ukončená o 20.45 hodine./

O B S A H

Otvorenie a procedurálne otázky	str.	1
Schválenie programu schôdze	str.	2
1. <u>Vládny návrh zákona SNR o obecnom zriadení</u>	str.	2
Podpredseda vlády SR G. Z á s z l ó s	str.	3
Spoločný spravodajca výborov poslanec E. L a c k o	str.	6
R o z p r a v a		
Poslanec M. S t r ý k o	str.	11
Podpredseda vlády SR J. K u č e r á k	str.	13
Poslanec M. K r a j č o v i č	str.	14
Poslanec D. Č e r n á k	str.	16
Prvý podpredseda SNR I. Č a r n o g u r s k ý	str.	19
Poslanec J. Č h m e l o	str.	21
Poslaníkyňa A. V i l č e k o v á	str.	23
Podpredseda vlády SR G. Z á s z l ó s	str.	20
Poslanec M. S e č á n s k y	str.	30
Poslanec P. T a t á r	str.	32
Poslanec J. P r o k e š	str.	33
Poslanec A. H y k í s c h	str.	35
Poslanec M. H u b a	str.	37
Poslanec L. Á s v á n y i	str.	40
Poslanec I. B r n d í a r	str.	43
Poslanec I. Ľ u p t á k	str.	44
Poslanec L. P í r o v í t s	str.	45
Poslanec V. K m e š	str.	48
Poslanec A. H r n k o	str.	49
Poslanec M. G a l a n d a	str.	50
Poslanec R. B r e s t a n s k ý	str.	52
Poslanec Ľ. F o g a š	str.	53

Poslanec P. B r ň á k	str. 55
Poslankyňa Š. H o m o l o v á	str. 55
Poslanec A. H y k i s c h	str. 56
Poslanec M. G é c i	str. 57
Poslankyňa Z. T ó t h o v á	str. 58
Poslanec V. S l á d e k	str. 59
Poslanec L. S n o p k o	str. 60
Podpredseda vlády SR G. Z á s z l ó s	str. 61
Poslanec E. L a c k o	str. 66
Minister financií SR M. K o v á č	str. 67
 Hlasovanie o vládnom návrhu zákona	str. 70
Schválenie vládneho návrhu zákona	str. 118
 <u>2. Správa o činnosti Predsedníctva SNR za ob- dobie od 29. augusta do 3. septembra 1990</u>	str. 118
 <u>3. Otázky poslancov</u>	str. 119
 Poslanec D. D o b r o v o d s k ý	str. 119
Poslanec A. H r n k o	str. 121
Poslanec M. D z í a k - K o š í c k ý	str. 122
Poslanec M. M í č e k	str. 123
Poslanec Š. B a r t a k o v í c s	str. 124
Poslanec M. A n d e l	str. 127
Podpredseda vlády SR V. O n d r u š	str. 128
Poslanec J. B r o c k a	str. 129
Podpredsedníčka SNR O. K e l t o š o v á	str. 132
Minister práce a sociálnych vecí SR S. N o v á k	str. 134
Poslanec M. A n d e l	str. 136
Prvý podpredseda vlády SR I. Č a r n o - g u r s k ý	str. 137
Poslanec M. K r a j č o v í č	str. 138
Poslanec K. S z o k o l	str. 142

Poslanec R. Ž i n g o r	str. 145
Poslanec C. I v a n	str. 146
Poslankyňa D. K m e ť o v á	str. 148
Poslankyňa B. B a ď á l o v á	str. 150
Poslanec M. G é c i	str. 153
Poslanec M. B u ď a y	str. 156
Poslanec M. H u b a	str. 161
Poslanec E. B á r á n y	str. 167
Poslanec J. L u p t á k	str. 169
Poslanec J. M a j e r	str. 174
Poslanec M. O n ě r u ť	str. 174
Poslanec M. P o l l á k	str. 176
Poslanec J. P r o k e ť	str. 177
Poslanec P. T a t á r	str. 179
Poslanec P. C s á k y	str. 182
Poslanec L. D o b o s	str. 184
Poslankyňa A. V i l ě k o v á	str. 185
Poslanec P. K o ť t á l	str. 186
Poslanec R. S z a b ó	str. 187
Poslankyňa Z. T ó t h o v á	str. 189
Poslanec P. S a b o	str. 190
Poslankyňa G. K a l i s k á	str. 191
Poslanec G. A g á r ď y	str. 195
Poslanec M. F t á ě n i k	str. 196
Poslanec P. H o m o l a	str. 198
Poslanec J. J a k u ť	str. 199
Poslanec J. G a ť p a r	str. 200
Minister kultúry SR L. S n o p k o	str. 201
Poslanec A. H r n k o	str. 201
Poslanec J. B e r é n y i	str. 203
Poslanec R. S z a b ó	str. 204
Poslanec J. M a j e r	str. 204
Poslanec L. K l i m a n	str. 205
Poslanec M. Ď z i a k - K o ť i ě k ý	str. 207
Poslanec J. P r o k e ť	str. 209

Prvý podpredseda vlády SR J. Č a r n o -
g u r s k ý str. 210

Podpredsedníčka SNR O. K e l t o š o v á str. 211

Ukončenie 4. schôdze SNR str. 212

P r í l o h y

Uznesenia prijaté na 4. schôdzi SNR